

ÚŘAD VLÁDY ČR, AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ
V ROMSKÝCH LOKALITÁCH

ČÁST IV.: ÚSTÍ NAD LABEM

EVALUACE
V LOKÁLNÍCH
PARTNERSTVÍCH

OBDOBÍ 2008-2010

EVALUACE V LOKÁLNÍCH PARTNERSTVÍCH

období 2008-2010

IV. ÚSTÍ NAD LABEM

„Bez kormidla, bez vesla ...“

**Pro Úřad vlády ČR, Agenturu pro sociální začleňování v romských
lokalitách zpracovala společnost SocioFactor s.r.o.**

OBSAH

1.	O evaluaci	5
2.	Představení lokality	7
2.1.	Město Ústí nad Labem.....	7
2.2.	Sociodemografická charakteristika města	7
2.2.1.	Vývoj počtu obyvatel	8
2.2.2.	Nezaměstnanost.....	9
2.2.3.	Vzdělanostní struktura	12
2.3.	Stručný popis lokalit	13
2.4.	Potřeby lokality a doporučení	15
2.4.1.	Oblast bydlení.....	15
2.4.2.	Oblast zaměstnanosti	15
2.4.3.	Oblast vzdělávání.....	16
2.4.4.	Sociální služby.....	17
2.4.5.	Kriminalita a rizikové formy chování	18
3.	Strategický plán Lokálního partnerství	19
4.	Politika obce	25
4.1.	Bytová politika	25
4.2.	Politika zaměstnanosti	25
4.3.	Vzdělávací politika	26
4.4.	Sociální politika, podpora sociálních a návazných služeb	27
4.5.	Bezpečnostní politika	29
5.	Výsledky evaluace.....	32
5.1.	Vstupní informace	32
5.2.	Počátky intervence do lokality	35
5.3.	Dosahování cílů, poslání Agentury a jejich vnímání aktéry	40

5.4.	Situační analýza	52
5.5.	Vyhodnocení metod – lokální partnerství a spolupráce s aktéry	55
5.6.	Vyhodnocení metod – strategický plán	64
5.7.	Vyhodnocení metod – lokální konzultant	68
5.8.	Vyhodnocení metod – projektové poradenství.....	72
5.9.	Dopady na místní sociální a integrační politiky	78
5.10.	Dopady v oblasti eliminace sociálního vyloučení	85
6.	Shrnutí výsledků	89

1. O evaluaci

Evaluace v lokálních partnerstvích je hodnocením jedné specifické oblasti veřejné politiky, která si vzala za cíl podpořit sociální začleňování ve městech, obcích a mikroregionech. Je nezbytnou součástí hodnocení pojetí, návrhu, implementace, užitečnosti a efektivity sociálních intervenčních programů, mezi které patří i Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách (dále Agentura). Agentura je nástrojem Vlády ČR k zajištění podpory obcím v procesu sociálního začleňování. Má podporovat obce a města, aby mohly plnit svoji funkci – má zajišťovat či pomáhat zajistit všem občanům rovný přístup ke vzdělávání, bydlení, zdravotní péči, zaměstnání, sociálním službám a bezpečí. Má podporovat taková opatření, která pomohou samosprávám v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a v rozvoji sociálně vyloučených lokalit v kontextu a zájmu celé obce/města a všech jejích občanů. Posláním Agentury je také propojovat subjekty na místní úrovni tak, aby spolupracovaly při sociálním začleňování.

Cílem evaluace v lokálních partnerstvích bylo zhodnotit přínos této Agentury a její působení v obcích. Hned na úvod musíme uvést, že se jedná o poměrně komplexní program, který se navíc v čase dynamicky vyvíjel. Evaluace se zaměřila na vybranou část programu – výsledky působení Agentury a účinky ve třinácti pilotních lokalitách v rozmezí let 2008 – 2010. Předkládaná zpráva je jednou ze třinácti dílčích zpráv, současně ale vznikla i sumarizační zpráva, která shrnuje a porovnává vybrané výsledky za všechny pilotní lokality. Tento shrnující materiál nebyl součástí veřejné zakázky a firma SocioFactor jej zpracovala nad rámec smlouvy v rámci svého veřejného závazku působit jako sociální firma a přispívat k rozvoji sociálně prospěšných aktivit. Sumarizační zpráva čtenáři mimo jiné poskytuje informace o vzniku a působení Agentury, výběru pilotních lokalit a používaných metodách práce, mezi které patří mapování potřeb / situační analýzy, lokální partnerství, strategické plány a projektové poradenství.

V evaluaci jsme se vydali cestou programové evaluace a za použití kvantitativních i kvalitativních výzkumných metod jsme hodnotili program, který byl již v některých lokalitách ukončen, v jiných ale dále pokračuje. Činili jsme tak s vědomím, že výsledky evaluace by měly přispět k případným korekcím intervenčního programu a také z části ovlivnit budoucnost tohoto integračního programu. Byli bychom rádi, kdyby čtenáři, a to i ti, kteří patří k programovým kritikům působení Agentury, nebrali výsledky jako suché přezkoušení faktů, ale především jako informaci o integračním programu, nad kterým má smysl se hlouběji zamýšlet a diskutovat. Předložená evaluace má především napomoci v budoucích rozumných rozhodnutích o chodu programu a upozornit na slabá místa a problémy, s nimiž se implementace záměru ve svých počátcích potýkala. To vše s ohledem na skutečnost, že Agentura působí v dalších lokalitách, a některé z nich byly vybrány teprve nedávno.

Co se týká zvolené metodologie evaluace, zvolili jsme tzv. stakeholder analysis, analýzu aktérů, která vychází z hodnocení významných místně znalých aktérů, ke kterým patří především členové lokálního partnerství, případně i další aktéři, kteří o činnosti Agentury mají povědomí nebo s ní ve sledovaném časovém úseku úzce spolupracovali. V rámci této analýzy aktérů jsme kombinovali řadu výzkumných metod – zejména kvalitativní individuální rozhovor, kvalitativní skupinový rozhovor (v některých lokalitách), kvantitativní dotazování a desk research (sekundární analýzu dat). Pro všechny lokality jsme vytvořili jednotné evaluační schéma, aby byly výsledky vzájemně porovnatelné. Pro podrobnější informace čtenáře odkazujeme na sumarizační zprávu, kde jsou porovnány výsledky z hlediska relevance, efektivity, účinnosti a užitečnosti působení Agentury v pilotních lokalitách.

Dílčí evaluační zpráva má následující strukturu. Nejdříve je představena lokalita působení Agentury, uvedena stručná charakteristika obce, sociodemografická data jako vývoj počtu obyvatel, nezaměstnanost a vzdělanostní struktura. Následuje stručný popis lokalit, představení sociálně vyloučených lokalit v obci a jejich stručná charakteristika. V závěru jsou shrnuty potřeby a doporučení, jak byly představeny v situačních analýzách podle hlavních oblastí sociální exkluze. Následně čtenáře obeznamujeme se strategickým plánem lokálního partnerství. Kapitola popisuje složení lokálního partnerství, jednotlivé priority strategického plánu a jim podřazené dlouhodobé a krátkodobé cíle. Dále se věnuje návaznosti priorit a cílů na potřeby lokality, jak byly definovány v situační analýze. Také sledujeme, do jaké míry se navržená doporučení situační analýzy promítla do strategického plánu, která doporučení byla akceptována, která byla ponechána stranou. V kapitole o politice obce stručně informujeme o jednotlivých politikách a opatřeních obce a to podle jednotlivých oblastí. Věnujeme se bytové politice, vzdělávací politice, sociální politice, podpoře sociálních a návazných služeb, bezpečnostní politice a dalším opatřením či strategiím ve vztahu k sociálnímu vyloučení. Následují výsledky evaluace podle struktury evaluace, které jsou doplněny o ilustrativní grafy. Začínáme vstupní informací o lokalitě, následuje vyhodnocení hlavních metod a nástrojů Agentury. Výsledky shrnujeme v závěrečné diskusi.

2. Představení lokality

2.1. *Město Ústí nad Labem*

Město Ústí nad Labem leží na severozápadě Čech. Název města je pravděpodobně odvozen od jeho polohy – rozkládá se na soutoku řeky Labe s Bílinou. Na jižní straně město lemuje České středohoří, na severu Krušné hory. Na západ od něj se rozkládá okraj Podkrušnohorské pánve s povrchovými uhelnými doly.

Po dlouhou dobu bylo Ústí nad Labem malým zemědělským střediskem, kde žily přibližně dva tisíce obyvatel. V důsledku průmyslové revoluce se však situace změnila, celá severočeská oblast se začala rozvíjet, což s sebou přineslo velký nárůst obyvatelstva. Soužití mezi německým a českým obyvatelstvem, které bylo do této doby klidné, začalo zaznamenávat první pnutí. Oficiálně bylo Ústí jako součást Sudet připojeno k Německé říši na základě Mnichovské dohody v říjnu 1938. Druhá světová válka přinesla městu nebývalé škody – část města byla srovnána se zemí. Při poválečném odsunu Němců odešlo z města na 53 tisíc lidí. Stejně jako u jiných měst, kterých se dotkl odsun německých obyvatel, bylo i Ústí následně řízeně osídlováno.

Za socialismu se Ústí stalo významným průmyslovým městem, vyznačujícím se zejména chemickým průmyslem a těžbou uhlí, což se velmi dotklo podoby tamní krajiny a životního prostředí.

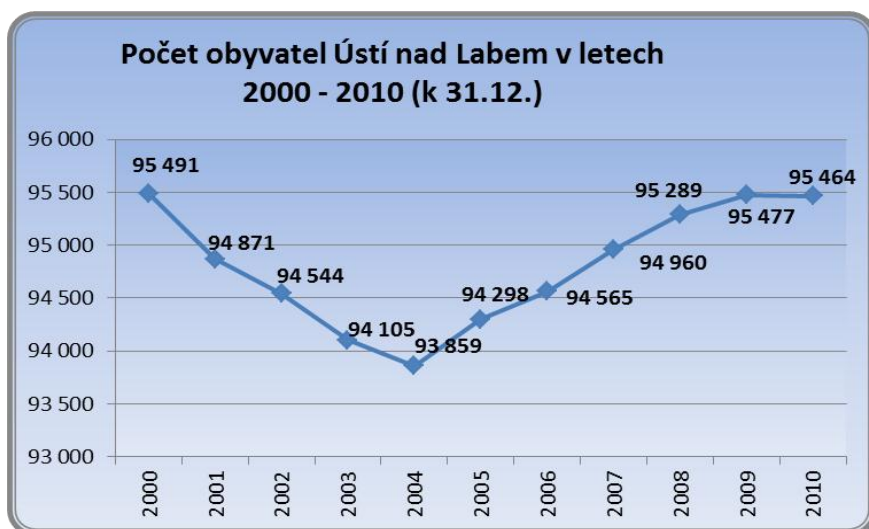
Ústí nad Labem je centrem stejnojmenného okresu a Ústeckého kraje. Správa města je rozdělena do čtyř samosprávných obvodů: Ústí nad Labem – město, Ústí nad Labem – Neštětice, Ústí nad Labem – Severní terasa a Ústí nad Labem – Střekov.

2.2. *Sociodemografická charakteristika města*

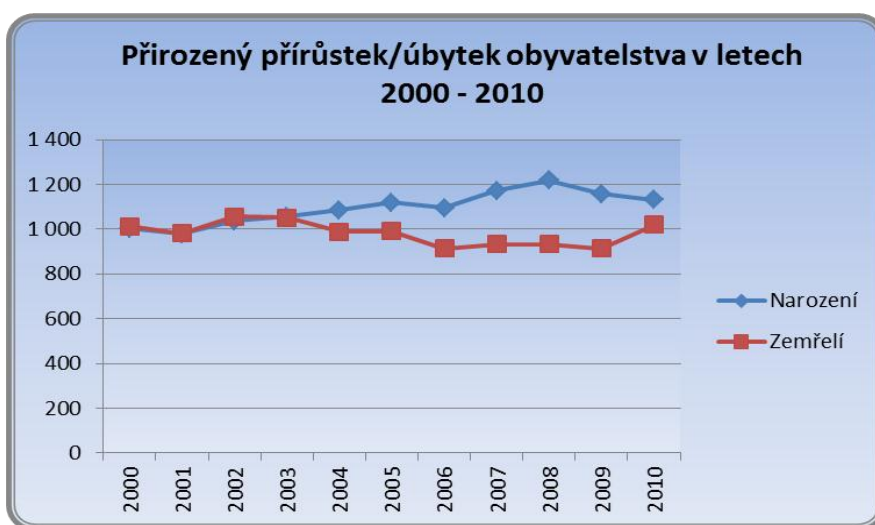
Ústí nad Labem je co do počtu obyvatel sedmým největším městem České republiky, ve kterém žije téměř 100 tisíc obyvatel.

2.2.1. Vývoj počtu obyvatel

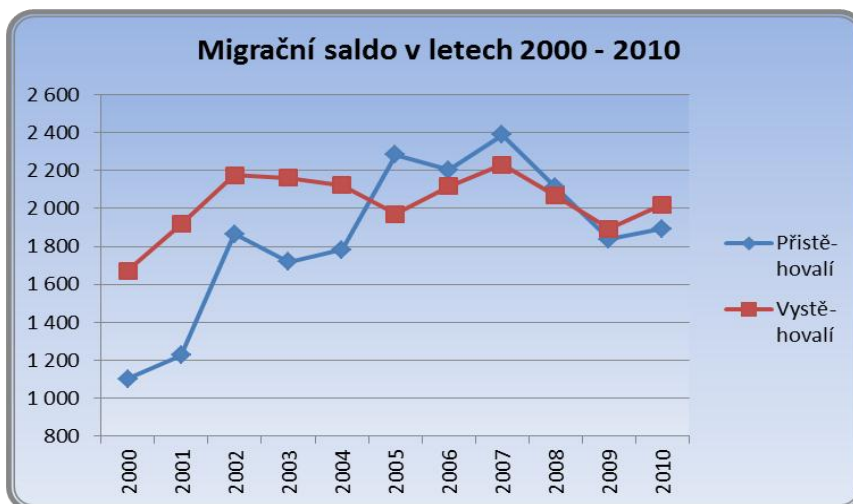
Pohled vývoj počtu obyvatel za posledních deset let nám prozrazuje, že je počet obyvatel na konci roku 2010 jen nepatrně menší než v roce 2000 (o 27 osob).

Přestože mezi lety 2000 až 2004 došlo k velkému poklesu obyvatel (o 1 632 osob), vývoj mezi lety 2005 až 2009 tuto ztrátu téměř vyrovnal. Od roku 2005 docházelo k neustálému nárůstu obyvatelstva. Tento trend se zastavil teprve v roce 2010 a meziročně se nepatrně snížil počet obyvatel (o 13 osob).

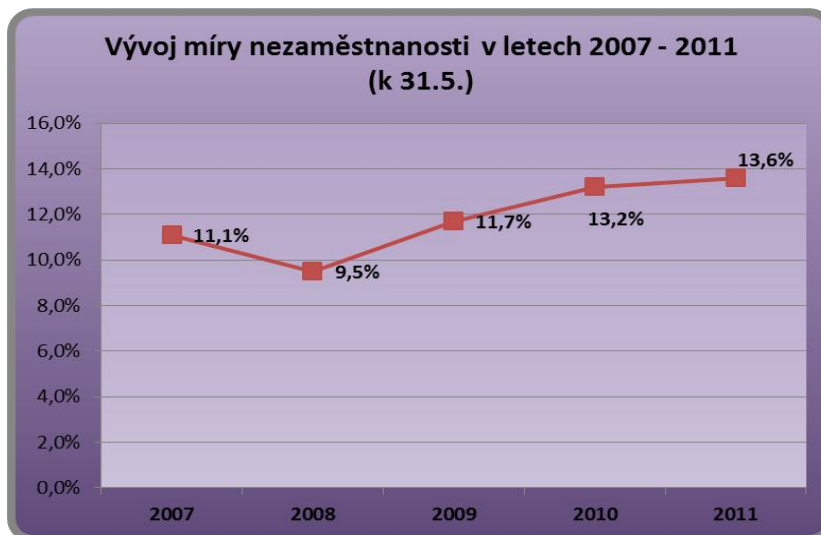
Při srovnání počtu živě narozených a zemřelých zjistíme, že od roku 2000 do roku 2003 byl jejich počet téměř totožný. Od roku 2004 počet narozených obyvatel začal převyšovat počet zemřelých a až do konce roku 2010 zaznamenává Ústí nad Labem přirozený přírůstek obyvatel.

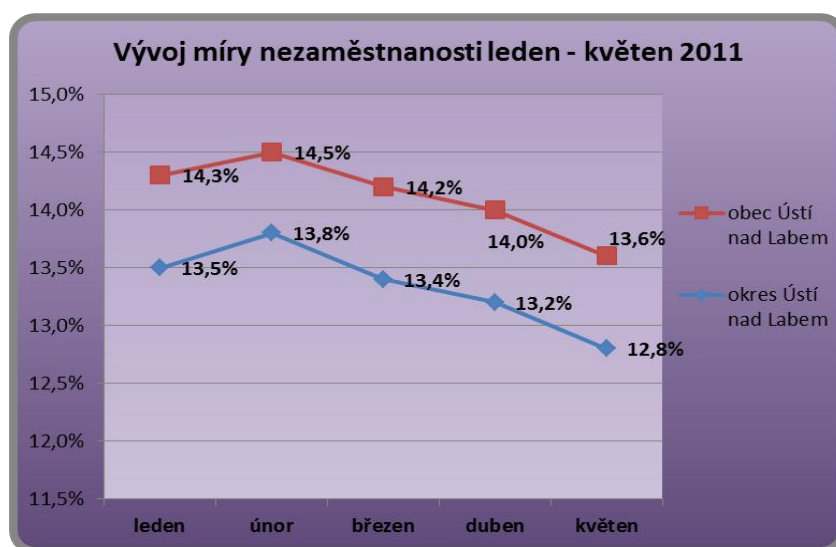
Až do roku 2004 počet vystěhovalých výrazně převyšoval počet přistěhovalých a migrační saldo bylo každoročně záporné. Od roku 2005 do roku 2008 se situace změnila a do Ústí se stěhovalo výrazně více obyvatel než v letech minulých. Poslední dva roky jsou však již zase ve znamení záporného migračního salda.

2.2.2. Nezaměstnanost

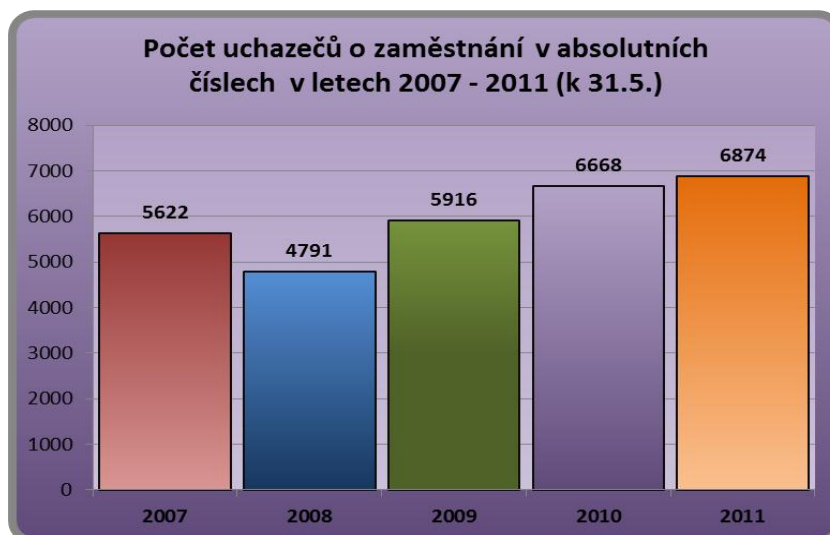
Pro město Ústí nad Labem, stejně jako pro další obce v Ústeckém kraji, je charakteristická vysoká míra nezaměstnanosti.

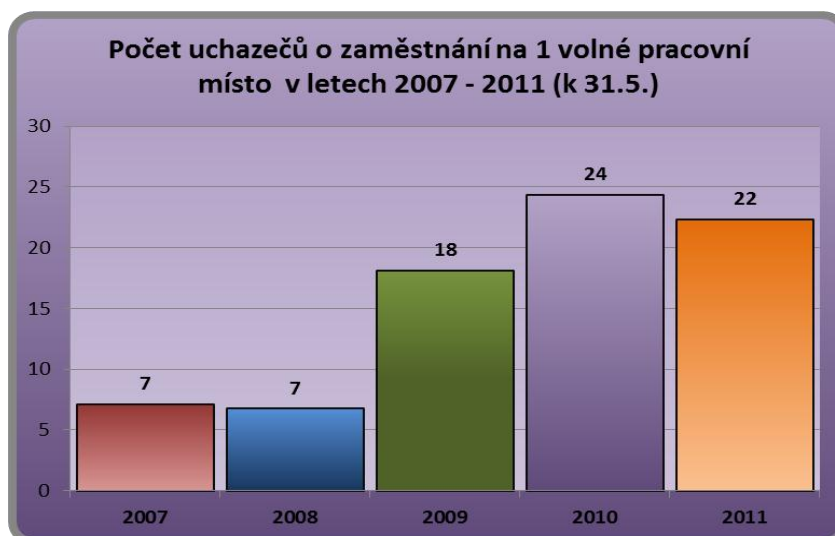
Při pohledu na vývoj míry nezaměstnanosti vidíme, že od roku 2008 se meziročně míra nezaměstnanosti stále zvyšuje. Nejlepší situace byla v Ústí nad Labem v květnu 2008, kdy míra nezaměstnanosti dosahovala 9,5%. V květnu 2011 je míra nezaměstnaností 13,6%, což je nárůst o 4,1%.

Srovnání míry nezaměstnanosti ve městě a okrese Ústí nad Labem je vidět jak paralelní vzestup, tak pokles. Město Ústí nad Labem zaznamenává setrvale mírně vyšší nezaměstnanost než je průměrná nezaměstnanost v rámci celého okresu (v květnu 2011 o 0,8%).

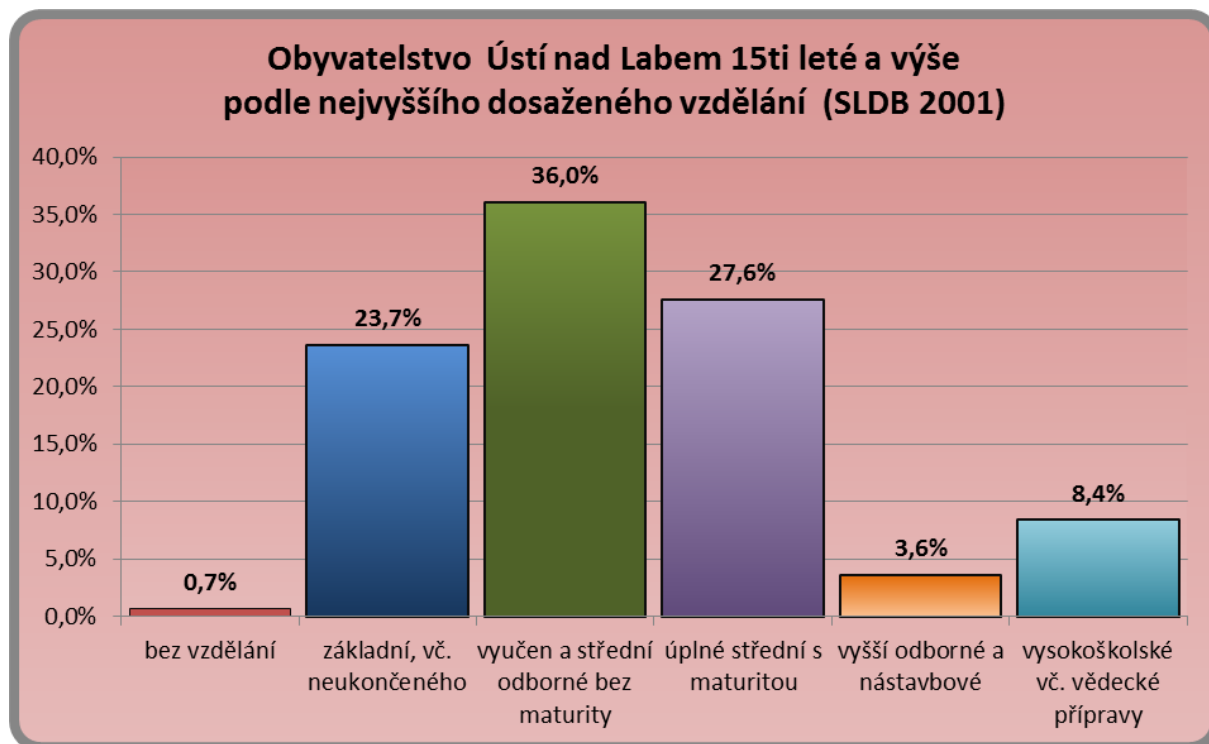
Stejně jako míra nezaměstnanosti, také počet uchazečů o zaměstnání se od roku 2008 neustále zvyšuje. V roce 2008 počet uchazečů nedosahoval ani 5 tisíc, v roce 2011 ve stejném období je jich téměř 7 tisíc (nárůst o 2 083 osob).

Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo vzrostl z roku 2008 do roku 2011 trojnásobně. O jedno volné pracovní místo se v květnu 2011 ucházelo 22 uchazečů o zaměstnání.

2.2.3. Vzdelanostní struktura

Vzdelanostní strukturu obyvatel města nám přibližuje následující graf.

Téměř čtvrtina obyvatel (23,7%) dosáhla pouze základního vzdělání nebo ani základní vzdělání neukončila. Téměř čtyři desetiny obyvatel (36%) se vyučily nebo má střední odborné vzdělání bez maturity. Více než tři pětiny obyvatel (60,4%) tedy dokončilo své vzdělávání bez maturity.

Vzdělávání ukončila maturitní zkouškou více než čtvrtina obyvatel (27,6%). Vyšší odborné, nástavbové nebo vysokoškolské studium ukončila více než desetina obyvatel (12%).

2.3. Stručný popis lokalit

Sociálně vyloučené lokality na území města popisuje v Dlouhodobém monitoringu situace romských lokalit společnost GAC (2009), která říká, že ve městě nalezneme pět lokalit. Patří mezi ně Předlice, Krásné Březno, Mojžíř, Nový svět a sídliště Neštěmice. Monitoring GAC z roku 2009 udává expertní odhad počtu obyvatel romského etnika ve městě na 10 až 19 tisíc. Pokud sečteme odhady počtu romských obyvatel ve vyloučených lokalitách, dojdeme k počtu 3450 až 4450 (*pozn. na sídlišti Mojžíř je odhadován počet bytů, ve kterých žijí Romové na 150 – předpokládali jsme 4 osoby v 1 bytě*).

Lokalita Předlice

Předlice byly k Ústí připojeny v roce 1939 a nyní jsou součástí správního obvodu Město. Výše zmíněný monitoring říká, že až do 80. let dvacátého století patřily Předlice k lepším čtvrtím. Problém začíná vznikat v 80. letech, kdy se původní obyvatelstvo stěhuje do nových sídlišť v jiných částech města a do Předlic se stěhují Romové ze Slovenska a jiných částí Ústí. Další Romové se stěhují do Předlic po roce 1989 z jiných potenciálně lukrativních ústeckých částí.

Jádro sociálně vyloučené lokality se nachází na území Nových Předlic a je tvořeno ulicemi Prostřední a Marxovou, bloky mezi nimi a Školním náměstím. Tato část města je téměř výlučně obývána Romy a jejich počet je odhadován mezi 2 až 3 tisíci.

Sociálně vyloučení obyvatelé žijí také v okrajových částech Předlic v oblasti mezi ulicemi Průmyslová a Jateční, kde jejich podíl činí cca 50% a na ulici Sklářská, kde se jejich podíl blíží ke 100%. Domy zde vlastní realitní společnosti Spobyť, několik málo činžovních domů vlastní Tommi Sever nebo skupina romských rodin, tzv. Moraváci. V této části Předlic se nachází i jeden z nejhorších nájemních domů v Ústí nad Labem nazývaný „Prasečák“, ve kterém bydlí přibližně 150 lidí. Dům nacházející se v ulici Na Nivách 3313/2 u parkoviště pro kamióny vlastní podnikatel Vladimír Joni, který původní skladiště přestavěl na vysokokapacitní ubytovací zařízení.

Lokalita Nový Svět

Lokalita Nový Svět se nachází na území městského obvodu Neštěmice a je tvořena ulicemi Matiční, Plaveckou, Svádovskou, Nový svět, 1. Máje a Pekařská. Lokalita je v sousedství sídliště Krásné Březno. Lokalitu proslavila Matiční ulice, kam do činžovních domů radnice přestěhovala v roce 1994 neplatiče z jiných částí Ústí nad Labem. V roce 1999 zde byl

postaven 1,8 m vysoký plot oddělující obecní domy pro neplatiče nájemného, obývané převážně romskými nájemníky, od domků neromských starousedlíků na druhé straně ulice.

V lokalitě Nový svět žije odhadem 500 osob, na kterých se Romové podílí přibližně 70 procenty. Jejich počet postupně klesá, neboť řada z nich se stěhuje zejména do Předlic. Většina domů v lokalitě patří společnosti Spobyť a několika dalším majitelům.

Lokalita Střekov

Lokalita se nachází ve stejnojmenné městské části. Centrem lokality je ubytovna v Purkyňově ulici 1180/14 tzv. "Modrá ubytovna". Bydlení v této ubytovně není vnímáno příliš pozitivně a ubytování se často střídají. Vlastníkem objektu je společnost Spobyť. Byty v okolí ubytovny také obývají romští obyvatelé. V lokalitě žije přibližně 500 obyvatel romského etnika.

Lokalita Krásné Březno

Stejnojmenné sídliště čítá okolo 15 tisíc nájemníků. Romové, kteří zde bydlí, vesměs nepatří k nejchudším. Sídlíště je proslulé zvýšenou kriminalitou a vyšší mírou užívání drog.

Lokalita Mojžíř

Sídliště Mojžíř nalezneme v městské části Neštětice. Na sídlišti bydlí Romové, majoritní obyvatelstvo, Vietnamci a Ukrajinci v rovnoměrném poměru. Podle odhadů obývají Romové cca 150 bytů.

2.4. Potřeby lokality a doporučení

V Dlouhodobém monitoringu situace romských lokalit – české lokality - Ústí nad Labem zpracovaném společností GAC, nalezneme řadu doporučujících opatření, která mají přispět k integraci sociálně vyloučených obyvatel.

2.4.1. Oblast bydlení

- Překážkou pro integrační snahy města a NNO působících v Ústí nad Labem směrem k obyvatelům sociálně vyloučených lokalit je v Předlicích monopol majitelů předlických domů – skupiny Romů, jimž se v lokálním diskursu přezdívá Moraváci. Neprůhledná vlastnická struktura byla také důvodem, proč tato lokalita nebyla vybrána do projektu Integrovaného plánu rozvoje města.
- Pro zvýšení šancí obyvatel sociálně vyloučených lokalit na zlepšení své bytové situace by bylo vhodné, aby jednotlivé městské části spravující svůj bytový fond vytvořily programy sociálního bydlení, popřípadě palety prostupného bydlení. Určitou naději na zlepšení bytové politiky ve městě skýtá realizace Integrovaného plánu rozvoje města na sídlišti Mojžíř.
- Dále by bylo třeba v rámci projektu Integrovaného plánu rozvoje města usilovat o zmírňování tenzí mezi jednotlivými skupinami obyvatel sídliště Mojžíř.
- Integrační politiky by měly rovněž zohledňovat potenciální disparitu obyvatel sídliště Mojžíř, které je začleněno do plánu rozvoje města a kde lze očekávat zlepšování bytové situace, a Předlice a anticipovat další možné migrační vlny sociálně vyloučených obyvatel směrem k sídlištím. Tuto situaci by mohla zmírňovat práce Akční skupiny primátora zaměřená hlavně na Předlice.

2.4.2. Oblast zaměstnanosti

- Sledovat strukturu nabízených rekvalifikací a návazných pracovních míst a snažit se zajistit maximální provázanost. Nicméně výrazným limitujícím faktorem je vysoká nezaměstnanost v regionu. Další možností je zajistit dlouhodobě nezaměstnaným s nízkou kvalifikací programy, které by jim umožnily doplnit si základní vzdělání či vyučení.
- Doporučujeme využívat zkušenosti společnosti Člověk v tísni v oblasti pracovního poradenství. Pracovní poradci mohou vytipovávat motivované uchazeče o zaměstnání, doprovázet je při jednání o zaměstnání, uzavírání smluv a poskytovat podporu v prvních dnech zaměstnání.

- Vytipovat vhodné subjekty, jež by se věnovaly sociálnímu podnikání, a podporovat jejich činnost.
- Zkušenosti s nově vzniklým institutem veřejné služby jsou v Ústí nad Labem nejednoznačné. Vzniklých míst je dosud velmi málo (všechny městské části nejsou pokryty rovnoměrně) a na jejich rozšíření nemají zřizovatelé dostatek finančních prostředků, přestože jejich rozšíření by jistě bylo potřebným krokem.
- Vzhledem k velkému počtu dětí ze sociálně vyloučených rodin, jež nedokončí střední školu, doporučujeme rozvoj programů usilujících o návrat dětí ke studiu – v rámci těchto programů by se seznámili s obory, jež se mohou vyučit, vedle toho by projekt posiloval i jejich motivaci k dokončení středního vzdělání. Nutno realizovat ve spolupráci s nějakou místní střední školou.

2.4.3. Oblast vzdělávání

- Motivace romských rodičů k umisťování dětí do předškolních zařízení je velmi nízká, přestože by mohlo sloužit dětem žijícím v sociálně vyloučených lokalitách k vyrovnání sociokulturního handicapu a tak jim usnadnit vstup na ZŠ. Doporučujeme proto pomocí terénních sociálních pracovníků motivovat sociálně vyloučené rodiny, aby tyto služby využívaly.
- Platby v mateřských školách by měly být bezhotovostní a mateřské školy by měly připouštět mírnější startovací režim, kdy by si všechny zúčastněné strany zvykaly na pobyt dítěte v mateřské škole.
- Pro rodiny, jimž nevyhovuje pravidelný režim v mateřské škole, či pro děti ze sociálně vyloučeného prostředí, které nelze z kapacitních důvodů do mateřských škol umístit, se jeví jako vhodná alternativa nízkoprahové zařízení pro děti v předškolním věku, kam by mohly docházet i se svými rodiči.
- Doporučujeme zintenzivnit spolupráci mezi základní a mateřskou školou v Předlicích, která je podle řady aktérů v současné situaci nevyhovující.
- S pomocí terénních sociálních pracovníků působit na rodiny v rámci prevence započetí školní docházky dětí ve škole mimo hlavní vzdělávací proud.
- Využívat zkušenosti společnosti Člověk v tísni s doučováním v rodinách. Doporučujeme navýšit počet pracovníků věnujících se doučování mimo školu a možností pro toto doučování.

- Vzhledem k postupnému přesunu romských rodin mezi městskými částmi Ústí nad Labem (např. z Nového Světa do Předlic či na Mojžíř) a předpokládanému nárůstu počtu romských žáků základních škol v těchto částech města by bylo třeba navýšit počet asistentů pedagogů, integrovat žáky do běžných tříd mezi neromské děti.
- Na základní školy praktické chodí velké množství dětí z ubytoven, které se nacházejí na území města Ústí nad Labem. Spolupráci s rodiči považují pedagogové za téměř nemožnou, častým problémem je záškoláctví, žádná domácí příprava. Doporučujeme proto podporovat projekty, které budou pracovat s takto definovanou cílovou skupinou.
- V současné nabídce mimoškolních aktivit chybějí v současnosti takové, které by vytipováaly, připravovaly a motivovaly žáky základních škol ze sociálně vyloučeného prostředí ke studiu na střední škole – pracovní motivace formou návštěv podniků a středních škol, besedy se zástupci různých profesí a „role models“ (setkání s Romy, kteří se uplatnili na trhu práce), informační aktivity představující blíže konkrétní obor či danou školu, specifické doučování vybraných žáků s ohledem na případné přijímací zkoušky či zvládání učiva bezprostředně po vstupu na SŠ.
- V současné chvíli také v Ústí nad Labem chybí subjekty, které by zajišťovaly sociálně vyloučeným žákům podporu během studia na střední škole. Žáci, kteří studiem prochází, by měli mít možnost neformálního setkávání ve volnočasovém klubu, kde budou mít příležitost pro výměnu zkušeností, případně neformální besedy s úspěšnými Romy – bude zde docházet k dalšímu násobení průběžných motivačních aktivit a k přípravě na vyučování včetně doučování.
- Prostorová dostupnost by měla být využita k navázání užší spolupráce mezi základními školami a gymnáziem, aby žáci základních škol byli v užším kontaktu s možností dalšího studia na této vzdělávací instituci. Mezi studenty gymnázia lze rovněž rekrutovat dobrovolníky pro doučování sociálně vyloučených dětí.

2.4.4. Sociální služby

- Vzhledem k vysokému počtu nácitiletých matek doporučujeme zaměřit se i na tuto cílovou skupinu, jež často žije v sociálním vyloučení či je sociálním vyloučením bezprostředně ohrožena.
- V Ústí nad Labem se podle místních aktérů objevuje problém s nedostatečným objemem financí na potřebné navýšení počtu terénních sociálních pracovníků, který je v současné době poddimenzovaný.
- Ve městě by bylo potřeba zavést sociálně-aktivizační programy a služby, motivační kurzy pro romské obyvatele města.

2.4.5. Kriminalita a rizikové formy chování

- Doporučujeme také zavést službu pro děti, jejichž rodiče jsou závislí na alkoholu nebo drogách a chovají se agresivně. Služby poskytované ve městě nejsou dostatečně provázané.
- V Ústí nad Labem v současnosti také chybějí programy, které by se zaměřovaly na matky uživatelky v podobě poradenství. Dále ve městě podle respondentů chybí terénní práce pro bezdomovce, poradna nebo služby pro alkoholiky.
- V Ústí nad Labem jsou poměrně aktivní skupinky pravicových extremistů. Doporučujeme proto zaměřit se na informování o nich v rámci kampaní a zapojení problematiky pravicového extremismu do projektové výuky na školách.

3. Strategický plán Lokálního partnerství

Pod vedením Agentury vzniklo v Ústí nad Labem lokální partnerství. Strategický plán však Lokální partnerství nevytvořilo. Vznikl náhradní plán, zpracovaný na základě analýzy stávajících dokumentů, zejména komunitního plánu a situační analýzy a SWOT analýzy provedené s některými aktéry ve městě. Byl dokončen na konci roku 2010.

Členové lokálního partnerství:

- Magistrát statutárního města Ústí nad Labem
- Úřad práce Ústí nad Labem
- Policie ČR – okresní ředitelství Ústí nad Labem
- Univerzita J.E.Purkyně
- Člověk v tísni o.p.s.
- Centrum komunitní práce
- White Light 1
- Oblastní charita Ústí nad Labem
- Drug-out Klub
- YMCA v Ústí nad Labem
- Poradna pro občanství, občanská a lidská práva

Agentura pro sociální začleňování se ve městě Ústí nad Labem zapojila do činnosti v rámci Integrovaného plánu rozvoje města (IPRM) a Komunitního plánování. Podívejme se tedy nyní blíže na opatření navrhovaná v těchto dokumentech a míru participace lokálního konzultanta či Agentury pro sociální začleňování.

Integrovaný plán rozvoje města

Agentura se prostřednictvím lokálního konzultanta zapojila do tvorby IPRM, které se vztahuje k lokalitě Neštětice - Sídliště Mojžíř. Lokální konzultant je členem Řídícího výboru IPRM .

V případě sociálně vyloučené komunity v zóně Neštětice – Sídliště Mojžíř můžeme dnes hovořit zatím stále spíše o hrozbě nebo počátečním stádiu sociální exkluze. Tato hrozba se však bez odpovídajících opatření může velmi rychle stát realitou, jejíž řešení by bylo znatelně obtížnější a nákladnější než nyní. Sociálně vyloučená komunita v zóně zahrnuje především romské obyvatelstvo doplněné menším počtem sociálně slabých až vyloučených obyvatel (IPRM). V IPRM se dočítáme:

Hlavní cíl:			
Vytvořit důstojnou rezidenční čtvrť pro bydlení a trávení volného času, která bude v různých ohledech (urbanistických, architektonických, sociálních) odpovídat požadavkům na dlouhodobé bydlení všech obyvatel bez rozdílu ekonomického, sociálního či etnického statusu			
Specifický cíl 1:	Specifický cíl 2:	Specifický cíl 3:	Specifický cíl 4:
Zlepšit fyzický stav veřejných prostranství a jejich funkčního využití	Zvýšit standard bydlení a snížit energetickou náročnost bydlení	Posílit sociální začlenění obyvatel a zamezit hrozbě vzniku sociálně-prostorového ghetta	Snížit energetickou náročnost budov občanské vybavenosti

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Ústí nad Labem: Neštětice – Sídliště Mojžíř

Opatření IPRM Neštětice – Sídliště Mojžíř vztahující se k integraci sociálně vyloučených obyvatel (pozn.: začátek aktivit je plánován v letech 2009 nebo 2010, ukončení aktivit nejpozději v roce 2014):

1. Opatření a aktivity v rámci oblasti intervence 5.2 IOP

a) Veřejná prostranství

Cíl opatření: Zlepšit fyzický stav veřejných prostranství a jejich funkčního využití.

Aktivity:

- Revitalizace území pro rekreaci a volný čas - zejména úpravy a rekonstrukce veřejných ploch a prostranství určených pro rekreaci, sport a volný čas obyvatel, dětských hřišť, úpravy a rekonstrukce zeleně, travnatých ploch, mobiliáře, zpevněných ploch, cest pro pěší a cyklisty, přeložky technické infrastruktury.
- Parkové úpravy - zejména parkové úpravy vč. potřebné obnovy a rekonstrukce zeleně, travnatých ploch, komunikací pro pěší a cyklisty, zpevněných ploch, dětských hřišť, mobiliáře, veřejného osvětlení apod., přeložky technické infrastruktury.
- Instalace bezpečnostních prvků na veřejná prostranství - zejména budování, modernizace a obnova bezpečnostního systému v ulicích (kamerové systémy apod.).
- Rekonstrukce komunikací, parkovacích ploch a veřejného osvětlení - zejména výstavba a rekonstrukce dopravní infrastruktury pro pěší a cyklisty, spojek

místních komunikací, parkovacích ploch, realizace bezbariérových úprav infrastruktury pro pěší a veřejnou dopravu, rekonstrukce veřejného osvětlení a travnatých ploch, úpravy mobiliáře, přeložky technické infrastruktury.

- Revitalizace venkovních areálů vzdělávacích zařízení - zejména úpravy a rekonstrukce zeleně, travnatých ploch, mobiliáře, zpevněných ploch, cest pro pěší a cyklisty, hřišť a dalších ploch určených pro rekreaci a volný čas, přeložky technické infrastruktury.

b) Bytové domy

Cíl opatření: Zvýšit standard bydlení a snížit energetickou náročnost bydlení.

Aktivity:

- Zateplení a snížení energetické náročnosti
- Odstraňování bariérovosti domů
- Inženýrské sítě a rozvody

4. Opatření mimo oblast intervence 5.2 IOP

a) Vzdělávání pro sociální integraci

Cíl opatření: Posílit sociální začlenění obyvatel a zamezit hrozbě vzniku sociálně-prostorového ghetta.

Aktivity:

- Posilování rovných příležitostí dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - zejména vzdělávání s cílem posílení schopností a dovedností potřebných k integraci do společnosti, poradenské a asistenční služby ve vzdělávání.
- Podpora vzdělávání zadavatelů a poskytovatelů služeb - zejména vzdělávání v oblasti zavádění a kontroly standardů kvality sociálních služeb, vzdělávání v oblasti řízení, spolupráce, tvorby a vedení projektové dokumentace, profesní vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb.

b) Služby pro sociální integraci

Cíl opatření: Posílit sociální začlenění obyvatel a zamezit hrozbě vzniku sociálně-prostorového ghetta.

Aktivity:

- Podpora sociálních služeb a dalších nástrojů působících v oblasti sociálního začleňování (vč. začleňování příslušníků sociálně vyloučených romských komunit) - zejména terénní sociální práce, pracovní a právní poradenství, aktivity pro vstup na trh práce, sociální poradenství, rekvalifikační kurzy, nízkoprahová centra pro děti a mládež, vzdělávací a volnočasové aktivity, sociálně-aktivizační služby, sociální konzultace v rodinách, zavádění různých forem partnerství subjektů, podporu managementu a řízení subjektů poskytujících služby v sociálně vyloučených romských komunitách, tvorby a vedení projektové dokumentace a projektového řízení, zavádění procesu kvality a kontroly poskytování sociálních služeb.
- Aktivity zaměřené na integraci dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí - zejména předškolní a mimoškolní příprava dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí na školní vyučování, individuální doučování dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí vedoucí k odstranění vzdělávacího handicapu těchto dětí.
- Aktivity zaměřené na vzdělávání pedagogických pracovníků a asistentů - zavádění asistentů pedagoga na prvním stupni základních škol pomáhajících žákům ze znevýhodněného prostředí během školního vyučování, vzdělávání pedagogických pracovníků vedoucí k lepšímu zapojení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do vyučování.

c) Energetické úspory veřejných budov

Cíl opatření: Snížit energetickou náročnost budov občanské vybavenosti.

Aktivity:

- Snížení energetické náročnosti budov

4. Komunitní plán péče města Ústí nad Labem na období 2010 - 2013

V rámci 4. Komunitního plánu péče je Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách uvedena jako realizátor či spolurealizátor některých opatření v oblasti sociální pomoci a péče o osoby ohrožené drogou a v oblasti sociální pomoci a péče o nezaměstnané a občany ohrožené sociálním vyloučením.

Název opatření: Mluvme s dětmi o infekci

Popis opatření:

- realizace aktivit orientovaných na získávání, prohlubování a upevňování znalostí a vědomostí z oblasti návykových látek, ovlivňování postojů a názorů dětí a mládeže, využívání interaktivních metod práce, práce s dětmi od 1. stupně ZŠ, dětmi ze základních škol praktických, zajištění dostatečné informovanosti široké veřejnosti.
- po dobu trvání 4. KPP postupné rozšiřování o realizaci dlouhodobých programů primární prevence užívání návykových látek a dalších forem rizikového chování.

Předpokládání realizátoři, partneři:

DRUG-OUT Klub, školy města Ústí nad Labem a okolí (základní školy praktické, základní školy, střední školy a učiliště), Městská policie, nízkoprahové kluby pro děti a mládež (o. s. Romano Jasnica Trmice, o. s. Světluška Ústí nad Labem-Střekov), Úřad vlády ČR – Agentura pro odstraňování sociálního vyloučení v romských lokalitách.

Název opatření: Program Kontaktní centrum v Ústí nad Labem

Popis opatření:

- snaha o co nejkomplexnější péči pro uživatele drog, jejich rodiny a blízké osoby, nabídka služeb pro uživatele dle zákona o sociálních službách, program pro ženy – uživatelky drog, akcentace služeb pro UD do 18 let, poskytování služeb v sociálně vyloučených lokalitách.

Předpokládání realizátoři, partneři:

DRUG-OUT Klub, MN, KHS, Klinická laboratoř Diagnostika, Zdravotní ústav, Probační a mediační služba, ČČK Ústí nad Labem, PL a TK, Kontaktní centra, Poradna pro infekční onemocnění Ústí nad Labem, dětské, praktičtí a odborní lékaři, NMS Praha, Agentura pro odstraňování sociálního vyloučení v romských lokalitách – Úřad vlády ČR, Město Ústí nad Labem.

Název opatření: Terénní programy v Ústí nad Labem

Popis opatření:

- snaha o co nejkomplexnější péči pro pouliční uživatele drog, jejich rodiny a blízké, nabídka služeb pro uživatele kteří z některého důvodu nechtějí navštívit některou z organizací, vyhledávání a kontaktování nových uživatelů drog, terénní program na

uzavřené drogové scéně – indigenní terénní práce, terénní program v sociálně vyloučených lokalitách – např. Předlice.

Předpokládání realizátoři, partneři:

DRUG-OUT Klub, MN, Romano Jasnica, KHS, Klinická laboratoř Diagnostika, Zdravotní ústav, Probační a mediační služba, NMS Praha, kontaktní centra, Poradna pro infekční onemocnění Ústí nad Labem, dětské, praktičtí a odborní lékaři, Agentura pro odstraňování sociálního vyloučení v romských lokalitách – Úřad vlády ČR.

Název opatření: Rozvoj sociálního podnikání

Popis opatření:

- přehled dotačních titulů,
- analýza vhodných podnikatelských aktivit,
- oslovení relevantních subjektů pro realizaci, popř. iniciace vzniku subjektu (o. p. s., s. r. o.),
- zajištění spolupráce s Městem Ústí nad Labem a ÚP Ústí nad Labem,
- tvorba projektu, podnikatelského plánu,
- realizace.

Předpokládání realizátoři, partneři:

přípravná fáze – Agentura, Město Ústí nad Labem, relevantní NNO.

Název opatření: Vytvoření strategie sociální inkluze jako širší platformy pro další plánování a rozhodování.

Popis opatření:

- vytvoření pracovních skupin (bydlení, zaměstnávání, vzdělávání),
- proces strategického plánování – SWOT, analýza aktérů, priority, cíle opatření,
- vytvoření strategického plánu,
- schválení plánu vedením města,
- realizace.

Předpokládání realizátoři, partneři:

Agentura pro sociální začleňování, relevantní NNO, Město Ústí nad Labem, ÚP Ústí nad Labem, PČR, školy.

4. Politika obce

4.1. Bytová politika

V říjnu 2008 vznikla v Ústí nad Labem tzv. Akční skupina pod vedením primátora města. Členy této skupiny se stali zástupci města, hygieniků, policistů a společnosti Člověk tísni. Jedním z cílů Akční skupiny je vytvoření Akčního centra v Předlicích, kde by měly sídlit úřady a policisté, hygienici a neziskové organizace. Spolupráce organizací spočívá ve výměně informací a vzájemných konzultacích.

Akční skupina se snaží o udržení pořádku na veřejných prostranstvích. Např. v roce 2009 město vynaložilo celkem 600.000 korun na úklid Předlic. V první vlně byly peníze určeny na úklid objektů Školní náměstí 1, 3 a 7, Prostřední 19, Beneše Lounského 5, Marxovy 3, 5 a 1, druhá částka alokovaná v srpnu měla sloužit na úklid domů v ulici Prostřední 13, 17 a 67, Mahenova 6 a Marxova 22. Majitelé domů, u kterých objeví skupina nepořádek, dostanou výzvu k jejímu odstranění. Město přistupuje také k zazdění vchodů do vybydlených domů.

Jedním z výsledků „Akční skupiny“ je zlepšení podmínek pro bydlení v ubytovně Vladislava Joniho. Na ústeckého podnikatele se podařilo skupině vyvinout tlak, jehož výsledkem je celková oprava objektu. Majitel zrekonstruoval sociální zařízení, nechal udělat nové rozvody teplé a studené vody, vybudoval odpady a kompletně vyměnil obklady.

Primátor města se snažil také o zapojení starousedlíků do činnosti skupiny, ti jej však z důvodu obav o vlastní bezpečí odmítli.

Několik aktérů se shodlo na tom, že lokální partnerství budované Agenturou pro sociální začleňování v romských lokalitách zůstává ve stínu akční skupiny a je vnímáno jen jako doplňkový hráč (GAC 2009).

4.2. Politika zaměstnanosti

Realizace veřejné služby a veřejně prospěšných prací je záležitostí jednotlivých městských obvodů. V Dlouhodobém monitoringu situace romských lokalit společnost GAC (2009) uvádí, že počátek realizace veřejné služby poznamenaly v Ústí jisté rozpaky. Idea veřejné služby byla oceňována, nicméně protikladem bylo málo vzniklých míst a finanční možnosti městských obvodů. Zároveň se objevovala kritika pracovníků v rámci veřejné služby, kteří svou práci ve skutečnosti údajně neodváděli.

Velmi aktivně se o výkon Veřejně prospěšných prací snaží městský obvod Centrum, kde byla vedena aktivní jednání s ÚP o získání dalších finančních prostředků ÚP na realizaci tohoto opatření. Je nutné zmínit, že úspěšně.

4.3. *Vzdělávací politika*

V Dlouhodobém monitoringu situace romských lokalit společnost GAC (2009) uvádí, že motivace romských rodičů k umisťování dětí do předškolních zařízení je podle školského odboru Magistrátu celkově velmi nízká. Romské děti docházejí do MŠ v Předlicích, v dalších MŠ je jejich poměr zanedbatelný. Školka je dotovaná z finančních zdrojů Magistrátu. Školné nemusí platit ti rodiče, kteří pobírají sociální dávky.

Největší kumulace romských žáků je v komunitní ZŠ Předlice, která se nachází přímo v největší sociálně vyloučené lokalitě Předlice, dále pak na ZŠ Hlavní, která je v blízkosti lokality Mojžíř. Velký počet romských žáků je také v blízkosti ubytoven (Střekov) apod. Základní školy praktické jsou v Trmicích a na Střekově.

Do Základní školy v Předlicích dochází celkem 200 romských žáků (kapacita školy je 230 žáků). Je to jediná škola v Ústí nad Labem, která je celá romská a není školou praktickou, nýbrž komunitní – vztahuje se na ni výjimka MŠMT, která se týká počtu žáků ve třídě (maximálně 17) a má k těmto účelům i upravené osnovy. Školu dofinancovává školský odbor na Magistrátu. Ve škole funguje přípravný ročník. Na škole pracuje pět romských asistentů pedagoga. Škola spolupracuje se státními i městskými úřady jako OSPOD, policie, do školy dochází sociální kurátor pro mládež, který je členem výchovné komise.

Základní škola Hlavní funguje v lokalitě sídliště Mojžíř. Škola provozuje dva přípravné ročníky.

Ve všech ústeckých základních školách praktických je silně nadpoloviční procento romské populace. Základní škola praktická Karla IV. spadá do spádové oblasti lokality Střekov, kde se nachází romská ubytovna. Škola má devět tříd a v každé třídě 9 až 12 dětí. Celkem do této ZŠ chodí 100 dětí, z čehož je celkem asi 95 procent Romů (GAC, 2009). Škola provozuje i přípravný ročník, některé děti pokračují po jeho absolvování na stejné škole. Na škole již asi osm let působí dva asistenti pedagoga.

Děti z Předlic navštěvují základní školu praktickou v Trmicích. Údajně asi třetina žáků jsou žáci přešli z předlické školy (GAC, 2009).

4.4. Sociální politika, podpora sociálních a návazných služeb

Sociální služby

Vedení města deklaruje podporu rozvoje sociálních služeb ve dvou strategických dokumentech: IPRM Neštětice – sídliště Mojžíř a ve 4. Komunitním plánu péče města Ústí nad Labem na období 2010 – 2013. *(pozn.: IPRM jsme se již věnovali výše a o části komunitního plánu, který se zabývá sociálně vyloučenými, píšeme níže v této kapitole)*

Vyplácení dávek v hmotné nouzi

Největší objem sociálních dávek vyplácí v Ústí nad Labem městská část Město, jehož součástí jsou také Předlice. Obvod se pokoušel o výplatu dávek formou stravenek, což se jim neosvědčilo. Důvodem byla nemožnost uplatnění stravenek v obchodech preferovaných příjemci dávek.

Výplaty se v Neštětích uskutečňují formou složenky, převodem na účet či prostřednictvím pokladny. Dlužníci byli vypláceni přímo na pokladně, kde rovnou platí dluh. Nevyužívají výplaty dávek jinými způsoby. Někdy využívají vyplácení častěji než měsíčně, ale pouze v málo případech z důvodu nedostatku personálu. *(GAC 2009)*

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb

Město Ústí nad Labem má zpracovaný 4. Komunitní plán péče města Ústí nad Labem na období 2010 – 2013. Nabízíme hlavní přehled cílů a opatření v oblasti sociální pomoci a péče o nezaměstnané a občany ohrožené sociálním vyloučením.

8. OBLAST SOCIÁLNÍ POMOCI A PÉČE O NEZAMĚSTNANÉ A OBČANY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	
Cíl	Opatření
8.1 Zlepšení příležitostí pro dlouhodobě nezaměstnané v Ústí nad Labem	8.1.1 Rozvoj kapacity NNO v dobrovolnické službě v návaznosti na veřejnou službu (VS) 8.1.2 Rozvoj sociálního podnikání 8.1.3 Zapojení NNO do vytváření kapacit pro realizaci veřejné služby 8.1.4 Podpora mladých lidí opouštějících předčasně vzdělávací systém a mladých dospělých ve věku 15–30 let bez odborné kvalifikace směřující k získání kvalifikace 8.1.5 Podpora a vznik vzdělávacích programů pro lidi z cílových skupin 8.1.6 Zapojení zaměstnavatelů jako partnerů při začleňování cílových skupin na trh práce 8.1.7 Podpora existujících sociálních služeb pro cílové skupiny
8.2 Rozvoj služeb v oblasti prevence kriminality	8.2.1 Zapojení se do tvorby městských strategií prevence kriminality 8.2.2 Sociálně edukační programy pro mládež s rizikovým chováním 8.2.3 Informační kampaň pro soudní systém
8.3 Strategie sociální inkluze Ústí nad Labem	8.3.1 Vytvoření strategie sociální inkluze jako širší platformy pro další plánování a rozhodování 8.3.2 Aktivní zapojení relevantních aktérů do činnosti pracovní skupiny primátora 8.3.3 Vytvoření srozumitelné koncepce města sociální inkluze i pro lidi z cílových skupin 8.3.4 Posílení kapacit města Ústí nad Labem směrem ke zlepšení fundraisingu v oblasti aktivit směřujících sociální inkluzi, zohlednění inkluzivních strategií v plánovaných investičních záměrech města
8.4 Realizace aktivit přispívajících k integraci cizinců	8.4.1 Rozšíření a zvýšení kvality vzdělávacích programů pro cizince, jako jednoho ze způsobů prevence sociálního vyloučení 8.4.2 Podpora integrace menšin a cizinců prostřednictvím poradenství umožňující cílové skupině lepší orientaci v sociálním a právním systému včetně podpory při získání zaměstnání 8.4.3 Spolupráce poradenských center s úřady a orgány samosprávy a dalšími organizacemi 8.4.4 Rozvoj IKV ve školách v Ústí nad Labem, podpora růstu kompetencí učitelů 8.4.5 Informační aktivity
8.5 Zlepšení dostupnosti právní ochrany ohrožených skupin a rozvoj programů finanční gramotnosti a protidluhových programů, ochrana před diskriminací	8.5.1 Realizace informačních aktivit v oblasti práce s dluhy a podpora zavádění finančního vzdělávání 8.5.2 Zlepšení informování o dostupnosti služeb včetně právních služeb do různých informačních platforem ve městě, informační podpora pro pracovníky v přímé práci s klienty, zvyšování povědomí o antidiskriminační legislativě a možnostmi ochrany před diskriminací

Zdroj: 4. Komunitní plán péče města Ústí nad Labem na období 2010 - 2013

4.5. Bezpečnostní politika

Město má zpracovanou *Koncepci prevence kriminality města Ústí nad Labem na období r. 2008 – 2011*.

Hlavní směry prevence kriminality v Ústí n. L. v letech 2008 – 2011 hovoří o prioritní podpoře preventivních aktivit:

- zaměřených na děti a mládež, osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené (z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů), věkově a zdravotně handicapované skupiny a komunity, oběti trestných činů, včetně obětí domácího násilí,
- eliminujících zejména majetkovou a násilnou kriminalitu, kriminalitu s rasistickým a extrémistickým podtextem, včetně recidivy,
- snižujících kriminogenní faktory plynoucí z dlouhodobé nezaměstnanosti,
- souvisejících s drogovou kriminalitou,
- zvyšujících bezpečnost silničního provozu,
- vytvářejících podmínky pro realizaci alternativních trestů.

Koncepce prevence kriminality uvádí konkrétní opatření situační prevence a zvažuje zejména následující projekty:

- rozšiřování a inovace městského kamerového systému (MKDS),
- rozšiřování a zkvalitňování veřejného osvětlení a přechodů pro chodce,
- preventivní opatření v dopravě (v rámci spolupráce s MP a PČR),
- projekt „Bezpečná lokalita“,
- rozmísťování bezpečnostních stojanů na jízdní kola,
- budování, provoz a údržba dětských hřišť a sportovišť a další.

Koncepce prevence kriminality dále uvádí konkrétní úkoly k dosažení výše uvedených směrů prevence kriminality:

- Každoroční zapojování města do „Městského programu prevence kriminality“ MVČR s cílem získání státních účelových dotací pro vybrané projekty v oblasti prevence.
Termín: od roku 2008
- Zapojení města do činnosti „Agentury pro odstranění sociálního vyloučení a jeho prevenci v romských lokalitách.“
Termín: od roku 2008
- Vybudování „Akčního centra“ v Předlicích dle vznikajícího projektu.
Termín: od roku 2008

- Rozšiřování Městského kamerového dohlížecího systému (MKDS) .
Termín: průběžně
- Vytvoření podmínek pro zavedení „Systému včasné intervence“ (SVI) jako účinného prostředku pro práci s problémovými a delikventními dětmi a mládeží.
Termín: od roku 2008
- Prohlubování a rozšiřování spolupráce s veřejnými institucemi, zejména neziskovými organizacemi, vedoucí k dalšímu zefektivňování prevence kriminality ve městě.
Termín: průběžně
- Podpora projektů a programů neziskových organizací zaměřených na prevenci kriminality, podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.
Termín: průběžně
- Pokračování v rozvoji systému prevence kriminality o nové prvky analytického, vyhodnocovacího, informačního, metodického i personálního charakteru.
Termín: průběžně
- Vyhodnocování efektivity preventivních aktivit realizovaných ve městě a financovaných z vlastních i státních účelových dotací po stránce obsahové, včetně jejich medializace.
Termín: průběžně
- Vzděláváním pracovníků, přípravou podkladů a zpracováním konkrétních postupů vytvářet podmínky k získávání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU na projekty prevence kriminality.
Termín: průběžně
- Vypracování rozboru využití volného času na školách.
Termín: do konce roku 2008
- Vyhodnocení kvality a využití jednotlivých školních sportovišť (v době po skončení výuky – otevřenost školních sportovišť) včetně dětských hřišť ve městě.
Termín: do konce roku 2008
- Příprava návrhu projektu finanční podpory lidem (sportovní trenéři, ostatní pracovníci), kteří dlouhodobě pracují s mládeží (při splnění daných podmínek jsou odměňováni z rozpočtu města – nutno vyčlenit konkrétní částku).
Termín: do konce roku 2008

Komise prevence kriminality ve městě Ústí nad Labem ve spolupráci s Městským obvodem Ústí nad Labem – Neštětice, Dopravním podnikem města Ústí nad Labem a Policií České Republiky realizuje projekt „*Informování občanů v MHD*“. V současné době využívá MHD na území Městského obvodu Ústí nad Labem – Neštětice stále větší procento obyvatel. Proto zde vznikl záměr k upozorňování na možnost kapesních krádeží využít MHD a preventivně tak působit na občany, kteří MHD využívají. Kampaň probíhá ve třech fázích, kdy v 1. fázi došlo k polepu trolejbusu s názvem „Nedávejte kapsářům šanci“, ve 2. fázi jsou vytvořeny letáky, které upozorňují občany a zároveň informují o tom, jak se nestát obětí kapsáře a 3. fáze se věnuje vytvoření preventivní znělky do MHD, která zní mezi vytipovanými zastávkami.

V rámci Městského programu prevence kriminality pro rok 2010 byl schválen projekt vztahující se k sociálně vyloučeným pod názvem Cesta z ghetta, jehož náplní jsou preventivní aktivity pro děti a mládež.

5. Výsledky evaluace

5.1. Vstupní informace

V rámci pilotních rozhovorů v lokalitě jsme zjistili, že pozice Agentury je ve městě poměrně slabá. Komunikační partneři upozorňovali na dřívější funkční procesy (např. komunitní plánování, Skupina pro akční centrum Předlice), které běžely dávno před příchodem Agentury. Dále poukazovali na limity působení Agentury ve městě. S vyhodnocováním dopadů působení se partneři zdráhali a odkazovali na potřebu delšího času, aby bylo možné nějaké změny zaznamenat. Projekty se teprve spouští. Strategický plán má vzniknout... Přitom ustavující setkání lokálního partnerství proběhlo v červenci 2008.

Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za období 1/2008-6/2009 uvádí, že lokální partnerství nevznikalo na zelené louce, ale opíralo se o již existující platformu – IPRM. Vznikly rovněž pracovní skupiny – „Strategie“ a „Vzdělávání“. Ve zprávě se dozvídáme, že po útlumu na konci roku 2008 byla na přelomu ledna a února 2009 obnovena činnost lokálního konzultanta v lokalitě.

Ve zprávě se píše, že byla v daném období Agentura v Ústí nad Labem zapojená do všech klíčových procesů, které jsou zaměřeny na řešení situace v ústeckých sociálně vyloučených lokalitách. První z nich byla Skupina pro akční centrum Předlice. Jedná se o primátorem přímo vedenou pracovní skupinu, která má za úkol řešit problémy v jedné z největších sociálně vyloučených lokalit ve městě. Členy pracovní skupiny byli zástupci klíčových odborů města a dalších organizací (zástupci městských obvodů, odborů sociálního, životního prostředí, stavebního úřadu, městské státní i cizinecké police, Krajské hygienické stanice, NNO). Řešila stav bydlení v Předlicích a jednání provozovatelů některých komerčních ubytoven. Zástupce Agentury se stal členem skupiny. Další pracovní skupiny byly zaměřené na realizaci IPRM „Neštěmice – Mojžíř“. Agentura spolupracovala se Základní školou Mojžíř a připravovala projekt.

V lokalitě Ústí nad Labem byly určeny tyto priority:

Priorita 1: Tvorba „Strategie sociální inkluze“

- strategie je ve fázi přípravy: jednání s partnery, příprava podkladů.

Priorita 2: Podíl na činnosti Akční skupiny

- zajištění odborných podkladů pro rozhodování skupiny, standardizace činnosti skupiny tj. zachycení výstupů činnosti skupiny do podoby standardizovaných a přenositelných metod.

Priorita 3: Podíl na činnosti řídicího výboru IPRM Ústí nad Labem.

Priorita 4: Příprava projektu a zajištění prostředků na komunitní aktivity ZŠ Mojžíř

- ve spolupráci s vedením školy příprava projektu do OP VK.

Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách v roce 2009 (březen 2010) informuje o zajištění situační analýzy vyloučených lokalit v roce 2009. Připraveno mělo být 5 projektů. Ve zprávě se konstatuje, že vedení Magistrátu města Ústí nad Labem dlouhodobě realizuje opatření k řešení problémů spojených s existencí několika sociálně vyloučených lokalit na území města. Ve městě funguje několik platforem, které se zabývají různými aspekty sociálního začleňování. Proto není „předmětné plánovat a realizovat zvláštní zasedání lokálního partnerství, ani přípravu standardního strategického plánování. Další podstatnou limitou k přípravě strategického plánu je neochota vedení města tvořit strategický plán zaměřený výlučně na sociálně vyloučené lokality.“ Tato poznámka je podle našeho názoru nesmírně důležitá a do značné míry předznamenala osud působení Agentury v místě. Agentura se zapojila prostřednictvím lokálního konzultanta do některých procesů ve městě – do Akční skupiny Předlice, pracovní skupiny Sociální integrace Komunitního plánování sociálních služeb a pracovní skupiny Sociální integrace v rámci IPRM. Činnost konzultanta se zaměřila na podporu multifunkčního Akčního centra přímo v sociálně vyloučené lokalitě a koordinoval přípravu projektů (dva investiční a jeden neinvestiční). Konzultant začal poskytovat projektové poradenství.

Koncem srpna 2009 byl představen připravovaný výzkum sociálně vyloučených lokalit. Strategický plán není zpracováván, Agentura vychází z výstupů stávajících pracovních skupin, zejména z výstupů pracovní skupiny Akční centrum Předlice. Agentura se podílela na tvorbě SWOT a prioritizaci pro Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a také provedla analýzu potřeb pro realizaci Individuálního projektu pro město. Z těchto podkladů byly stanoveny priority, které lokální konzultant měl ukotvit v rámci akčního plánu realizaci opatření na roky 2010-2011.

Přehled priorit je následující: Akční centrum – Předlice, Standardy komunikace mezi veřejnou správou, poskytovateli sociálních služeb a klienty, Posílení kapacit magistrátu směrem ke zlepšení fundraisingu, Zavedení informování o dostupnosti právních služeb do různých informačních platforem ve městě, Odkoupení nemovitosti pro sociální služby YMCA, Centrum integrace sociálně vyloučených skupin Romcetrum o.s. a Centrum spolupráce s veřejností plus rozšíření nabídky asistenčních služeb na ZŠ Mojžíř.

Hodnocení působení Agentury z kanceláře primátora uvádí: „*Pověřený zástupce Agentury se aktivně podílí na činnosti pracovních skupin a komisi města.*“

Výroční zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách 2010 (březen 2011) uvádí, že v roce 2010 se působení soustředilo zejména na podporu přípravy projektů, které měly zajistit zásadní rozvoj sociálních služeb v sociálně vyloučené lokalitě Předlice. Jednalo se zejména o koordinaci příprav IOP a v souvislosti s tím také příprava záměru pro IPO. Lokální konzultant se podílel na aktivitách expertní skupiny, která pod vedením města projekt připravovala. Další agendou byla podpora jednotlivých projektových záměrů a konzultace projektů pro partnery (zmíněn úspěšný projekt pro ZŠ Hlavní). Agentura připravila alternativní metodou záměr strategického plánu sociální inkluze, který shrnuje základní potenciály rozvoje sociální oblasti ve městských sociálně vyloučených lokalitách. Dále se podílela na platformách ve městě, které se zabývají problematikou sociálního vyloučení. Ani v roce 2010 se nepodařilo nastartovat standardní proces přípravy strategického plánu a nepodařilo se také oživit činnost lokálního partnerství.

Lokální partnerství zasedlo dne 29. března 2010 a byla na něm prezentována situační analýza. K ní padlo několik výhrad ze strany partnerů. Především se týkaly obecnosti zprávy, *„především pro místní aktéry, kteří mají vesměs daleko rozsáhlejší znalosti, než výzkum přináší a neobsahuje žádná reálná řešení.“* (Zápis z LP, 29. 3. 2010).

Výroční zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách 2010 (březen 2011) uvádí, že lokální partnerství se nepodařilo nastartovat ani v roce 2010. *„Je to zejména z toho důvodu, že chybí agenda pro jeho činnost. Jedná se zejména o nenalezení konsenzu nad tvorbu SP. Navíc ve městě funguje celá řada jiných skupin, které mají jistý potenciál pro řešení otázek spojených se sociálním vyloučením.“* Dále se dočítáme: *„Ve městě UL byl připraven náhradní SPLP. Je to zejména z důvodu, že se nenašel společný konsenzus na jeho tvorbě. Náhradní plán byl zpracován na základě analýzy stávajících dokumentů – zejména komunitní plán a Monitoring romských lokalit – a dále na základě provedené SWOT analýzy s klíčovými aktéry ve městě.“ „Jelikož náhradní SPLP byl dokončen na konci roku 2010, nedošlo zatím k jeho implementaci.“*

V rámci evaluačního sezení k ukončení působení Agentury se aktéři na schůzce dne 20. 1. 2011 shodli na tom, že by mělo lokální partnerství dále pokračovat i po červnu 2011. Doporučení Agentury bylo ukončit aktivní působení. Rozhodnutí Monitorovacího výboru z února 2011 znělo prodloužit působení do konce roku 2012.

Časový snímek působení Agentury

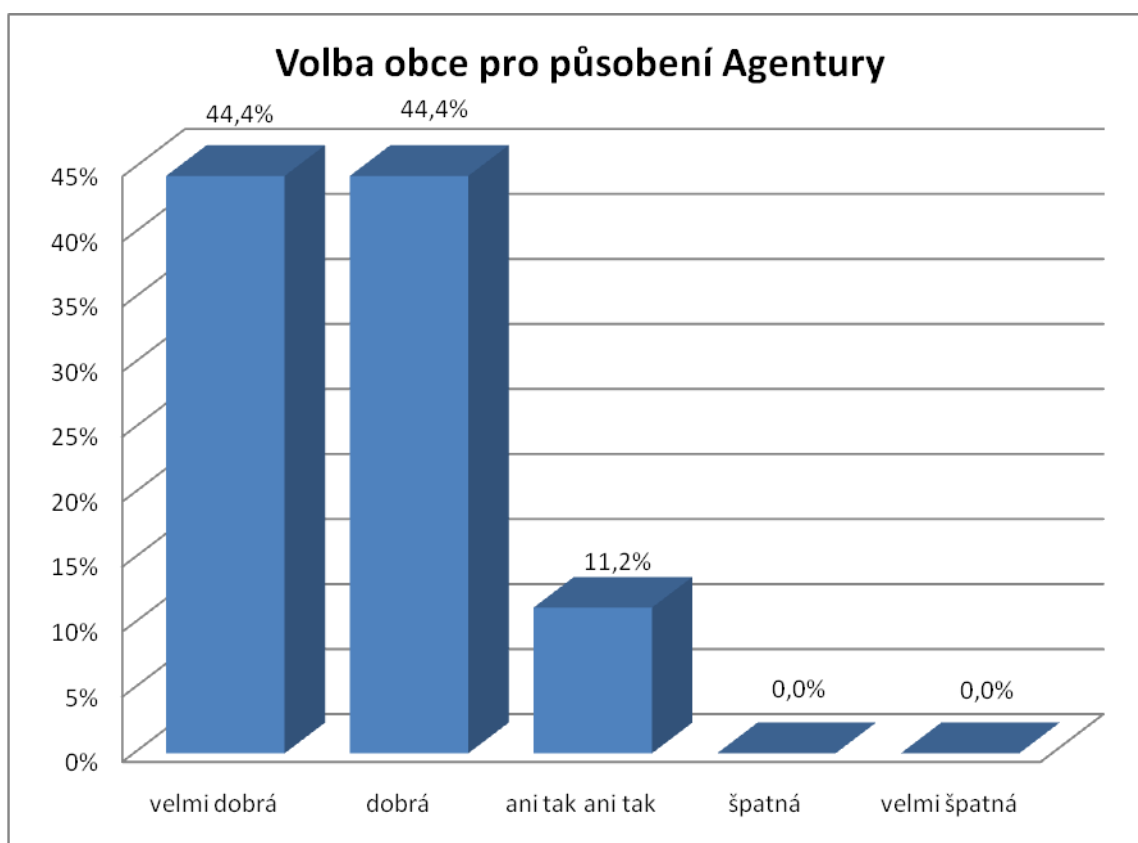
Agentura začala v lokalitě působit od roku 2008. Dlouho nebyla pozice konzultanta obsazena, poté nastupuje lokální konzultantka. Je založeno lokální partnerství. Na podzim nastupuje další konzultant, poté ale dochází ze strany Agentury k utlumení působení na konci roku 2008 a na přelomu ledna a února 2009 je obnovena činnost lokálního konzultanta v lokalitě.

29. března 2010 byla na lokálním partnerství prezentována situační analýza. Až na konci roku 2010 je zpracován náhradní strategický plán.

5.2. Počátky intervence do lokality

Důležité je, jakým způsobem se Agentura v obci uvedla a etablovala. Dále také okolnost, zdali byla v obci chtěná a žádaná.

Samotný **výběr obce pro spolupráci s Agenturou** považují místní aktéři spíše za dobrou volbu. Za velmi dobrou volbu ji pokládají více než dvě pětiny dotázaných (44,4%) a za dobrou volbu další více než dvě pětiny aktérů (44,4%). Neutrální postoj k rozhodnutí obce pro spolupráci zaujímá více než desetina dotázaných (11,2%). Za špatnou volbu ji nepokládá nikdo z dotázaných. Celkově je tedy s výběrem obce pro spolupráci s Agenturou spokojena převážná většina aktérů (88,8%).

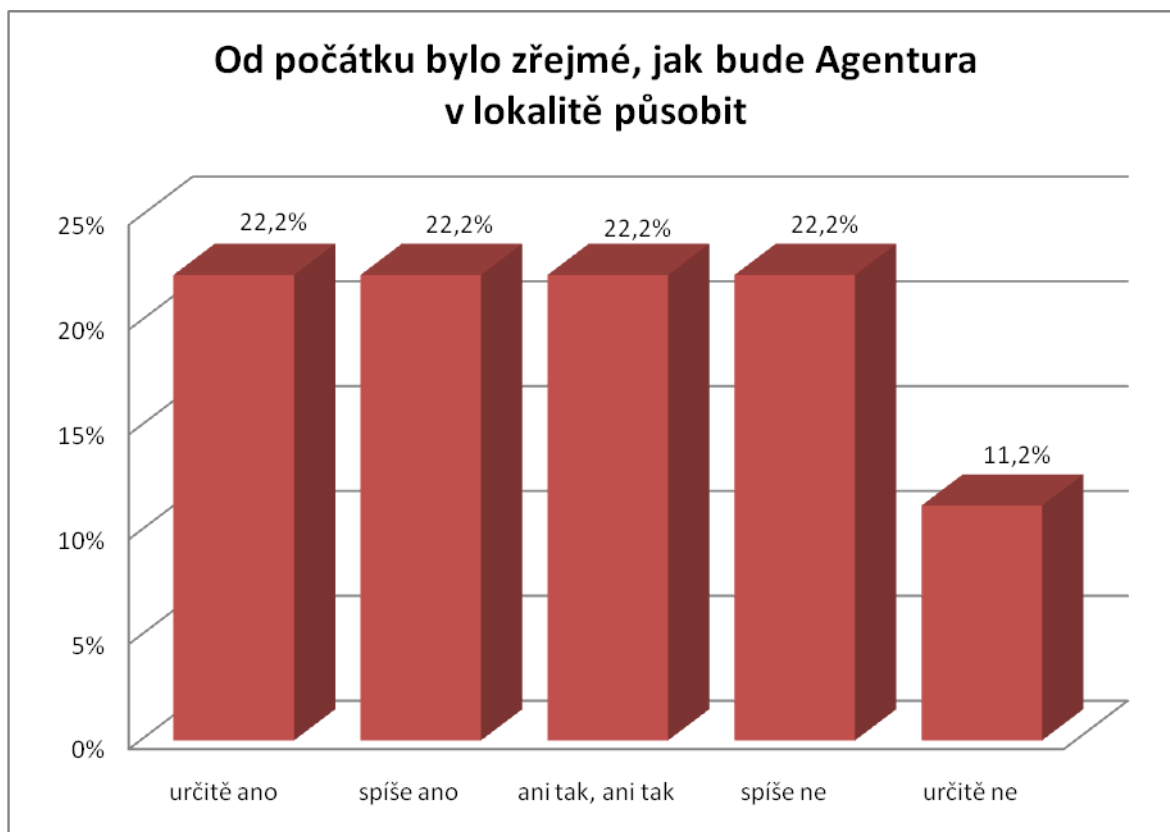
V rozhovorech aktéři uvedli, že výběr byl správný, protože ve městě existovala řada problémů, které se městu nedařilo řešit. „Ústí je zatíženo problematikou sociálně

vyločených lokalit". Zdálo se, že se jedná o „nejlepší státní nástroj integrace". Někteří už s Agenturou spolupracovali dříve. A „udělala se spousta věcí, ke kterým by se politici nedostali bez pomoci".

K počátkům působení Agentury aktéři uváděli následující. Někteří u tohoto rozhodnutí nebyli. Jiní si pamatují málo. „*Pamatuji si akorát prezentaci sociálně vyloučených lokalit a setkávání s určitými lidmi a ustanovení akčního centra*". Počátky byly „*nemastné neslané*", což bylo „*způsobeno tehdejším vedením. Docházelo k ne úplně jasným příkazům shora*". Vše bylo „*hodně formální, začalo to schůzema a dlouhou prodlevou*". Ze začátku „*vznikl zmatek i na politické úrovni a bylo očekávání financování aktivit. K tomu částečně došlo, ale bylo to hodně zmatené. Zmatenost byla dána managementem a politiky, kteří se snažili Agenturu nějak představit, ale vyvolali jen zmatek*".

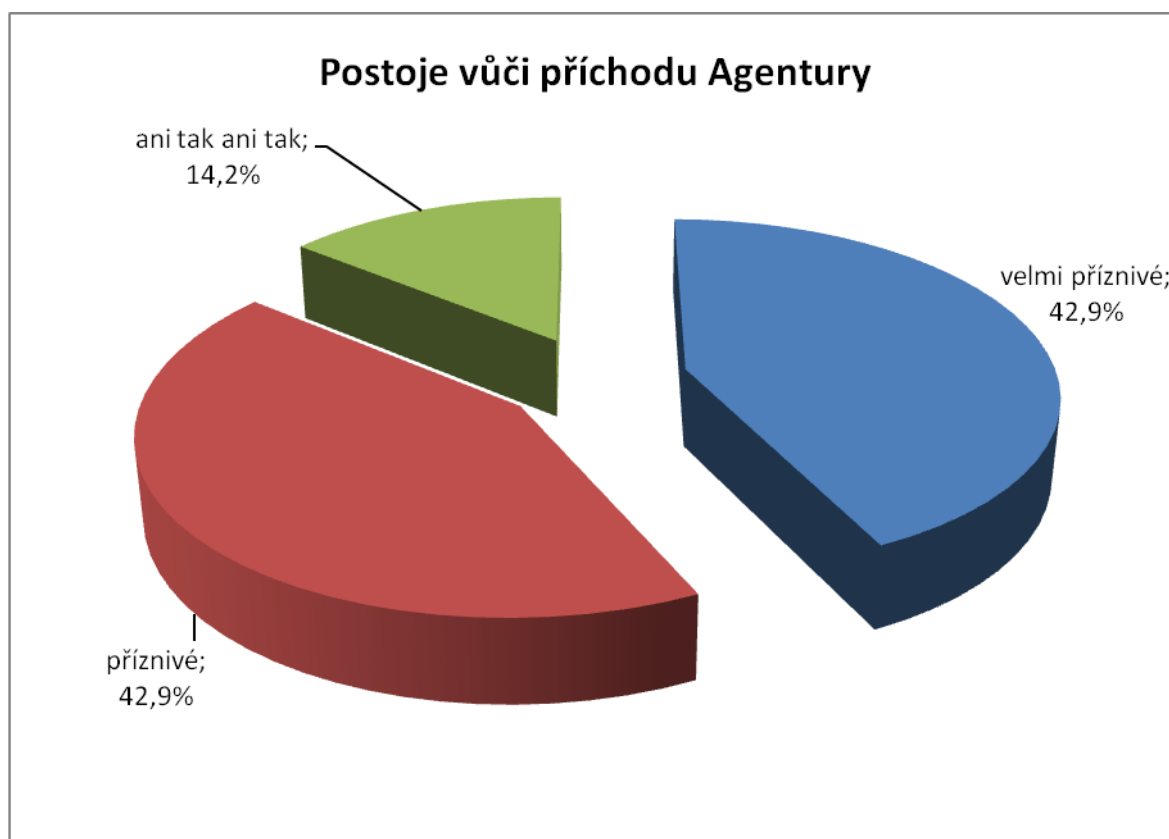
Ale také na počátku proběhlo „*oslovení ke spolupráci na setkávání Agentury a definování potřeb v regionu*". „*Podařilo se ziniciovat politiky, kteří o všem rozhodují. Rozjela se spolupráce. Plány byly velké*". Oproti tomu lokální konzultant „*párkrát došel na schůzky*".

Jak vidíme z dalších kvantitativních údajů, Agentura dokázala v Ústí nad Labem jen zčásti aktérům objasnit, **jak bude v obci působit a jakým způsobem bude pracovat**. Určitě nebylo zřejmé její působení více než desetině aktérů (11,2%) a spíše nebylo zřejmé další více než pětině aktérů (22,2%). Neutrální stanovisko zaujala k této netransparentnosti více než pětina dotázaných (22,2%). Celkem tedy nebylo od počátku zřejmé, jak bude Agentura v místě působit více než třetině aktérů (33,4%). Naopak určitě srozumitelné bylo pro pětinu dotázaných (22,2%) a spíše srozumitelné pro další pětinu respondentů (22,2%).

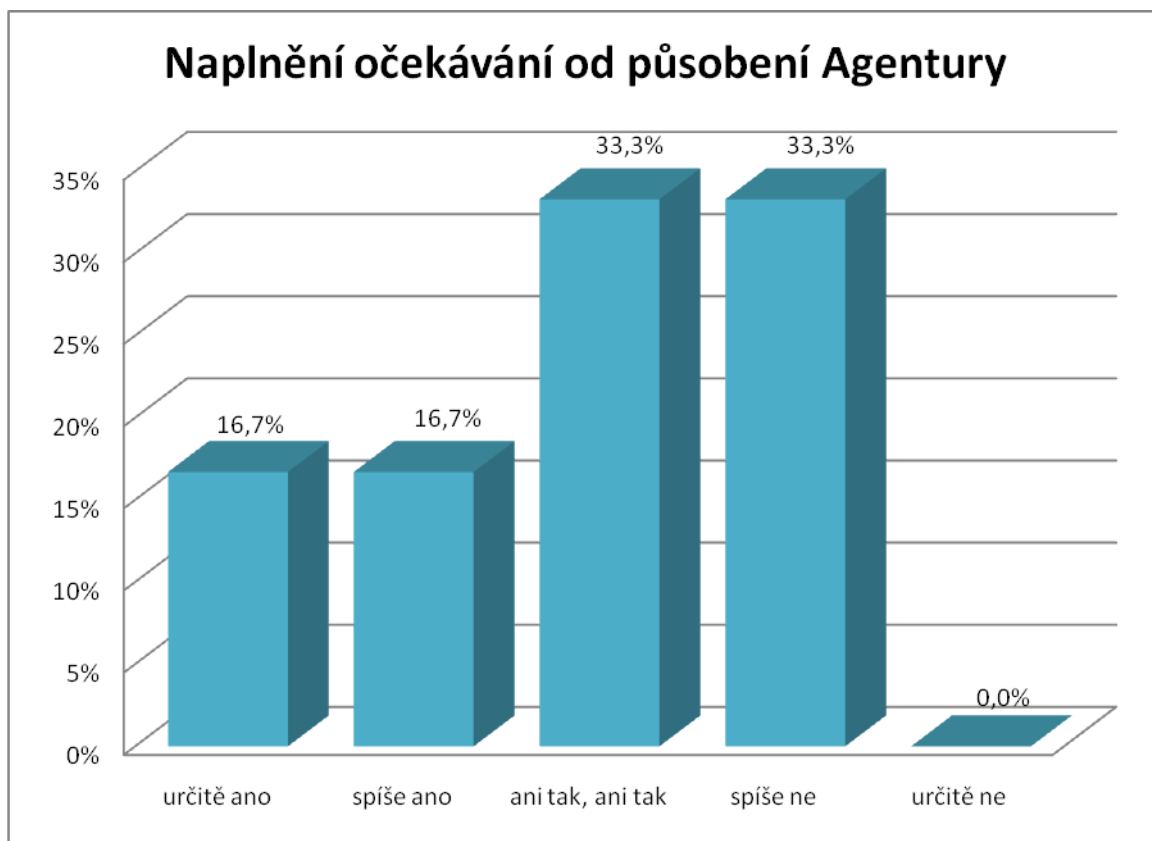

Celková **atmosféra v obci ve vztahu k příchodu Agentury** se dá charakterizovat jako optimistická. Byla „výborná, lidi to přivítali, byly jen malé pochybnosti“. Zpočátku byla příznivá, což se časem změnilo, „ale když se ukázalo, že jde pouze o poradenství, tak očekávání ochladlo a přišlo i rozčarování“. Přijetí bylo „dobré, bylo podepsáno memorandum. Čekali, co z toho bude. Čekali, že agentura přinese hodně peněz, což se potom nestalo“. Obecně byl ale „nedostatek informací, co vůbec Agentura bude řešit, takže jsme měli neutrální vztah a čekalo se, co se z toho vyklube“.

Kvantitativní data vypovídají o tom, že **postoje obce jako celku vůči příchodu Agentury** byly víceméně příznivé. Za velmi příznivé označily postoje obce vůči příchodu Agentury více než dvě pětiny dotázaných (42,9%) a za příznivé více než dvě pětiny dotázaných (42,9%). Nepříznivé postoje nikdo nezaznamenal a neutrální uvedla více než desetina dotázaných (14,2%). Celkově tedy nalézáme příznivé postoje obce vůči příchodu Agentury u více než čtyř pětín aktérů (85,8%).

A do jaké míry se očekávání aktérů naplnily? Názory aktérů jsou rozloženy nerovnoměrně. Očekávání se určitě naplnily u téměř pětiny aktérů (16,7%) a spíše naplnily u stejného počtu aktérů (16,7%). Neutrální hodnocení nalézáme u třetiny dotázaných (33,3%). Naopak spíše se očekávání nenaplnilo u třetiny dotázaných (33,3%). Oněch rozčarovanych aktérů ve srovnání s původními očekáváními je třetina (33,3%).

Vysvětlení, proč tomu tak je, nalézáme ve výpovědích partnerů. Mnozí neměli očekávání velká nebo neměli žádná. V tomto směru mohla Agentura jediné překvapit.

Jiní zase měli představy a tím i očekávání ujasněné. „Věděl jsem přesně, co bude Agentura dělat“. „Byli jsme informovaní, čekali jsme, že vznikne platforma za účasti neziskovek, politiků apod.“. „Věděl jsem, co se bude dít, takže jsem čekal strategii, která se propojí s komunitním plánem a Agentura bude shánět peníze pomocí projektů“.

Jiní zase očekávali, „že v konkrétních oblastech konkrétně pojmenují problémy a zainteresovaným subjektům dají návod co dělat“. Očekávána byla „spolupráce, výměna informací“, „přínos nových informací, možnost komunikace a spolupráce s odborníky, zintenzivnění vztahu se státní správou, větší možnosti koncepčního řešení“. Problematika se měla „pohnout z místa“.

Jak se ukazuje, očekávání byla poměrně realistická a také byla z větší části naplněna.

5.3. **Dosahování cílů, poslání Agentury a jejich vnímání aktéry**

Vzhledem ke zjištěným pestrým očekáváním a velkému projektování všemožných názorů a podnětů do příchozí intervence, jsme se rozhodli blíže věnovat také tomu, jak aktéři vnímali cíle a poslání Agentury a jak hodnotili jejich dosahování.

Základní dokument pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech definuje hlavní poslání Agentury následovně: „Agentura je nástrojem Vlády ČR k zajištění podpory obcím v procesu sociálního začleňování. Agentura pro sociální začleňování podporuje obce a města, aby mohly plnit svoji funkci - zajišťovat či pomáhat zajistit všem občanům rovný přístup ke vzdělávání, bydlení, zdravotní péči, zaměstnání, sociálním službám a bezpečí. Agentura podporuje taková opatření, která pomohou samosprávám v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a v rozvoji sociálně vyloučených lokalit v kontextu a zájmu celé obce/města a všech jejích občanů. Posláním Agentury je propojovat subjekty na místní úrovni tak, aby spolupracovaly při sociálním začleňování. Agentura podporuje nadresortní přístup a propojování působení veřejné správy a neziskového sektoru.“

Zejména se pak jedná o podporu v oblasti:

- v zajištění služeb na podporu vzdělání, podporu zaměstnanosti, sociálních služeb a sociálního bydlení, a zajištění infrastruktury pro tyto služby;
- v čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů, státního rozpočtu, krajských dotačních programů a dalších zdrojů;
- v komunikaci s ústředními orgány státní správy, zejména resorty, které mají sociální začleňování v gesci; z podnětů při práci v lokalitách Agentura formuluje návrhy v oblasti legislativy, dotačních titulů, sociálních politik, apod.

Jak ale **poslání Agentury vnímají samotní aktéři** v lokalitě?

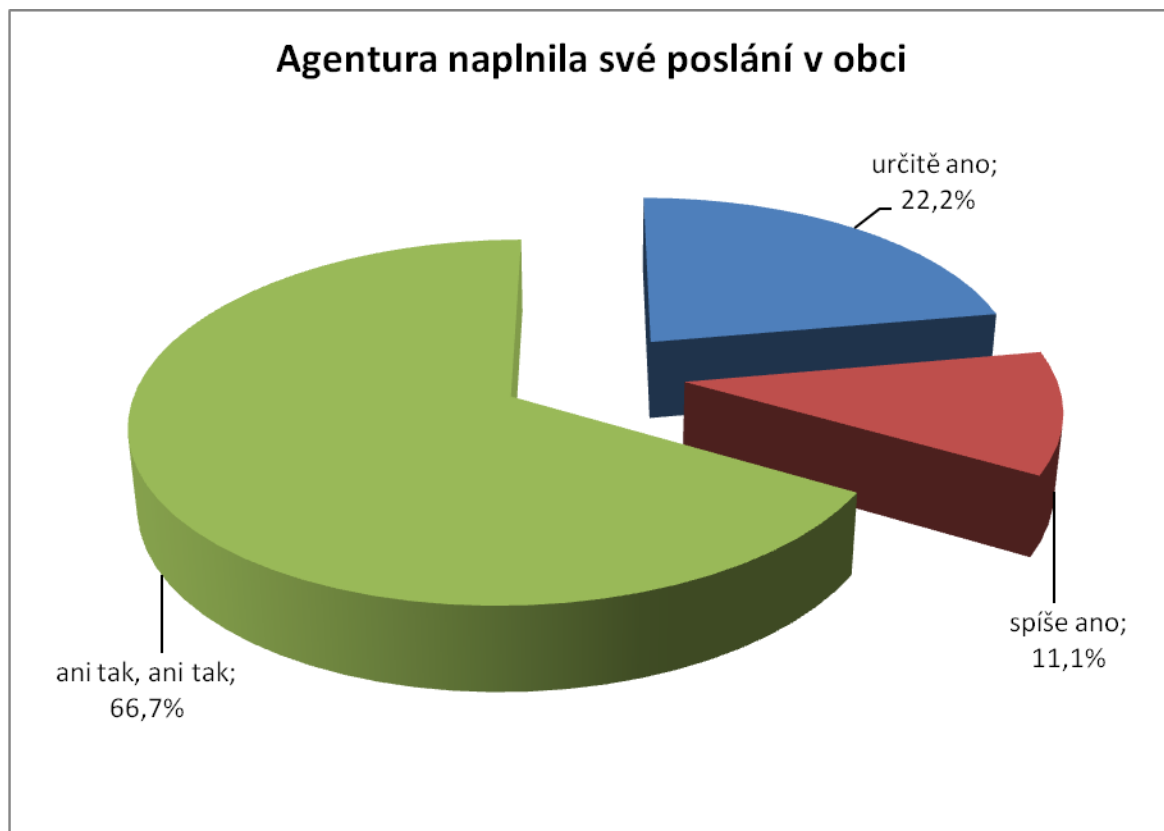
Zaprvé má být Agentura především hybatelem řešení a má zajistit síťování v místě. Má koordinovat aktéry, propojovat je, společně s nimi hledat řešení, působit flexibilně, podporovat neziskový sektor. Má „rozpohybovat lidi, kteří o problému nechtějí slyšet. Udělat analýzy, udělat strategii, zaset sémě, aby město pokračovalo“.

Zadruhé má působit v sociálně vyloučených lokalitách, „pomáhat ve vyloučených oblastech řešit patologické jevy a začlenění“.

Zatřetí má působit v oblasti zajišťování financování. Má „podpořit financování“ a to prostřednictvím pomoci s projekty.

Začtvrté se má soustředit na obec a poskytovat ji poradenství. Agentura „vyjednává s městem“ a má být „partnerem představitelům města“. Agentura je „záštita a projev státní správy, že je potřeba se této problematice věnovat“.

Podívejme se dále, jak bylo toto různorodě vnímané **poslání Agentury podle názoru aktérů naplňováno v obci**. Určitě bylo naplněno podle více než pětiny dotázaných (22,2%) a spíše bylo naplněno podle více než desetiny dotázaných (11,1%). Neutrálně hodnotí dosažení poslání Agentury dvě třetiny respondentů (66,7%). Nikdo neuvedl, že by poslání nenaplnila. Celkově tedy Agentura naplnila své poslání v očích třetiny aktérů (33,3%).

V *Základním dokumentu pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech* je uvedeno, že hlavním posláním Agentury je podpořit obce a města, aby mohly plnit svoji funkci - zajišťovat či pomáhat zajistit všem občanům rovný přístup ke vzdělávání, bydlení, zdravotní péči, zaměstnání, sociálním službám a bezpečí. Právě na toto jsme se dotazovali aktérů v dotazníku a požádali jsme je, aby posoudili, **do jaké míry podpořila Agentura obec, aby byl zajištěn rovný přístup ve jmenovaných oblastech**.

V oblasti vzdělávání se vyslovili aktéři tak, že rovný přístup ke vzdělávání byl zajištěn podle 33,3% dotázaných, nebyl zajištěn podle 33,4% dotázaných a neutrální hodnocení vystavilo 33,3% dotázaných.

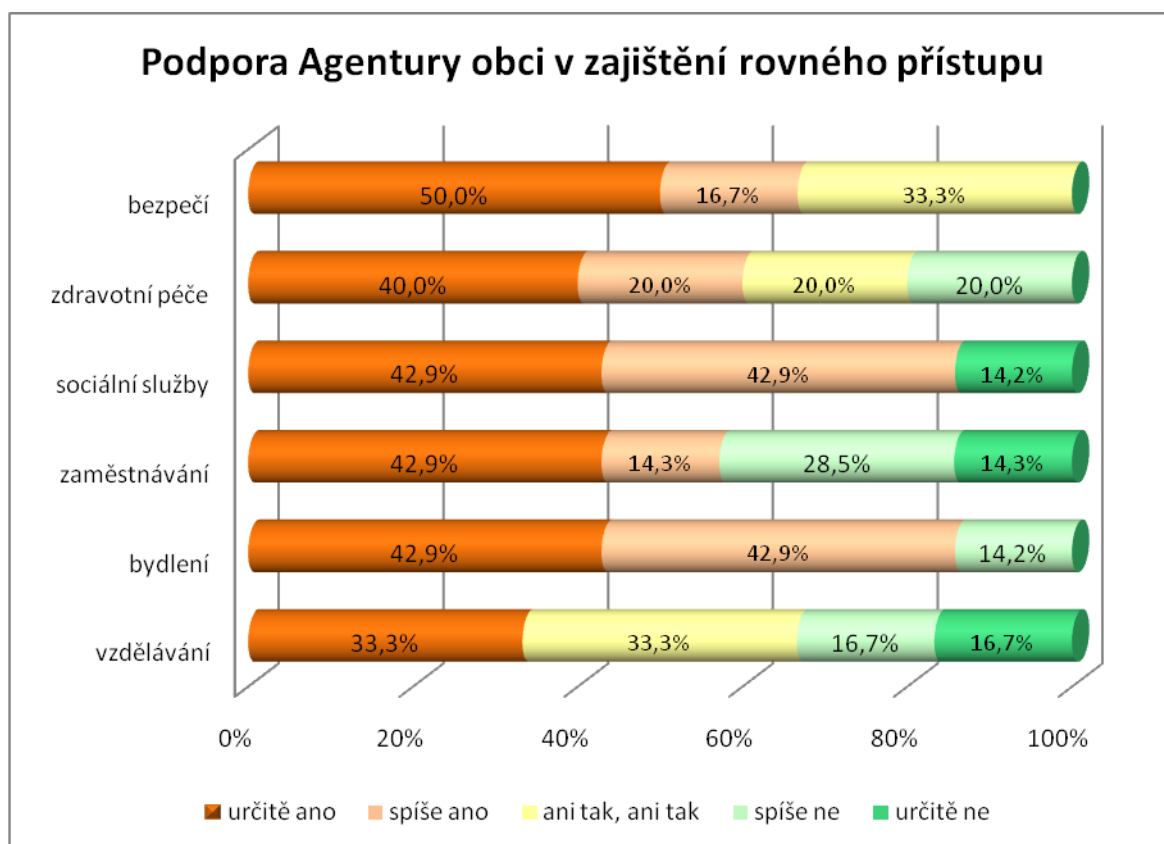
V oblasti bydlení se vyslovili aktéři tak, že rovný přístup k bydlení byl zajištěn podle 85,8% dotázaných, nebyl zajištěn podle 14,2% dotázaných a neutrální hodnocení nevystavil nikdo z dotázaných.

V oblasti zaměstnávání se vyslovili aktéři tak, že rovný přístup k zaměstnání byl zajištěn podle 57,2% dotázaných, nebyl zajištěn podle 42,8% dotázaných a neutrální hodnocení nevystavil nikdo z dotázaných.

V oblasti sociálních služeb se vyslovili aktéři tak, že rovný přístup k sociálním službám byl zajištěn podle 85,8% dotázaných, nebyl zajištěn podle 14,2% dotázaných a neutrální hodnocení nevystavil nikdo z dotázaných.

V oblasti zdravotní péče se vyslovili aktéři tak, že rovný přístup ke zdravotní péči byl zajištěn podle 60% dotázaných, nebyl zajištěn podle 20% dotázaných a neutrální hodnocení vystavilo 20% dotázaných.

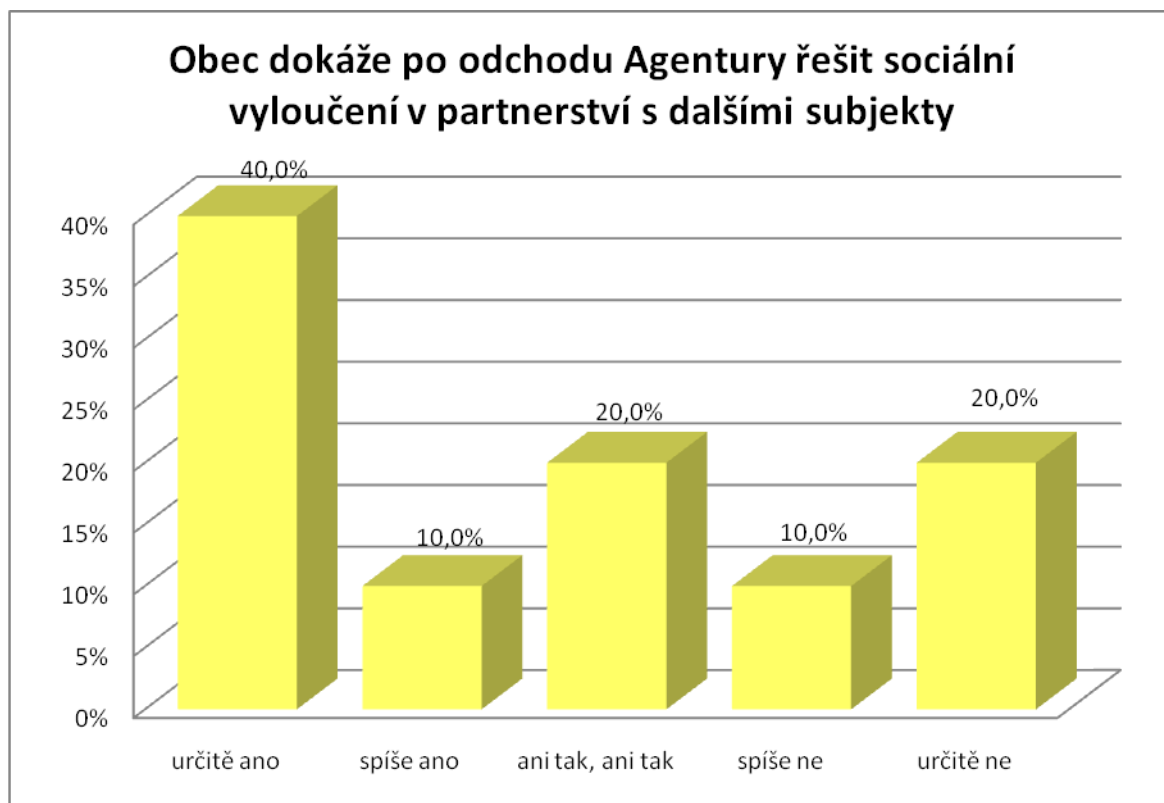
V oblasti bezpečí se vyslovili aktéři tak, že rovný přístup k bezpečí byl zajištěn podle 66,7% dotázaných, nebyl zajištěn podle 0% dotázaných a neutrální hodnocení vystavilo 33,3% dotázaných.

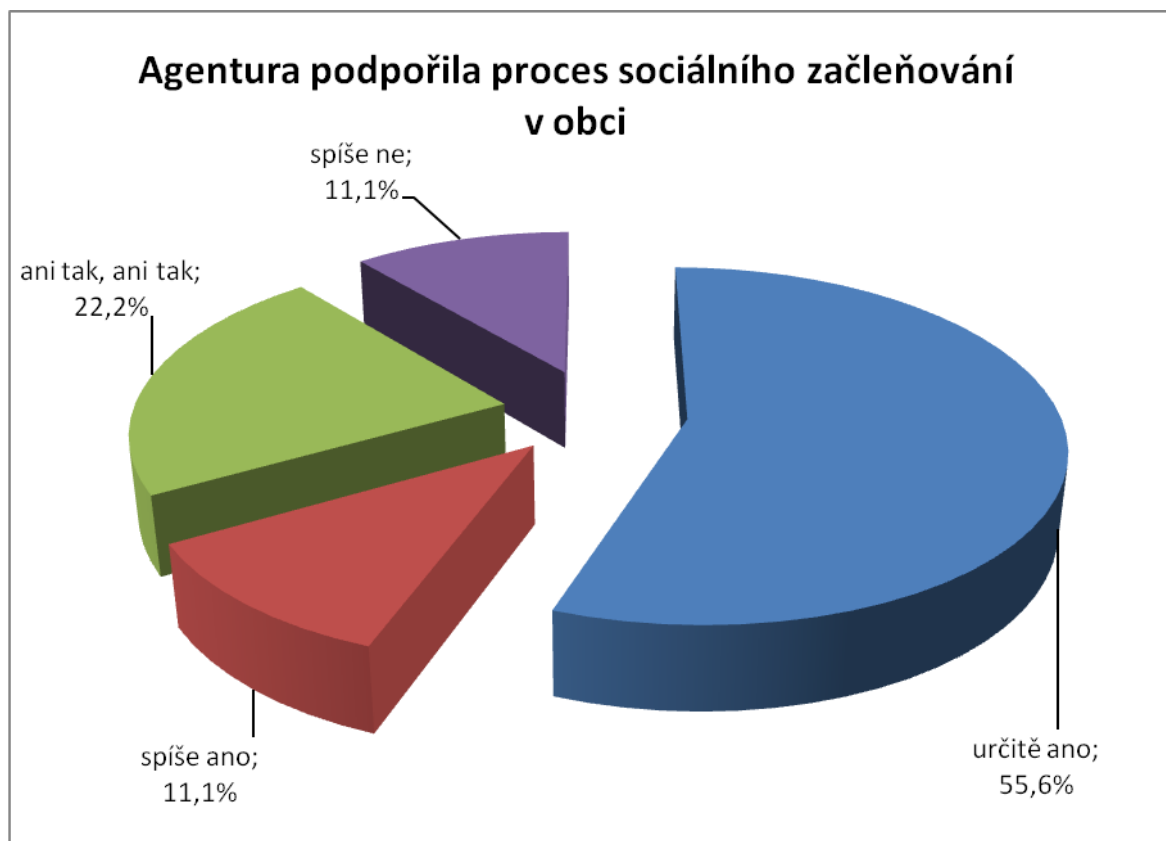
Jak z uvedeného grafu vidíme, tak podpora Agentury k zajištění rovného přístupu mířila především do oblasti sociálních služeb (85,8%), do oblasti bezpečí (66,7%), do oblasti zdravotní péče (60%) a do oblasti zaměstnávání (57,2%). Nejmenší podpora rovnosti se týkala oblasti vzdělávání (33,3%).

Další hodnocení se rovněž týká sféry naplnění poslání Agentury, kterým měla být podpora obce. **Dokáže obec po ukončení pilotního působení Agentury funkčně řešit problematiku sociálního vyloučení v partnerství s dalšími subjekty v místě?**

Určitě to obec dokáže podle dvou pětín dotázaných (40%) a spíše to obec dokáže podle desetiny dotázaných (10%). Neutrální hodnocení v tomto bodě vystavila pětina aktérů (20%). Naopak obec problematiku spíše neumí řešit podle desetiny dotázaných (10%) a určitě neumí řešit podle pětiny dotázaných (20%). Jak vidíme, tak se hlavní poslání Agentury naplnilo podle poloviny aktérů (50%) a nenaplnilo podle méně než třetiny aktérů (30%).

A jak aktéři hodnotí skutečnost, zdali **Agentura podpořila nebo nepodpořila proces sociálního začleňování v obci**? Jak ukazují kvantitativní údaje, tak Agentura podpořila proces sociálního začleňování v místě zcela podle více poloviny dotázaných (55,6%) a spíše podpořila podle více než desetiny dotázaných (11,1%). Více než pětina respondentů označila možnost ani tak, ani tak (22,2%). Podle více než desetiny dotázaných (11,1%) Agentura proces v obci spíše nepodpořila. Tedy celkem více než dvě třetiny aktérů uvedly, že Agentura proces sociálního začleňování v obci podpořila (66,7%).

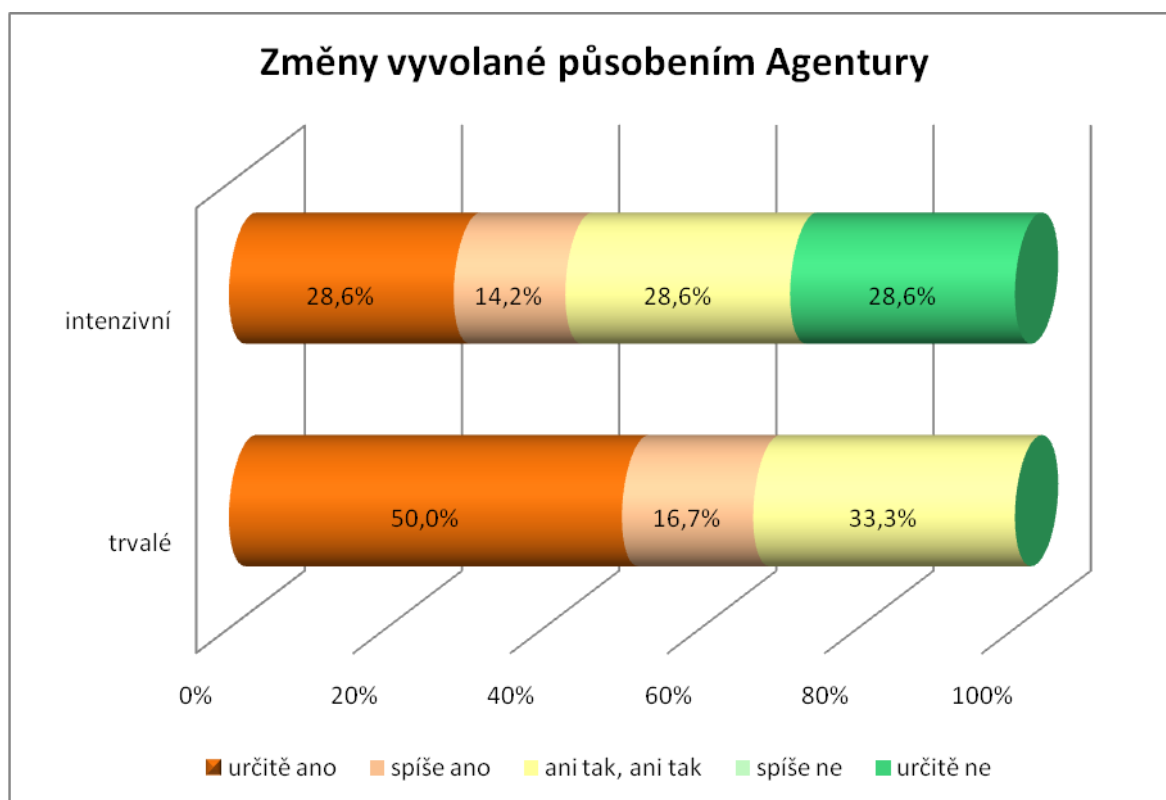

Tato podpora se týkala především toho, že „nastartovala to setkávání a komunikační kanály, projekty“. Vyvinula „tlak na lokální autority, je to něco jiného, když působí neziskovka, než když organizace spadající pod úřad vlády“. Začaly se připravovat individuální projekty, poradenství a organizování komunikace. „Ve spolupráci s představiteli města se snažila vyvíjet projekty“, „sdružovala, poskytovala, koordinovala jejich činnost“. Pracovalo se na projektech v lokalitě Mojžíř. Agentura „ukotvila některé procesy“, „především rozdělením práce, vyčleněním a uděláním swot analýzy“. Jeden z aktérů pochybuje: „těžko říct, snad jen informacemi, které by se k nám jinak nedostaly“.

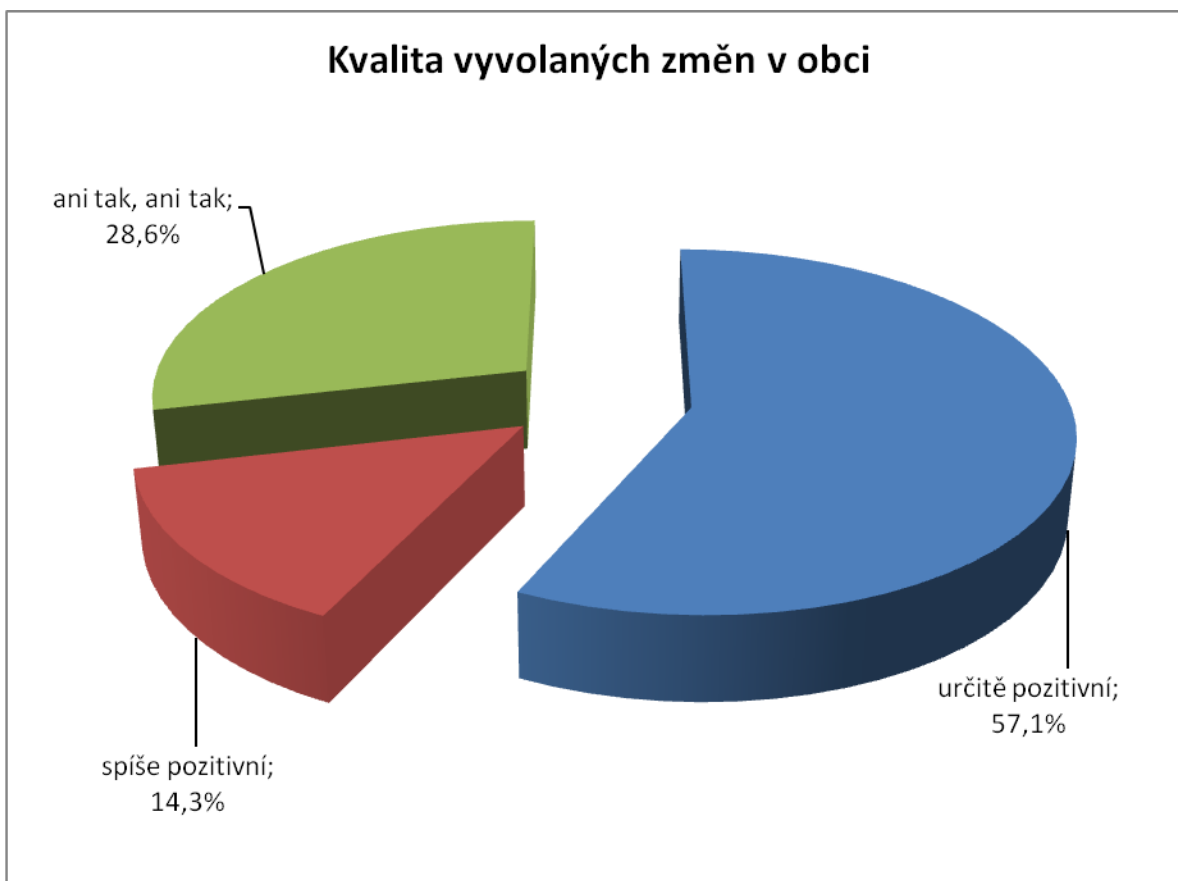
Jakou mají povahu změny, které Agentura do obce přinesla? Jsou změny trvalé nebo krátkodobé? Jak intenzivní změny jsou? A lze je považovat za pozitivní nebo negativní?

Změny považuje za zcela **intenzivní** více než čtvrtina dotázaných (28,6%), více než desetina aktérů považuje změny za spíše intenzivní (14,2%). Neutrální hodnocení vystavila intenzitě změn více než čtvrtina dotázaných (28,6%). Za spíše neintenzivní změny pokládá více než čtvrtina dotázaných (28,6%).

Změny považuje za určitě **trvalé** polovina dotázaných (50%) a za spíše trvalé téměř pětina z nich (16,7%). Za ani trvalé, ani krátkodobé je považuje třetina aktérů (33,3%). Za krátkodobé změny nepokládá nikdo z dotázaných. Projektovou řečí tedy můžeme hovořit o pouhém více než polovičním očekávání udržitelnosti změn.

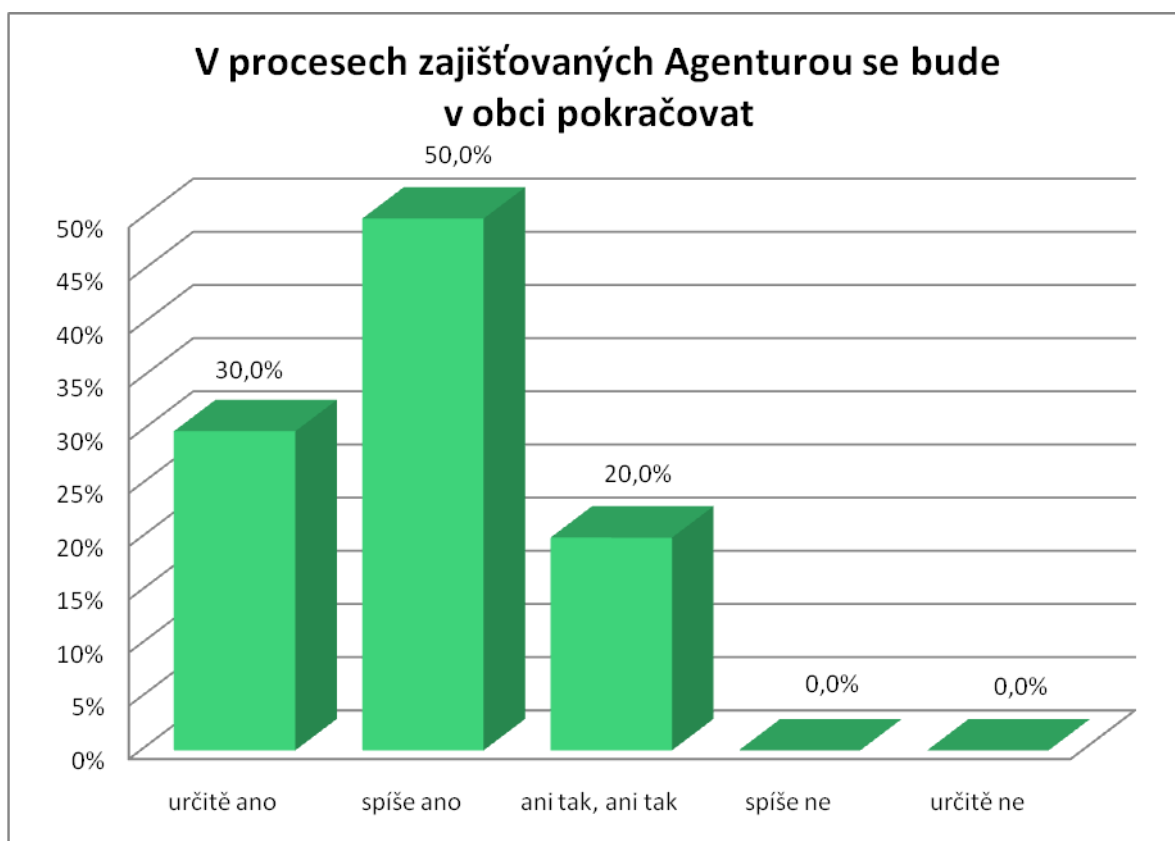

Z hlediska **kvality změny** hodnotí více než polovina dotázaných změny jako určitě pozitivní (57,1%) a více než desetina dotázaných jako spíše pozitivní (14,3%). Za ani pozitivní, ani negativní změny pokládá více než čtvrtina aktérů (28,6%). Žádný z respondentů neoznačil vyvolané změny za negativní.

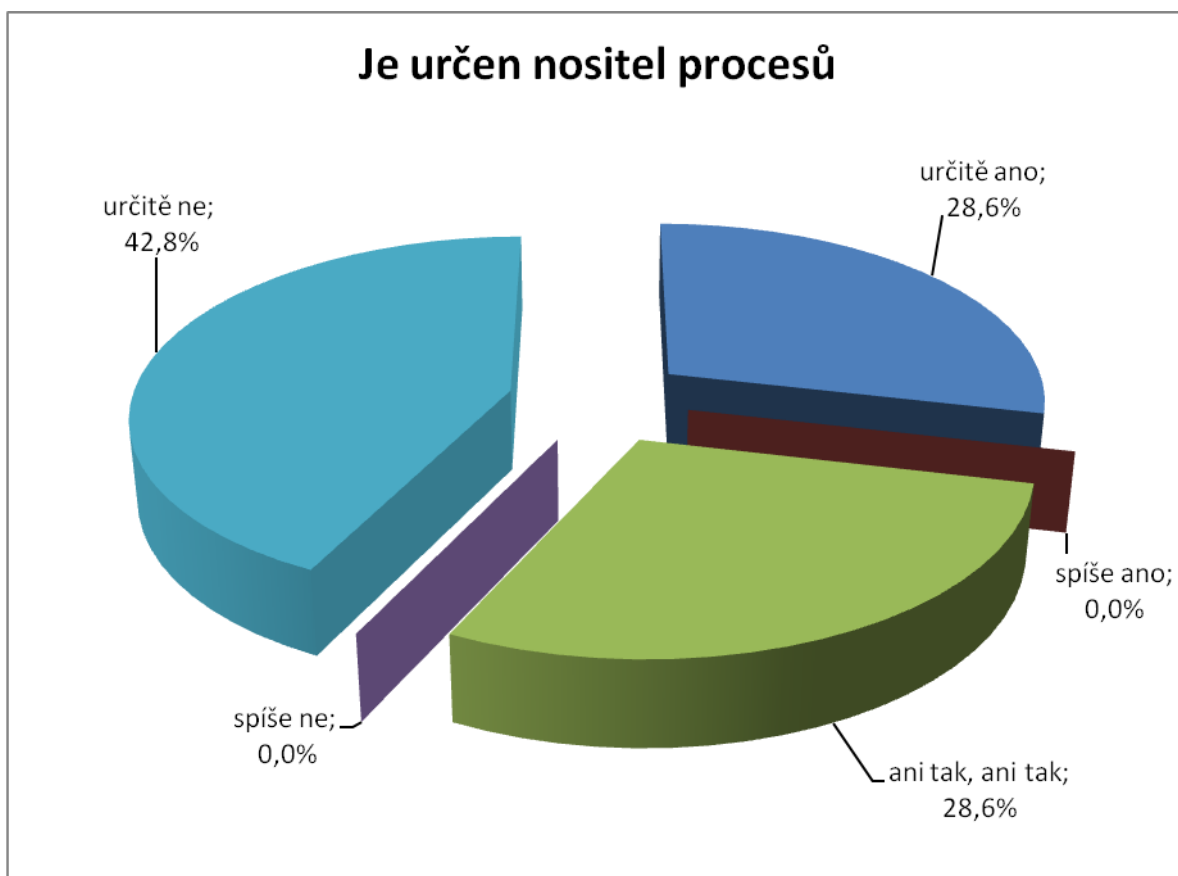

Pozitivním je to, že Agentura „dává problematice puls vládního zájmu v symbolické rovině a obec na to není sama.“ Dochází k přenosu zkušeností z jiných měst a Agentura „Přinesla systémový pohled (podpořila ho) o problémových čtvrtích, všechno souvisí se vším (když děti nemají co jíst, tak asi je nezajímá škola ...).“ Navíc „Agentura otupila populistické hroty“. Posílila samotné téma ve městě a podpořila „snahu nalézt racionální postupy při řešení problematiky.“ „Potlačili mediální výkřiky“. A došlo k rozšíření působnosti sociálních služeb. „Zintenzivnil se tlak na samosprávu, aby se problematikou řádně zabývala“. Ale nějaké konkrétní stopy „nelze viditelně určit“. Změny také nelze přičíst jen Agentuře, řada z nich by nastala i bez ní.

Když jednou Agentura ve městě skončí, **budou procesy doposud zajišťované Agenturou v obci dále pokračovat**? Na tuto otázku odpověděla více než čtvrtina dotázaných (30%), že procesy budou určitě pokračovat a polovina dotázaných (50%), že budou spíše pokračovat. Nerozhodnuta je pětina respondentů (20%). To, že procesy nebudou pokračovat, se nedomnívá nikdo. Jak vidíme, čtyři pětiny aktérů jsou přesvědčeny o pokračování procesů (80%). Skepse v této věci nepanuje žádná.

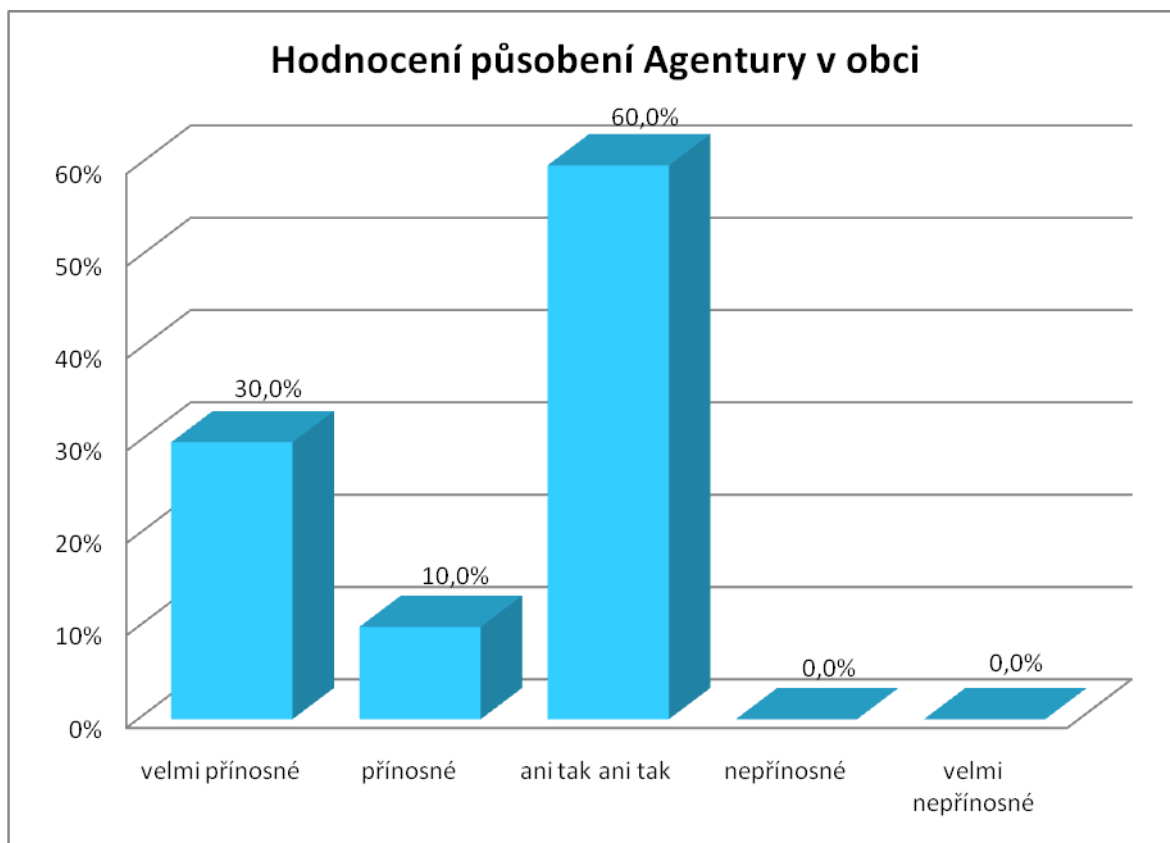

Více než čtvrtina aktérů uvedla (28,6%), že je určitě **určen „nástupce“, nositel procesů, který převezme úlohu Agentury po jejím odchodu**. Pochybuje více než čtvrtina aktérů (28,6%). Pro více než dvě pětiny aktérů nositel určitě není zajištěn (42,8%).

Nositelem má být obec, neziskové organizace, ještě nějakou dobu Agentura.

Jaké je tedy **celkové vyhodnocení působení Agentury v obci**? Téměř třetina aktérů pokládá působení Agentury v obci za velmi přínosné (30%) a desetina ho pokládá za přínosné (10%). Za ani přínosné, ani nepřínosné považují působení Agentury tři pětiny dotázaných (60%). Za nepřínosné působení Agentury neoznačil nikdo. Celkem tedy přínos Agentury spatřují v místě dvě pětiny aktérů (40%).

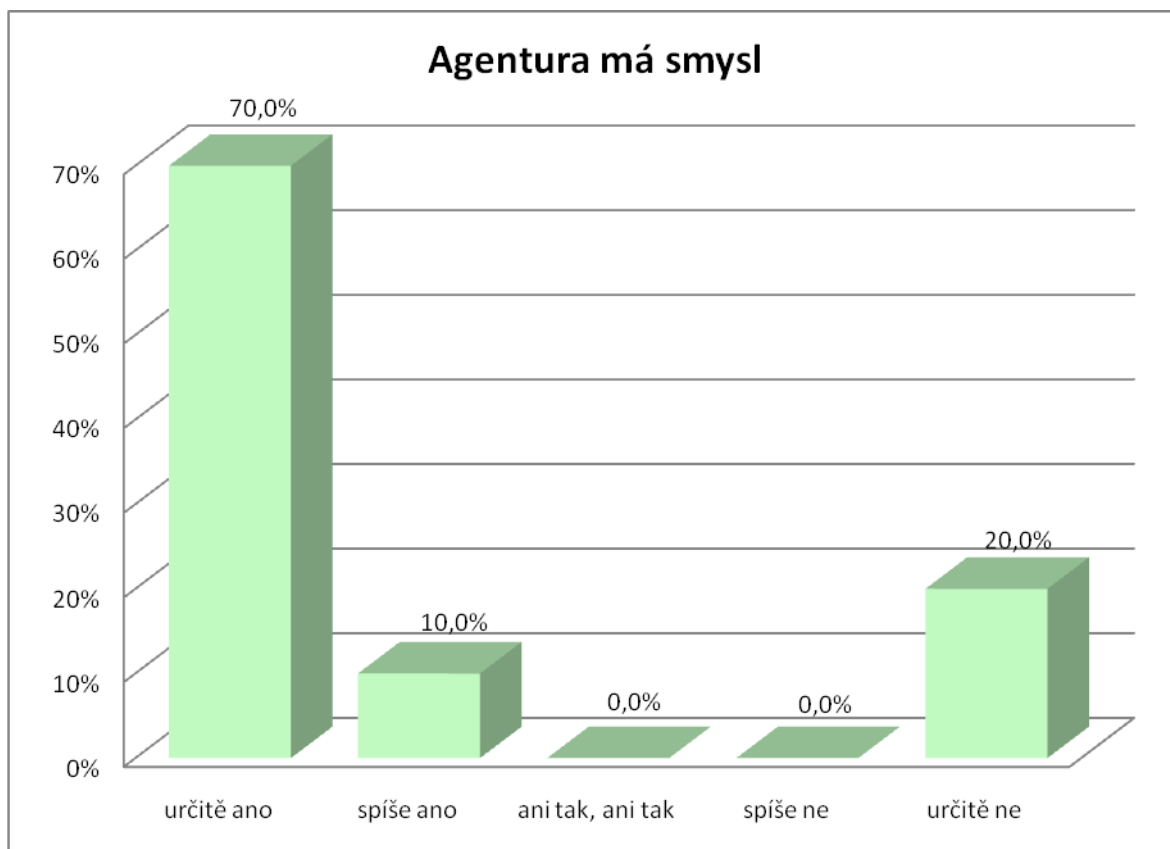

Co je příčinou takového hodnocení? Působení Agentury limitují její spolupracovníci. „Závisí na přístupu lidí a všech participujících“. Působení bylo rozpačité na začátku. „Vstup do lokálního partnerství byl hodně rozpačitý, i když usilovali o to, aby se scházelo.“ Na začátku byl zmatek. Pak se objevila „jasnější koncepce“. Možná by procesy fungovaly i bez ní. „Díky její činnosti se podařilo podat projekt, který byl podpořen a je v běhu a pomáhá“.

Problematické bylo, že lokální konzultant „nedodržel rovný přístup ke všem organizacím pracujícím v sociálně vyloučených lokalitách. Už jenom to, že sedí u člověka v tísní, je neobvyklá praxe“.

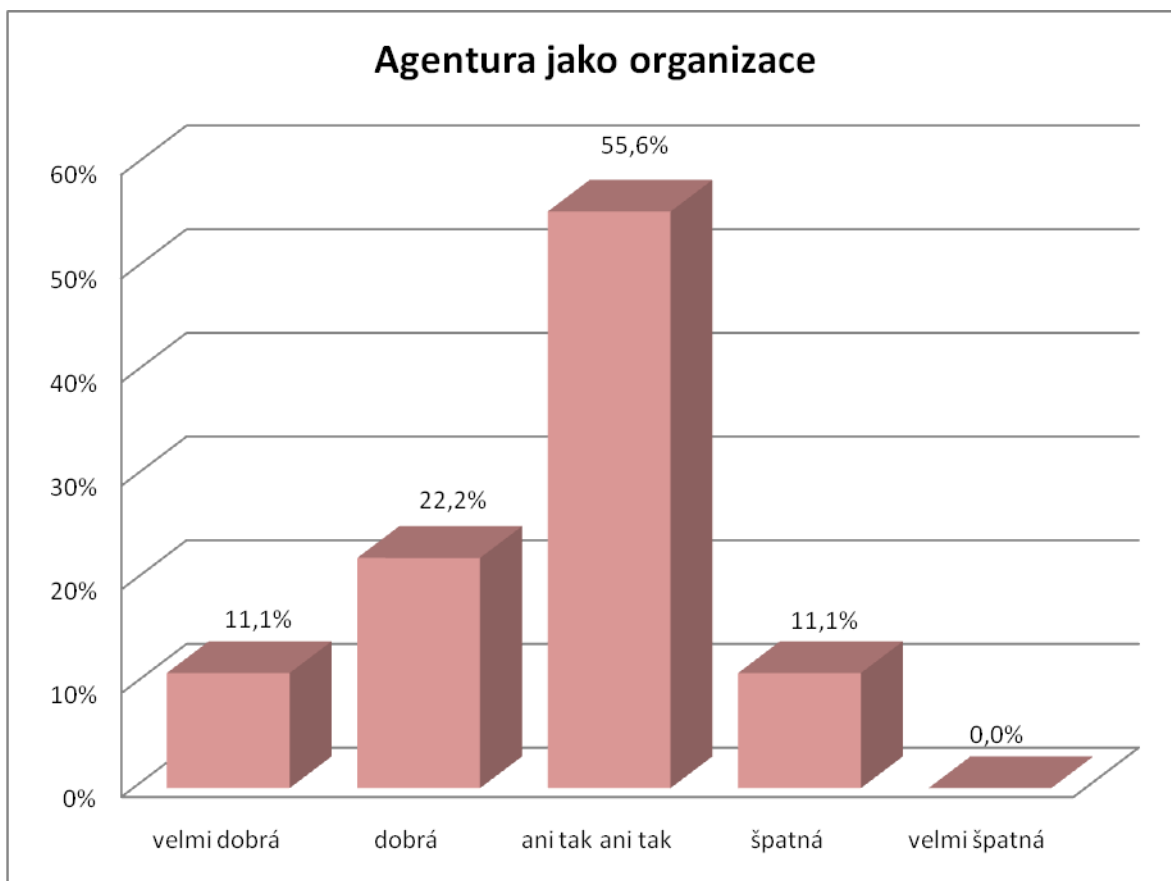
Co by se mělo stát, aby bylo působení Agentury přínosnější než doposud? Je potřeba, aby měla silnější pozici. „je potřeba větších pravomocí a financování“. Proběhne výměna lokálního konzultanta za nového, zase bude trvat, než se zorientuje a zapracuje.

Jaký má Agentura jako organizace svého zaměření smysl? Podle téměř tří čtvrtin dotázaných má určitě smysl (70%) a podle desetiny respondentů má spíše smysl (10%). Pětina aktérů uvedla, že určitě smysl nemá (20%). Celkem čtyři pětiny aktérů nalézají v tomto počínání smysl (80%).

Celkový smysl je dán zaměřením projektu Agentury. Tyto problémy se nemohou odkládat a jejich řešení je neodkladné. *„Ty problémy je potřeba řešit“*. Agentura je spojnicí mezi státem a samosprávou, *„centrální podpora je velmi důležitá“*. *„Obce si neumí poradit s koncentrovanými problémy. Je potřeba zásahu státu, nějaké korekce“*. Agentura je reprezentant státu, *„orgán, který přichází zvenčí (vláda), má to pro lokální politiky větší váhu, než když se potýkají jenom s neziskovými“*. Takto je problematice věnována větší pozornost.

Agentura jako organizace (ve smyslu instituce) působila na aktéry spíše neutrálně. Za velmi dobrou ji označila přibližně desetina respondentů (11,1%), za dobrou pak více než pětina dotázaných (22,2%). Více než polovina dotázaných Agenturu jako organizaci neshledala za ani dobrou, ani za špatnou (55,6%). Za špatnou organizaci ji označila více než desetina aktérů (11,1%) a nikdo ji neoznačil za velmi špatnou.

Někteří aktéři se potýkali s problémy, jak organizaci ohodnotit, proto se uchýlovali častěji k neutrálnímu hodnocení. Partneři se nesetkávají s jejími pracovníky, kontakty jsou malé a orientují se na lokálního konzultanta. Nechová se ke všem organizacím stejně. Došlo k „nedodržení rovného přístupu k organizacím, neinvitace na semináře a podobně. Charita nebyla zmíněna ani ve výroční zprávě, přitom je to jedna z prvních organizací, která se v Ústí začala zabývat romskou problematikou“. Mění se personál, ale „snaží se, jsou tam dobří a snaživí lidé“.

Jak nahlíží aktéři na cíl Agentury? Základní dokument pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech definuje cíl následovně. „Cíle Agentury je dosaženo, pokud obec dokáže funkčně řešit problematiku sociálního vyloučení v partnerství s úřady, školami, neziskovým sektorem, policií, podnikateli a dalšími subjekty a při zapojení občanů. Dílčím způsobem může být cíle dosaženo i tehdy, pokud Agentura podpoří procesy sociálního začleňování v obcích, ovšem komplexní řešení není možné např. z politických důvodů.“

Aktéři vnímají cíl následovně a nutno opět říci, že různorodě. V zásadě jsme se setkali se třemi výklady cíle Agentury.

První integrační poukazuje na podporu sociální integrace a to prostřednictvím „propojení partnerů na lokální úrovni a systémového zaštiťování“. Agentura má za cíl „vybudovat

komunikační struktury, přenášet znalosti“, „koordinovat poskytování služeb, vzdělávání pracovníků“ a „odborně zasahovat do problémů, mapovat, navrhnout řešení s dlouhodobým záměrem, podporovat subjekty, projekty, dobré praxe“.

Druhý cíl směřuje k obcím, které mají být podpořeny a to zejména poradenstvím. Ale proces předávání informací by neměl být jednosměrný, má docházet k přenosu informací z lokalit směrem ke státu.

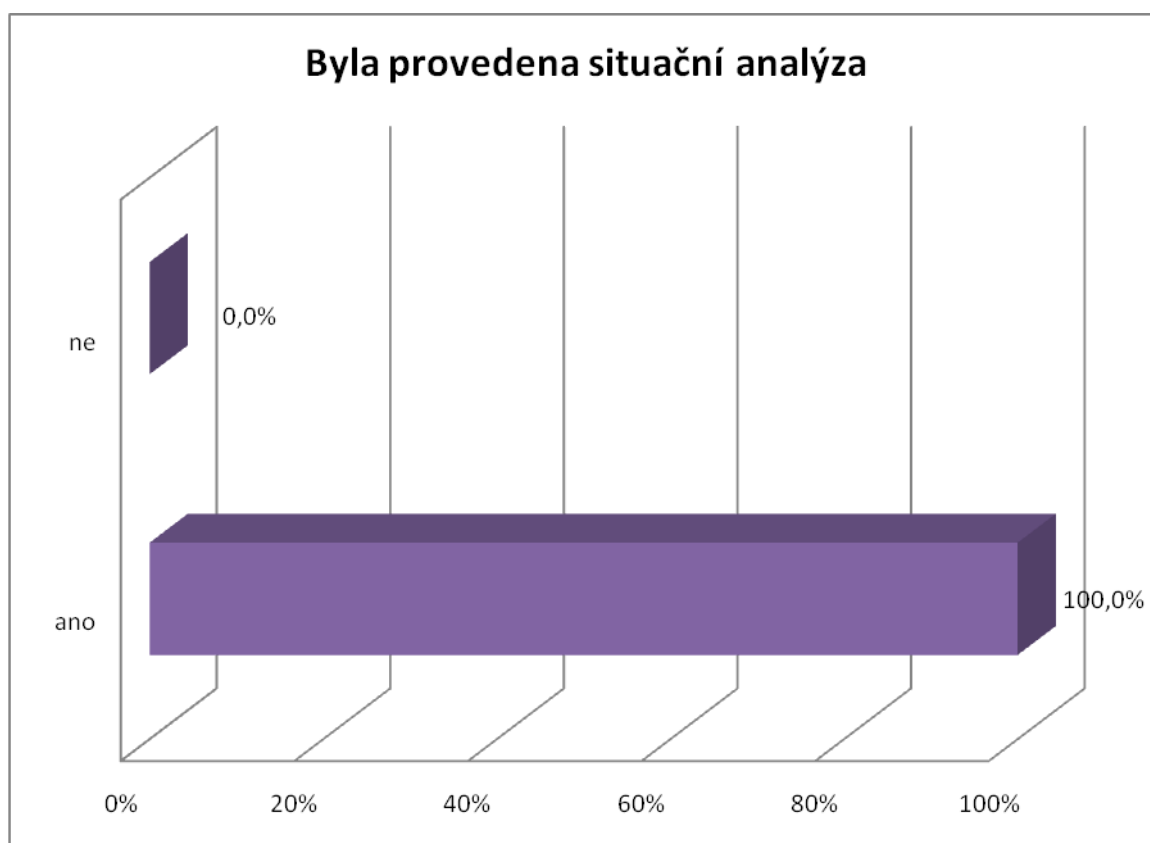
Třetí cíl se týká přímého působení v sociálně vyloučených lokalitách. Agentura má *„přijít do sociálně vyloučených lokalit a tam rozjet procesy.“*

Existuje mnoho **okolností, které mohly ovlivnit působení Agentury v obci**. Co ovlivňovalo podle aktérů působení Agentury v Ústí nad Labem? Jeden z aktérů reagoval s tím, že je *„to hrozná otázka“*. Působení ovlivnilo vystřídání lokálních konzultantů. Dále místní složení aktérů a stav lokálních politik. Působení bylo začleněno do složité politické situace. Ne všichni pokládali komunikaci s lokálním partnerstvím za dobrou. Naopak dobrý byl model komunitního plánování. Kritizována je personální politika Agentury, *„její práce už pár měsíců stojí“*.

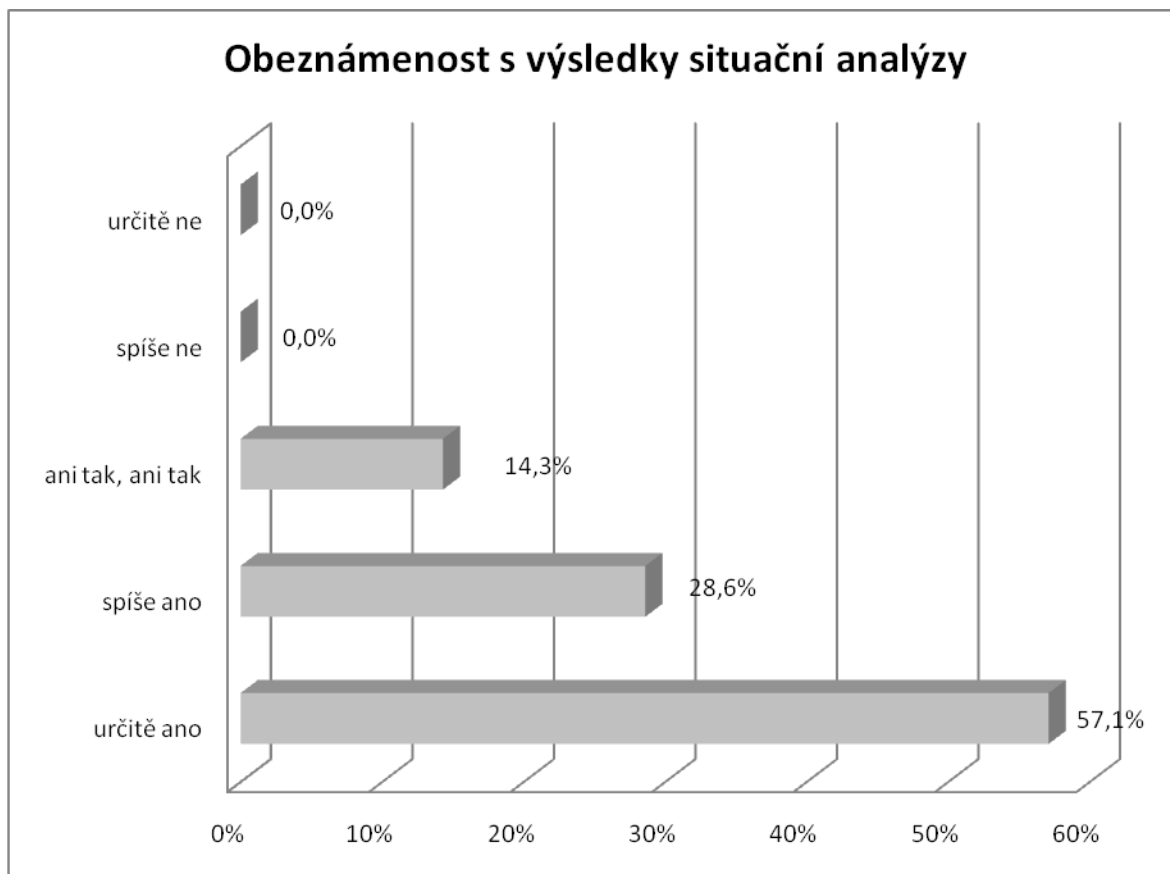
5.4. Situační analýza

Za standardní součást působení Agentury v lokalitě bylo zajištění **provedení situační analýzy**. Ta si kladla za úkol přinést data o obyvatelích lokality, hlubší porozumění dění v lokalitě a celkové situaci a pochopení příčin problémů a souvislostí, které jsou překážkami v řešení. Takováto analýza *je nezbytným předpokladem pro kvalitní strategické plánování, a stanovení jednotlivých kroků proti sociálnímu vyloučení* (Příručka pro sociální integraci).

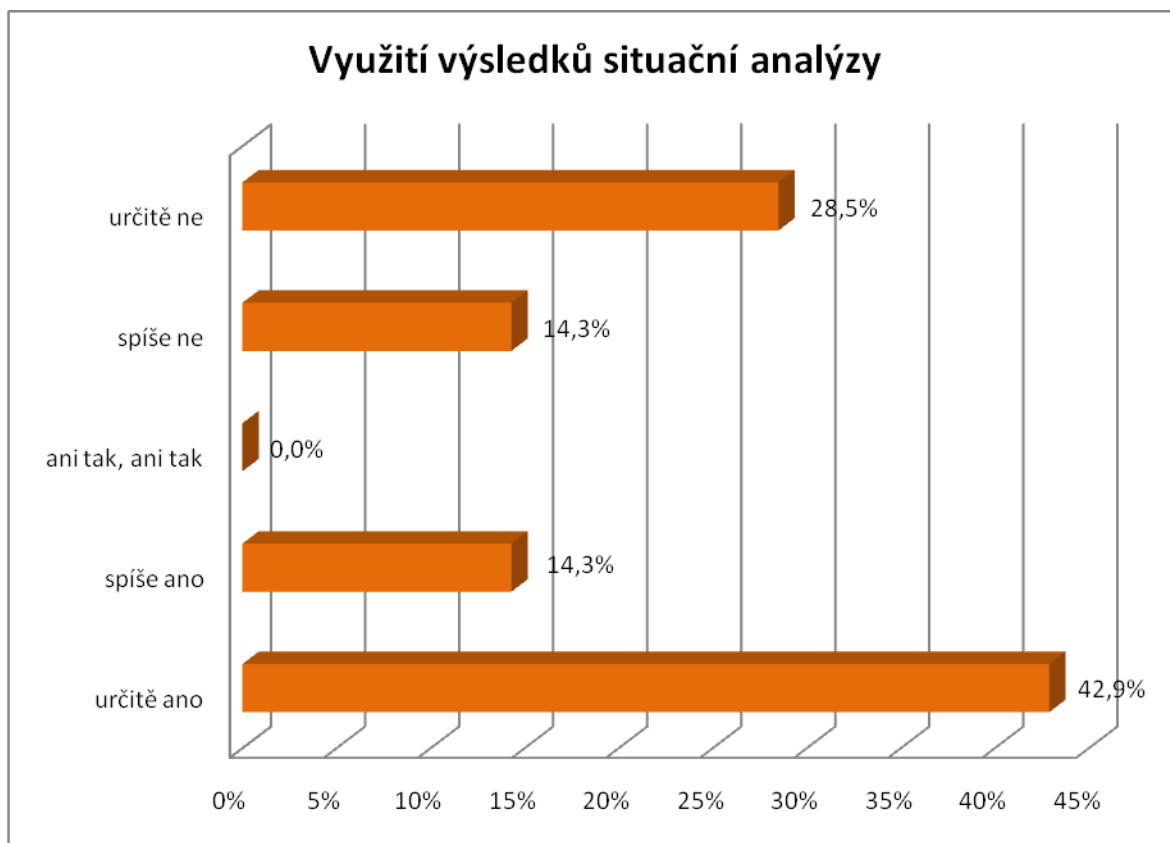
Prověřovali jsme, **zdali byla situační analýza provedena** a jak ji místní aktéři přijali. V Ústí nad Labem odpověděli všichni dotázaní, že zde vznikla (100%).

S **výsledky situační analýzy se zcela určitě obeznámila** více než polovina dotázaných (57,1%) a spíše obeznámila více než čtvrtina respondentů (28,6%). Více než desetina aktérů s odpovědí váhá (14,3%).

Výsledky situační analýzy určitě využily více než dvě pětiny dotázaných (42,9%) a spíše využila více než desetina dotázaných (14,3%). Celkově je využily téměř tři pětiny aktérů (57,2%). S odpovědí neváhal nikdo. Naopak určitě výsledky neuzila více než čtvrtina respondentů (28,5%) a spíše je nevyužila více než desetina respondentů (14,3%).

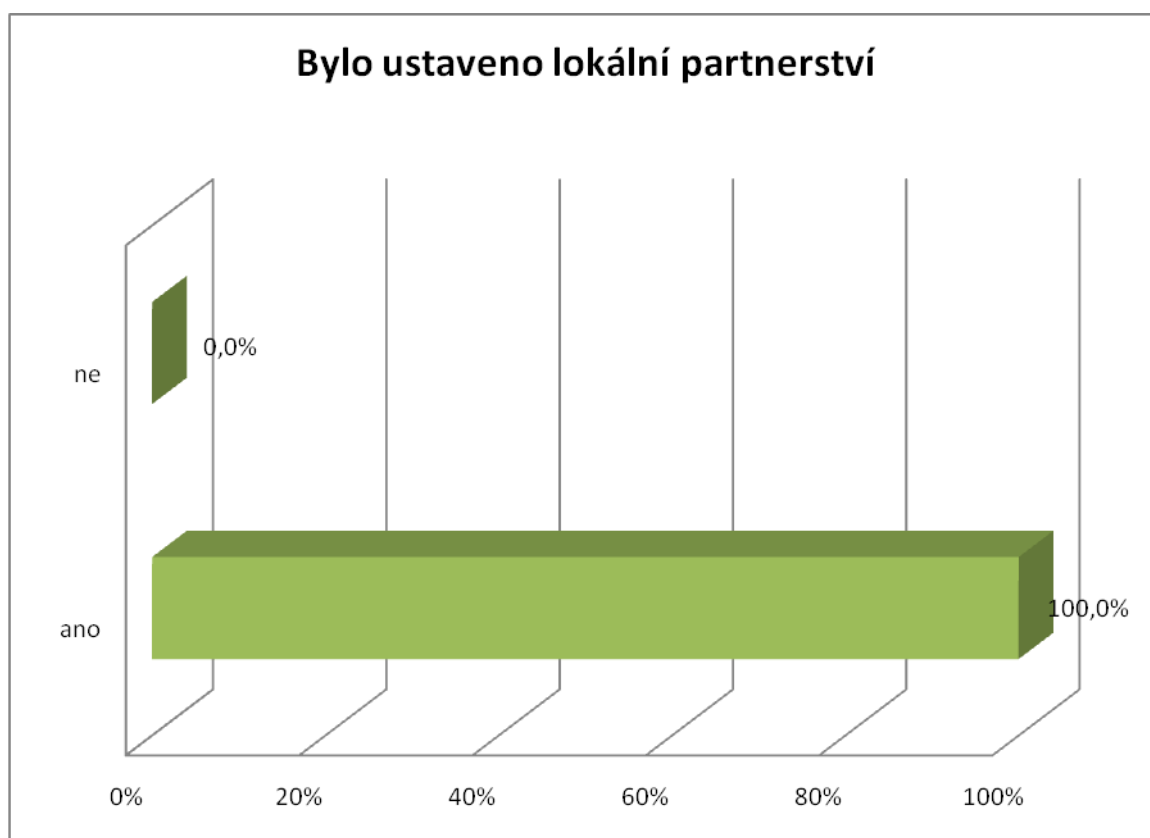
Akteři zmiňují, že využití se týká především projektů a každodenní práce. Mnozí kritizují skutečnost, že *analýza „nic moc nového nedala, hodně poskytovali data. Je to ale dobré shrnutí“*. *„Není tam žádný kvantifikovatelný údaj, lidé chtěli čísla“*. *„Nejsou tam novinky“*.

5.5. Vyhodnocení metod – lokální partnerství a spolupráce s aktéry

V Základním dokumentu pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech se uvádí, že lokální partnerství je základem činnosti Agentury v lokalitách. Lokální partnerství je platforma, na které dochází k pravidelnému setkávání zástupců obce a dalších aktérů, kteří jsou nebo mohou být angažováni v procesu sociálního začleňování. V rámci této platformy dochází k aktivizaci / síťování, jehož smyslem je aktivizace místních kapacit, podpora místních organizací, maximální využití dostupných místních zdrojů, dále poskytování know-how ve všech klíčových oblastech, jež mají vliv na sociální začleňování, prostředkovat nejlepší praxe z dalších obcí.

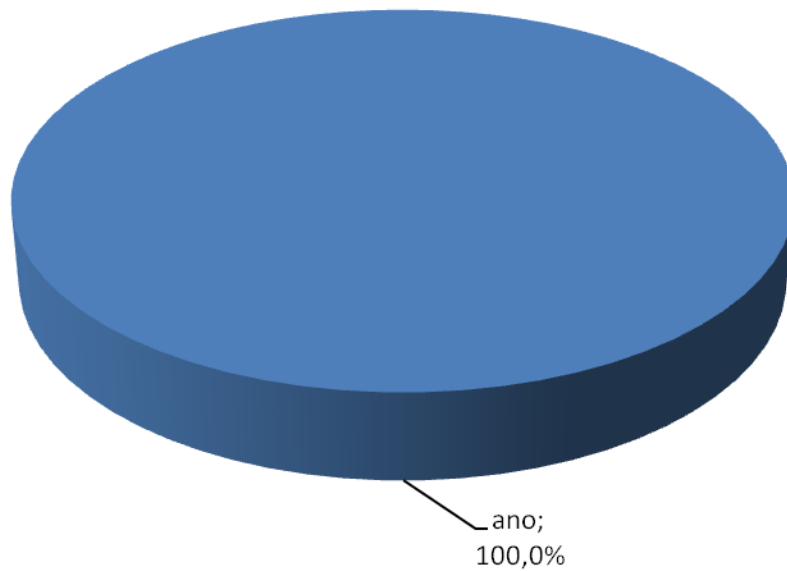
Prověřovali jsme, zdali bylo **lokální partnerství ustaveno**. V Ústí nad Labem skutečně vzniklo, jak potvrzují všichni dotázaní. Mělo ale trochu jiný charakter než v jiných lokalitách. Bylo tzv. dvoustupňové. Vznikla platforma a také jakýsi její řídicí orgán, který ale následně příliš

nepracoval. Byla v něm zastoupena univerzita, Agentura a město. Ten měl potvrzovat rozhodnutí členů platformy. Tento model ale moc nefungoval.

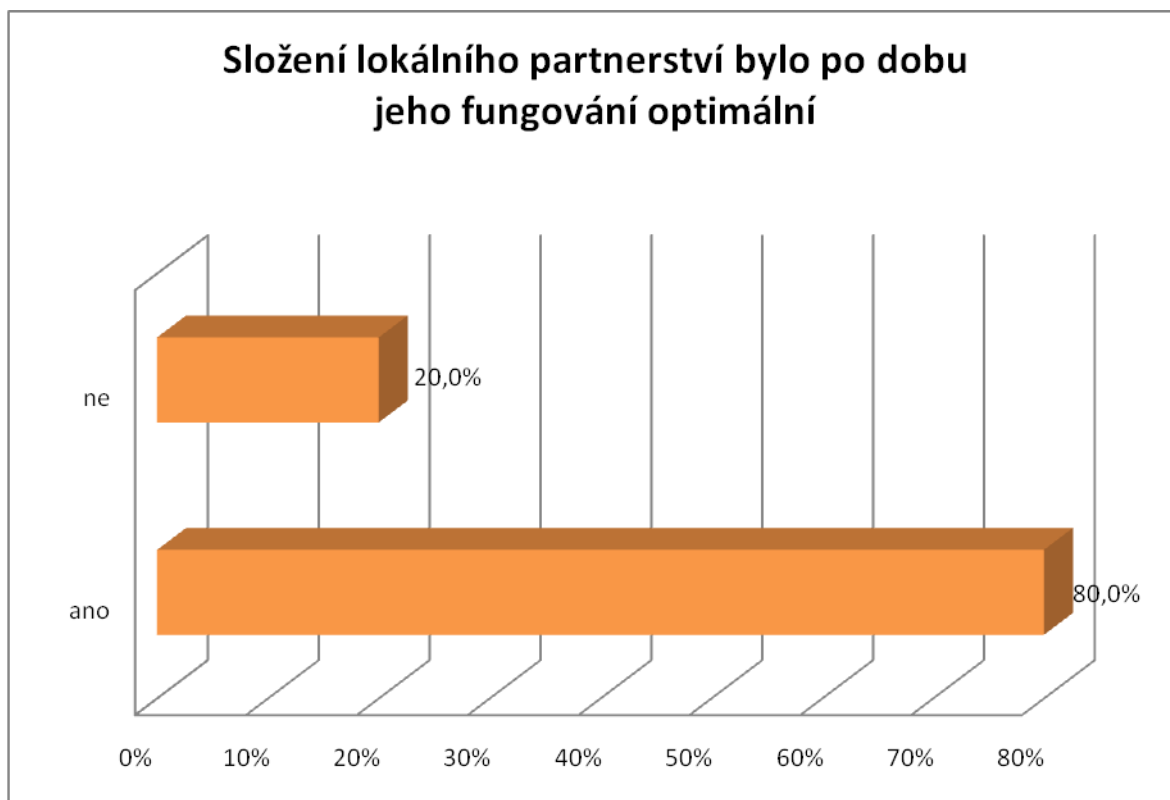
Do Lokálního partnerství Ústí nad Labem byli podle hodnocení aktérů **osloveni vhodní partneři**, o tom jsou přesvědčeni všichni respondenti.

Do lokálního partnerství osloveni vhodní partneři

Ke **složení lokálního partnerství** se aktéři vyslovovali příznivě. Zejména ke kompetentnosti.

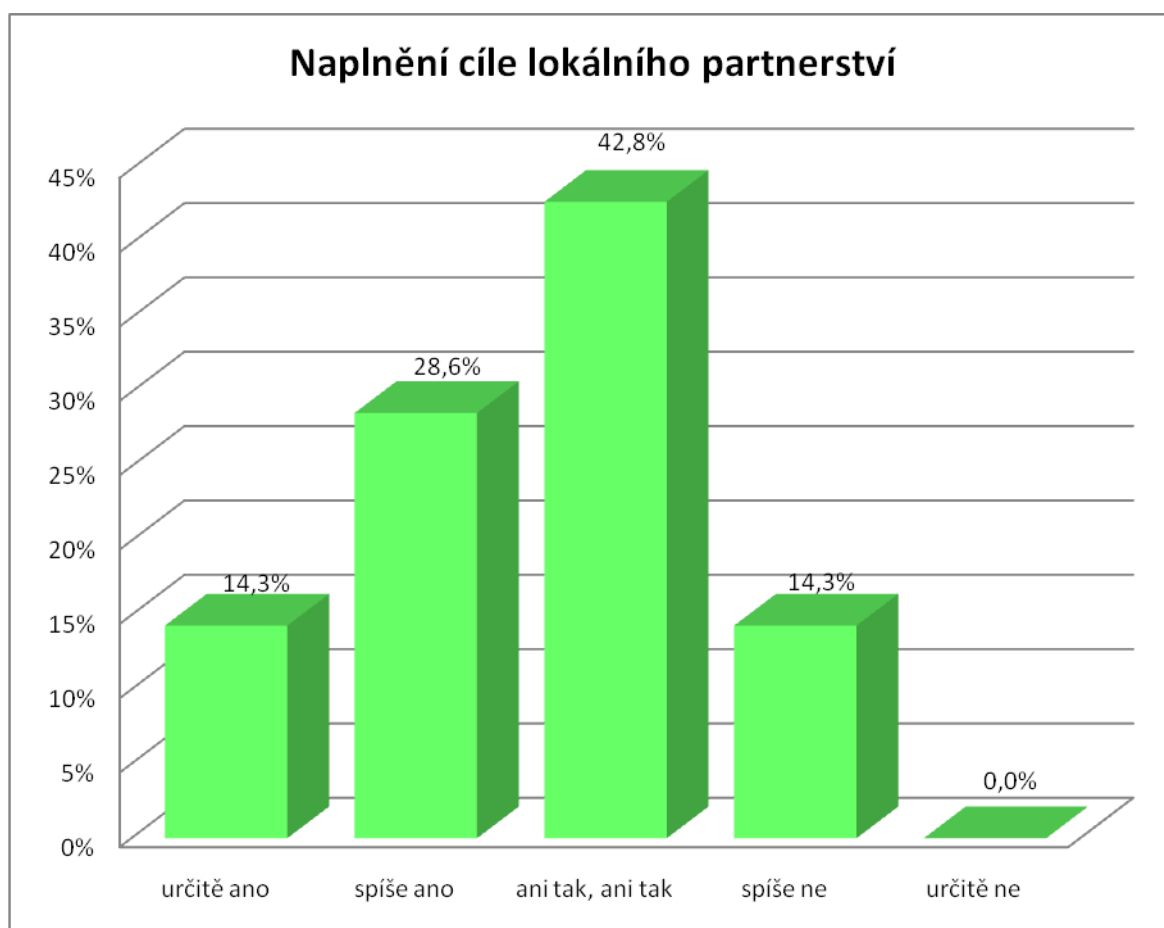
Ne všichni aktéři pokládají **složení lokálního partnerství po dobu jeho fungování** za optimální. Pětina respondentů uvedla, že složení nebylo po dobu fungování optimální (20%).

Důvodem této kritiky bylo, že nebyli do partnerství zapojeni někteří „okrajoví“ partneři a tím pádem „nedostávali dostatek informací“. „Nebylo moc funkční, je tam silná návaznost na obce, silná návaznost na komunitní plánování, která je vhodnější model pro procesy, které by měly být zavedeny. Bylo jen symbolickým aktem, fungovala akční skupina primátora, která se ustavila před příchodem Agentury a byla to platforma, na které se pracovalo. Lokální partnerství bylo pouze symbolické“ a „vycházelo z komunitního plánování“.

Hlavním cílem lokálního partnerství bylo podle aktérů podpořit začleňování, „informovat se navzájem, zkoordinovat činnost, učit se od sebe“, dále „vytvořit komplexní strategii, která by pojmul všechny segmenty. Vznik politicky silnějšího rámcového dokumentu, který by popsal procesy, které ve městě nastanou, nastartování procesů.“ „Vytvoření akčnější platformy, která se bude navzájem informovat o možnostech řešení sociálního vyloučení“. Cílem bylo nastavení „spolupráce při řešení potřeb v regionu, včetně mapování potřeb“ a „pozvednutí sociálně vyloučených oblastí“.

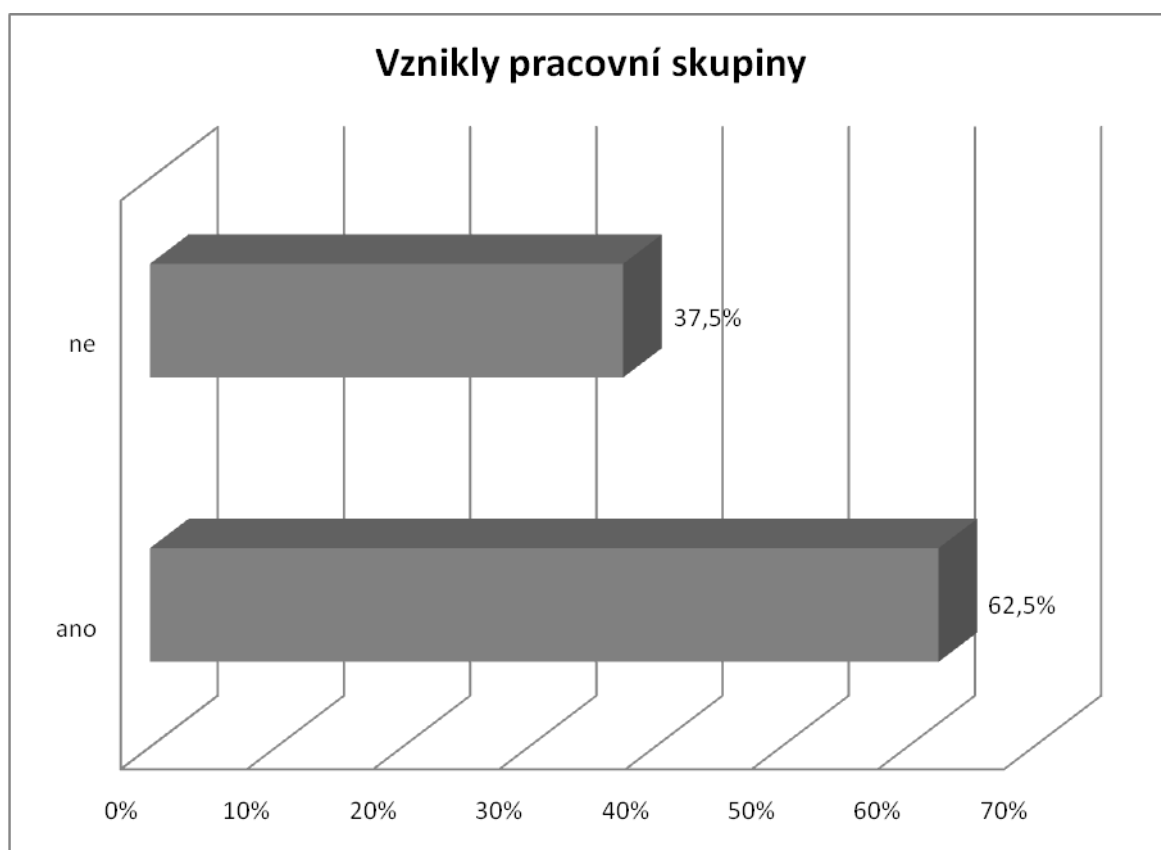
Podle hodnocení aktérů došlo k **naplnění zmíněného cíle lokálního partnerství** jen do určité míry. Podle více než desetiny respondentů bylo cíle určitě dosaženo (14,3%) a podle více než čtvrtiny dotázaných bylo cíle lokálního partnerství spíše dosaženo (28,6%). To, že cíle nebylo ani dosaženo, ani nedosaženo, uvedly více než dvě pětiny respondentů (42,8%). Cíle spíše nebylo dosaženo podle názoru více než desetiny aktérů (14,3%). To, že bylo dosaženo cíle lokálního partnerství, tedy celkem označily více než dvě pětiny aktérů (42,9%).

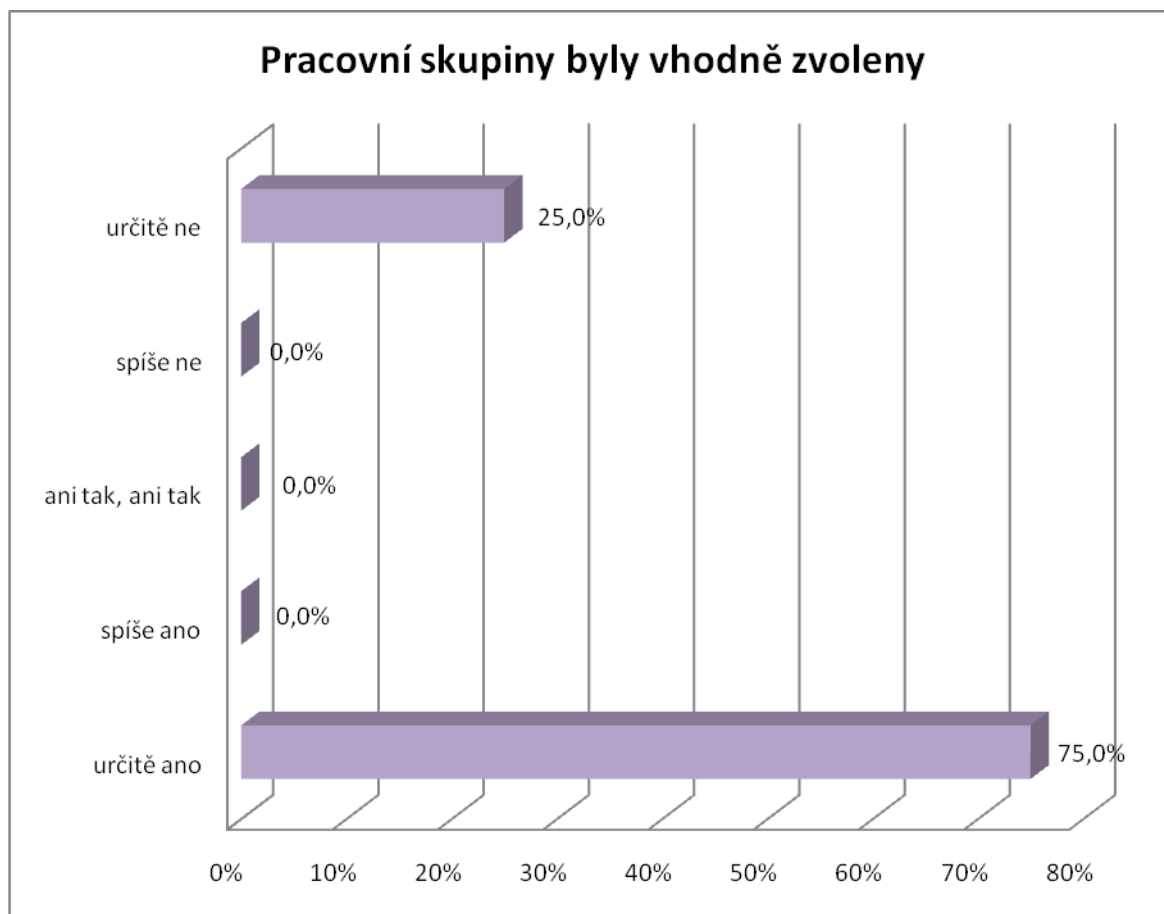
Aktéři mezi **pozitivy lokálního partnerství** uváděli především symbolickou podporu, spolupráci mezi skupinami, „zavedení nových přístupů a metod, partnerství organizací, možnost dohodnout se, poznat se navzájem“. Zpočátku byl „dobrý rozjezd, spolupráce a informovanost byla dobrá“. „Více se o problémech mluvilo, i školy se k tomu začaly stavět malinko jinak“.

Objevovaly se také **negativa lokálního partnerství**. K nim patří to, že se „*neustále rozpadá*“. Moc se o činnosti neví. „*Poslední dva roky mi není známá žádná činnost Agentury a její výsledky, přestože jedenkrát ročně přijde zpráva o činnosti Agentury na email.*“

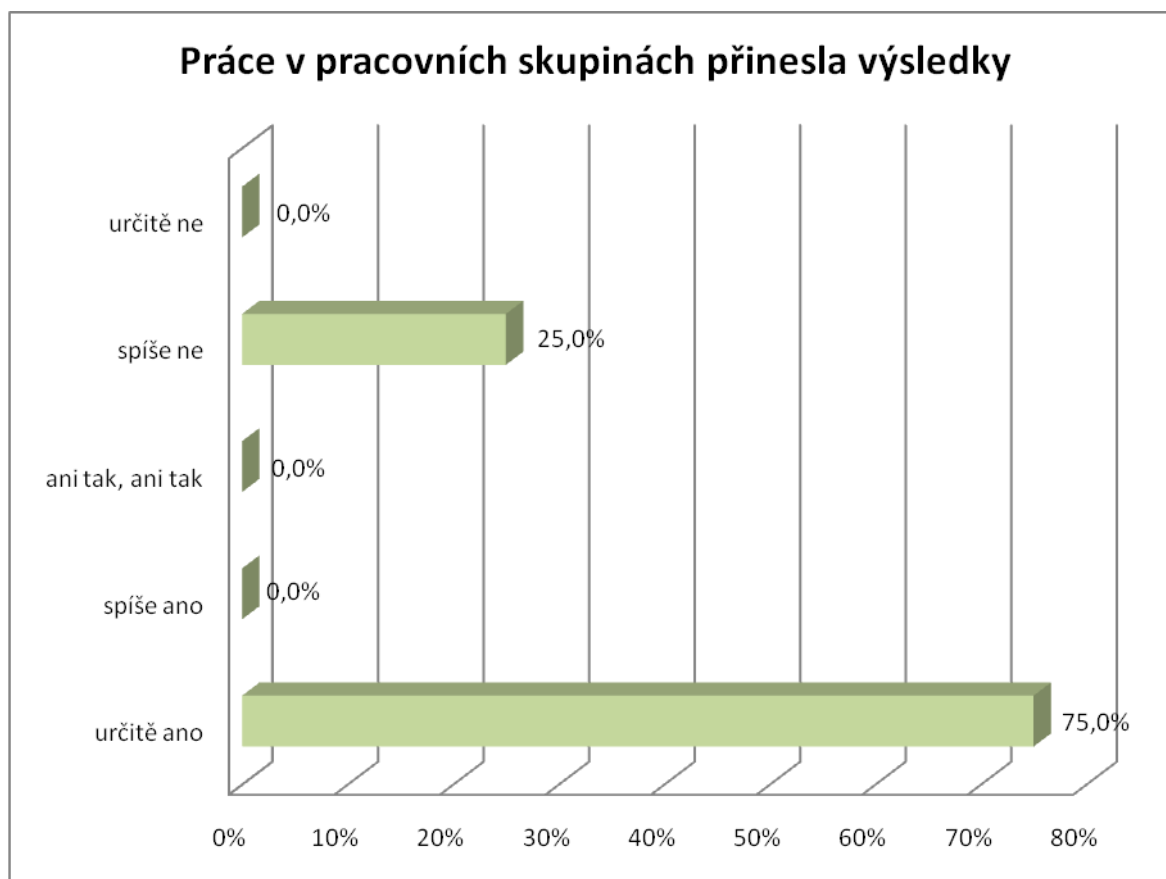
V rámci lokálního partnerství vznikly **pracovní skupiny**. O tom je přesvědčena většina oslovených aktérů (62,5%). Vznikly již v počátcích fungování Agentury.

Podle tří čtvrtin dotázaných byly pracovní skupiny určitě **vhodně zvoleny** (75%) a podle čtvrtiny určitě nebyly vhodně zvoleny (25%).

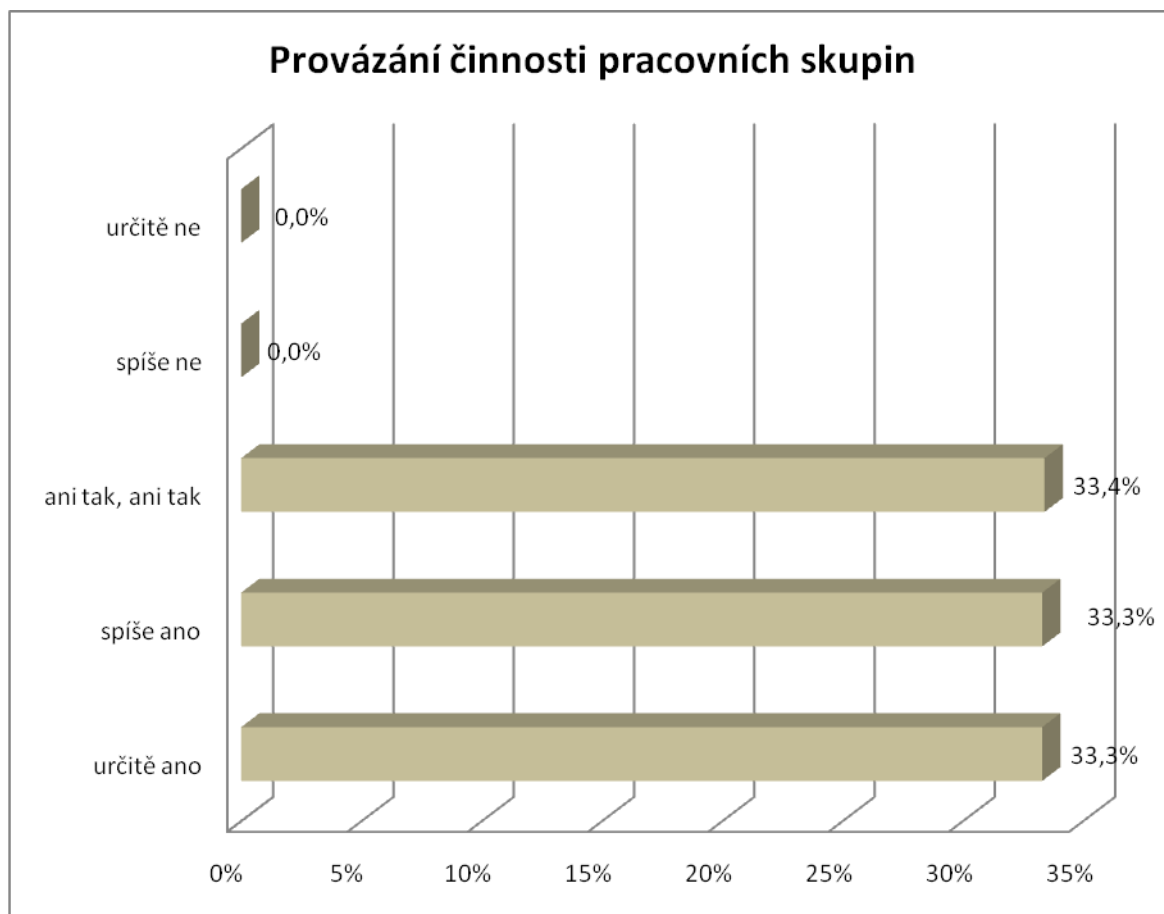

Přinesla práce v pracovních skupinách nějaké výsledky? Tři čtvrtiny aktérů uvedly, že práce určitě výsledky přinesla (75%) a čtvrtina zase, že práce výsledky spíše nepřinesla (25%).

Práce v pracovních skupinách vedla k tomu, že lidé získali větší přehled a také se hovořilo o projektových aktivitách. „Člověk si udělal obrázek o tom, jak je to roztříštěné, že se nedá pracovat. Jednotlivé pozice si často odporovaly“. Důležitá byla „podpora v navazování na projektové činnosti, zprůchodnění cest k získání financí. Pojmenování problematiky Mojžíře“.

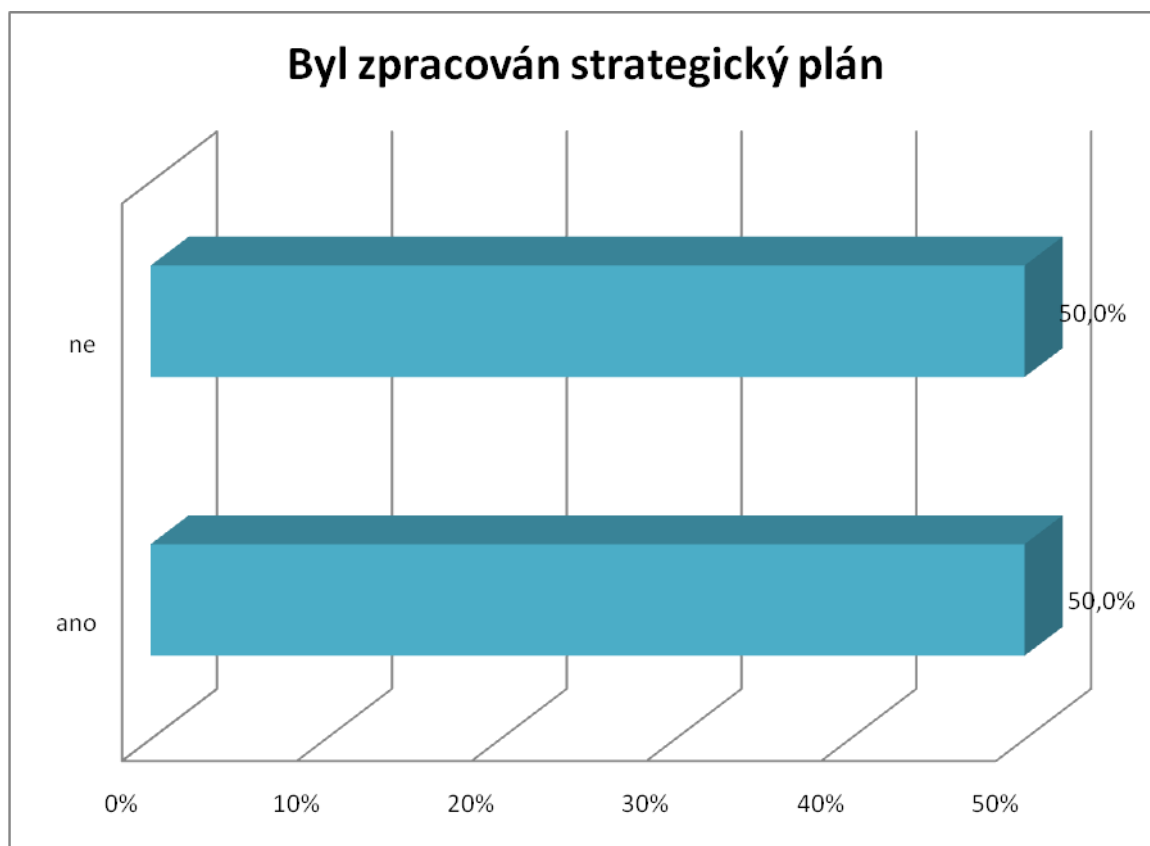
Důležité je, zdali došlo k **provázání pracovních skupin**. Skutečnost, že určitě došlo k provázání práce, potvrdila třetina dotázaných (33,3%) a to, že spíše k provázání došlo, uvedla další třetina (33,3%). Více než třetina respondentů s odpovědí váhala (33,4%).

V Základním dokumentu pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech se uvádí, že v rámci lokálního partnerství se utváří strategický plán. Jedná se o metodu, která koordinuje vlastní tvorbu strategického plánu sociálního začleňování a zajišťuje podporu jeho přijetí radou a zastupitelstvem obce jako závazného rozvojového dokumentu. Na přípravě plánu se podílí všichni aktéři uvedení v cílové skupině Agentury. Činnost směřuje k podpoře realizace cílů a aktivit obsažených ve strategickém plánu, asistenci partnerům při přípravě jednotlivých projektových záměrů. Má docházet k monitorování naplňování strategického plánu, jeho aktualizaci a revizi, dopady integračních opatření mají podléhat evaluaci.

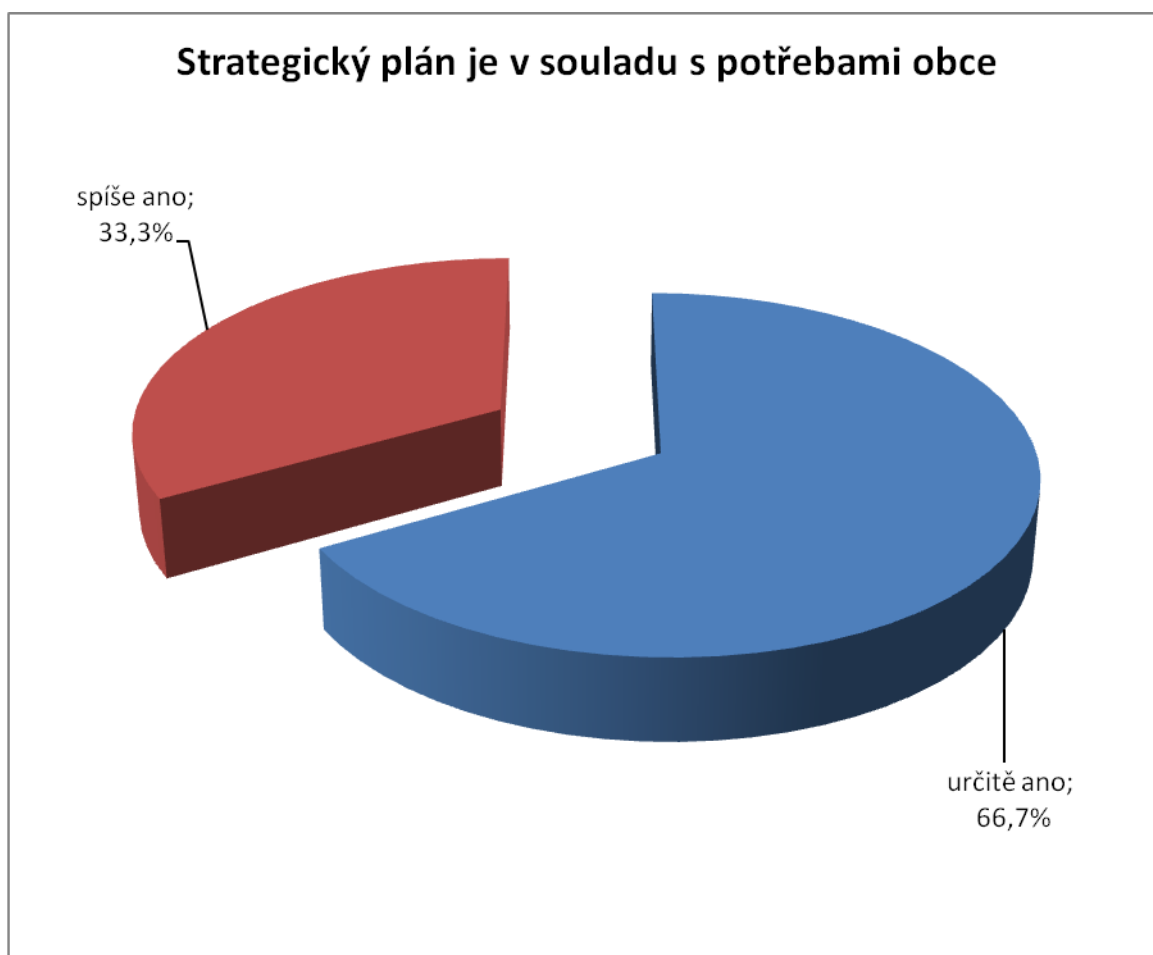
5.6. Vyhodnocení metod – strategický plán

Ke zpracování **strategického plánu** se staví aktéři poměrně rozporuplně. Podle poloviny dotázaných byl zpracován (50%), podle poloviny dotázaných zase nebyl (50%). Co je příčinou takového rozporuplného hodnocení? Strategický plán Lokální partnerství nevytvořilo. Vznikl náhradní plán, zpracovaný na základě analýzy stávajících dokumentů, zejména komunitního plánu a situační analýzy a SWOT analýzy provedené s některými aktéry ve městě. A to na konci roku 2010. Je evidentní, že se jednalo o formální aktivitu, která neměla valného smyslu. Spíše naopak, mohla devalvovat působení Agentury.

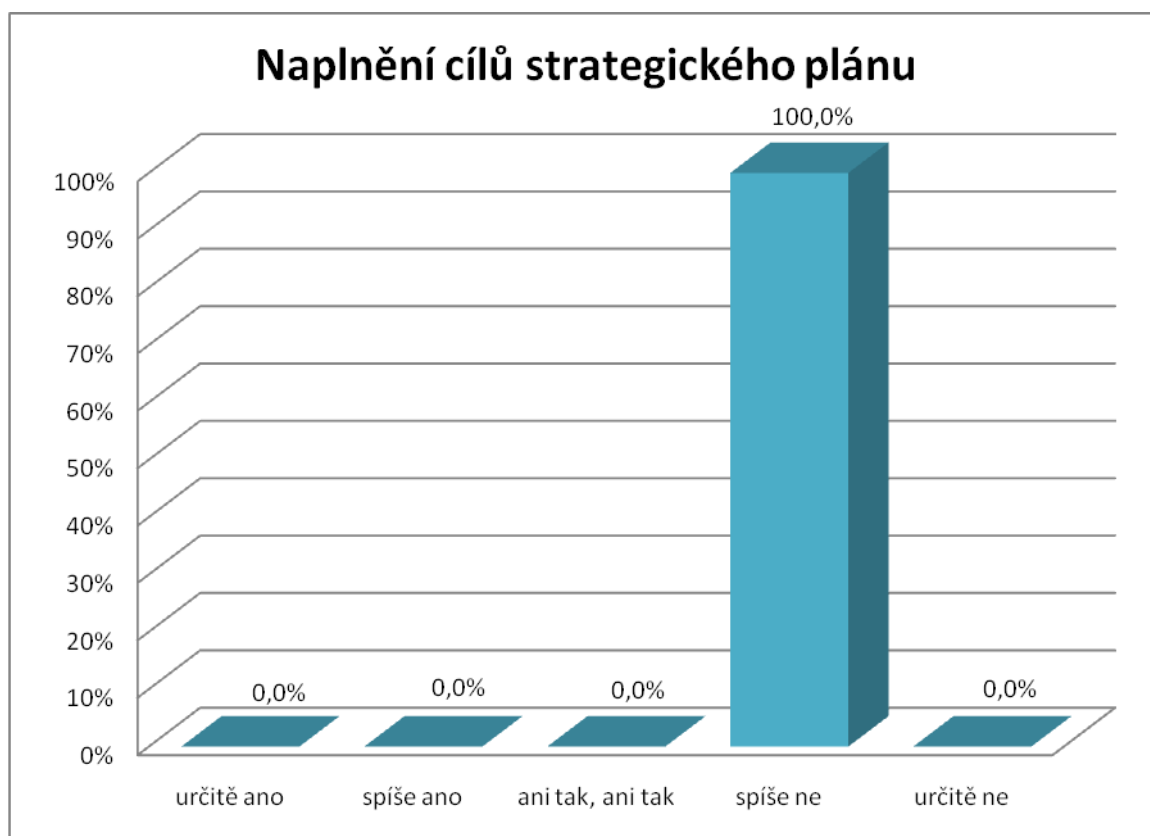

Proto jsou i další hodnocení aktérů poněkud rozporuplná. Ti uvádí, že ve městě fungovalo komunitní plánování a nebyla potřeba takového dalšího dokumentu. Další aktér uvádí: „Jedna z klíčových aktivit komunitního plánu je vytvoření strategického plánu, zatím se na něm pracuje“. Náhradní plán evidentně čerpal z plánu komunitního.

Je **strategický plán v souladu s potřebami obce**? Na tuto otázku odpovídá jen málo dotázaných, protože o strategickém plánu nic neví. Většina aktérů odpověděla, že je plán určitě v souladu s potřebami obce (66,7%) a třetina dotázaných odpověděla, že je spíše v souladu s těmito potřebami (33,3%). Nikdo nevnímal nesoulad plánu s potřebami. Nemůžeme se divit, pokud již byly vymezeny komunitním plánem.

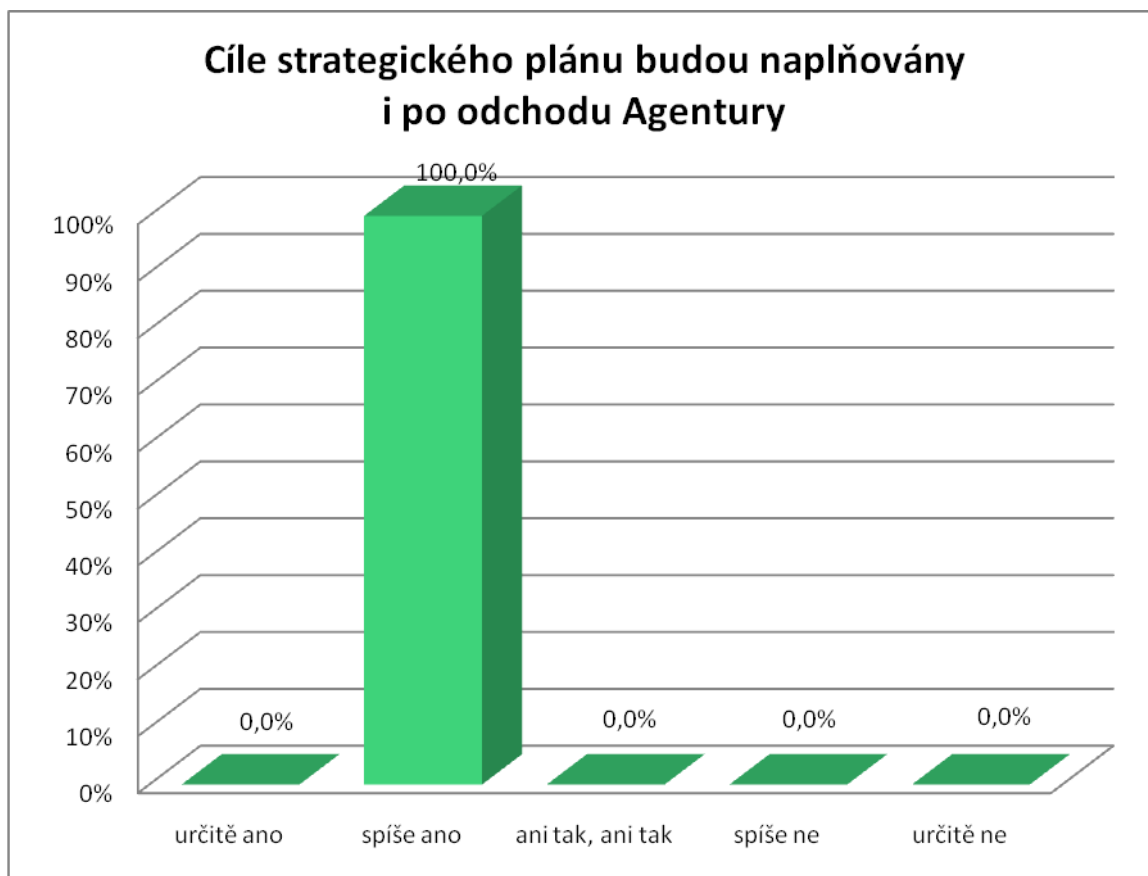

Byly **naplněny cíle strategického plánování**? Opět odpovídá jen málo dotázaných. Navíc je odpověď jednoznačná: podle 100% cíle spíše nebyly naplněny.

Aktéři reagují s tím, že je ještě brzy toto hodnotit a dále, že „*strategický plán je něco jiného než normální život*“.

Pro samotné hodnocení projektu je důležité, zdali **budou cíle strategického plánu naplňovány i po „odchodu“ Agentury** z lokality. Zde panuje mírný optimismus. Všichni odpovídající se domnívají, že cíle budou spíše naplňovány i po odchodu Agentury (100%).

Dosahování cílů podmiňuje ochota partnerů a také úspěch v získávání grantů a dotací.

Je podle aktérů vytvořený náhradní **strategický plán kvalitním dokumentem**? Určitě je kvalitní podle všech dotázaných (100%). Podotýkáme, že i zde většina aktérů neodpověděla, protože zřejmě plán nezná. Vyjádřili se pravděpodobně ti, kteří se účastnili jeho zpracovávání. Plán takto hodnotí, protože je „srozumitelný, odpovídá potřebám“.

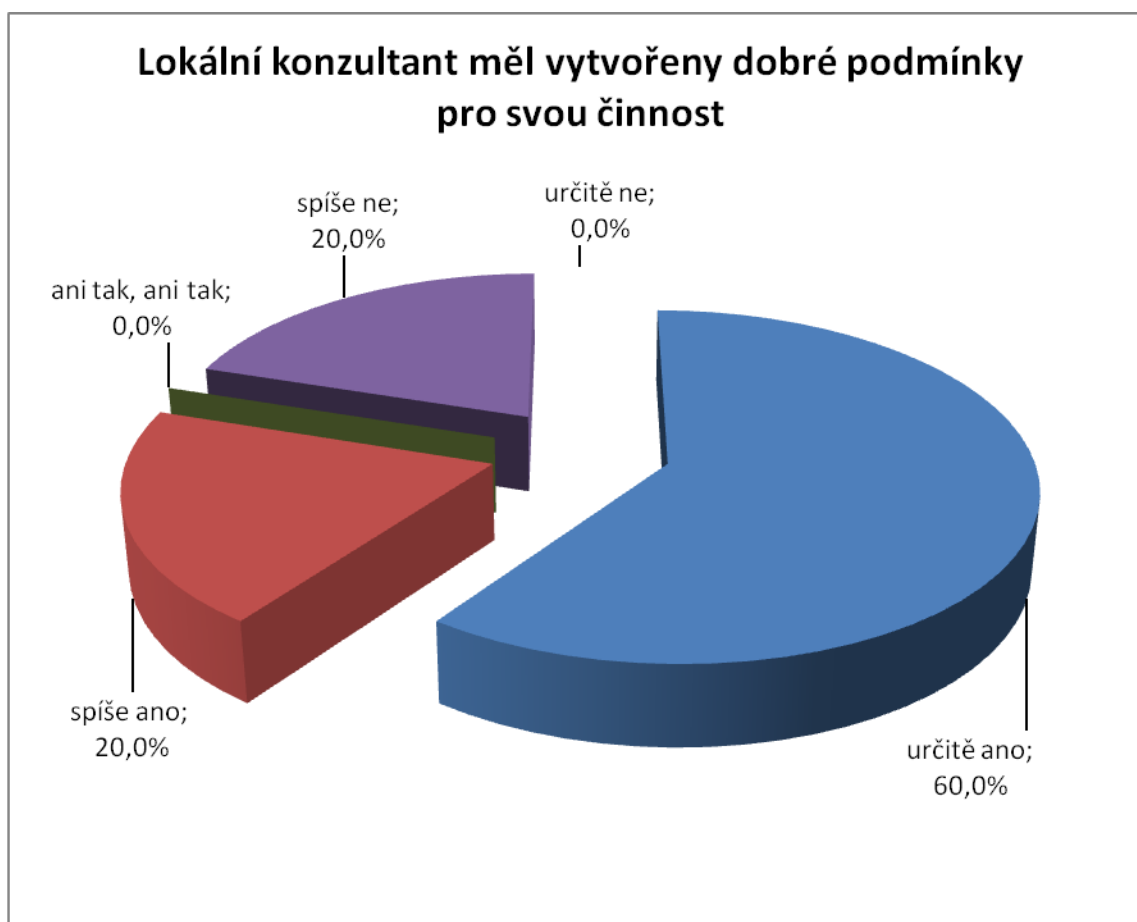

5.7. Vyhodnocení metod – lokální konzultant

V Základním dokumentu pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech se předpokládá, že metody Agentury budou naplňovány prostřednictvím lokálního konzultanta. Jedná se o významný prvek, který ovlivňuje implementaci integračních opatření, proto je třeba se věnovat i této konzultantské roli.

Aktéři hodnotili působení lokálního konzultanta příznivě. Vycházeli s ním „za dobře“, byla s ním dobrá spolupráce, snad jen „ke konci to trochu ustalo z nemožnosti realizovat věci ve vzdělávání“. „Dobře se s ním pracuje“, „bez výhrad, na jedničku“, „v projektovém poradenství velmi dobré“ apod. Jiní ale tápou v paměti, o koho se jedná. „Nesetkala jsem se s ním“. Výtka směřuje k tomu, že měl blíže k některým organizacím, než k jiným.

Důležité je, zdali **měl lokální konzultant vytvořeny v lokalitě dobré podmínky pro svou činnost**. Z odpovědí aktérů vyčteme, že podmínky měl k práci příznivé. Určitě je měl dobré podle tří pětiny dotázaných (60%) a spíše dobré podle pětiny dotázaných (20%). S odpovědí neváhal nikdo. Pětina dotázaných si myslí, že podmínky spíše nebyly dobré (20%).

Komentáře podmínek se týkají toho, že působil v místě, kde sídlí Člověk v tísni a „seděl ve vypůjčené kanceláři se stolem, nic moc“. „Kdyby podmínky neměl, tak by to nešlo a ty výsledky tu jsou“.

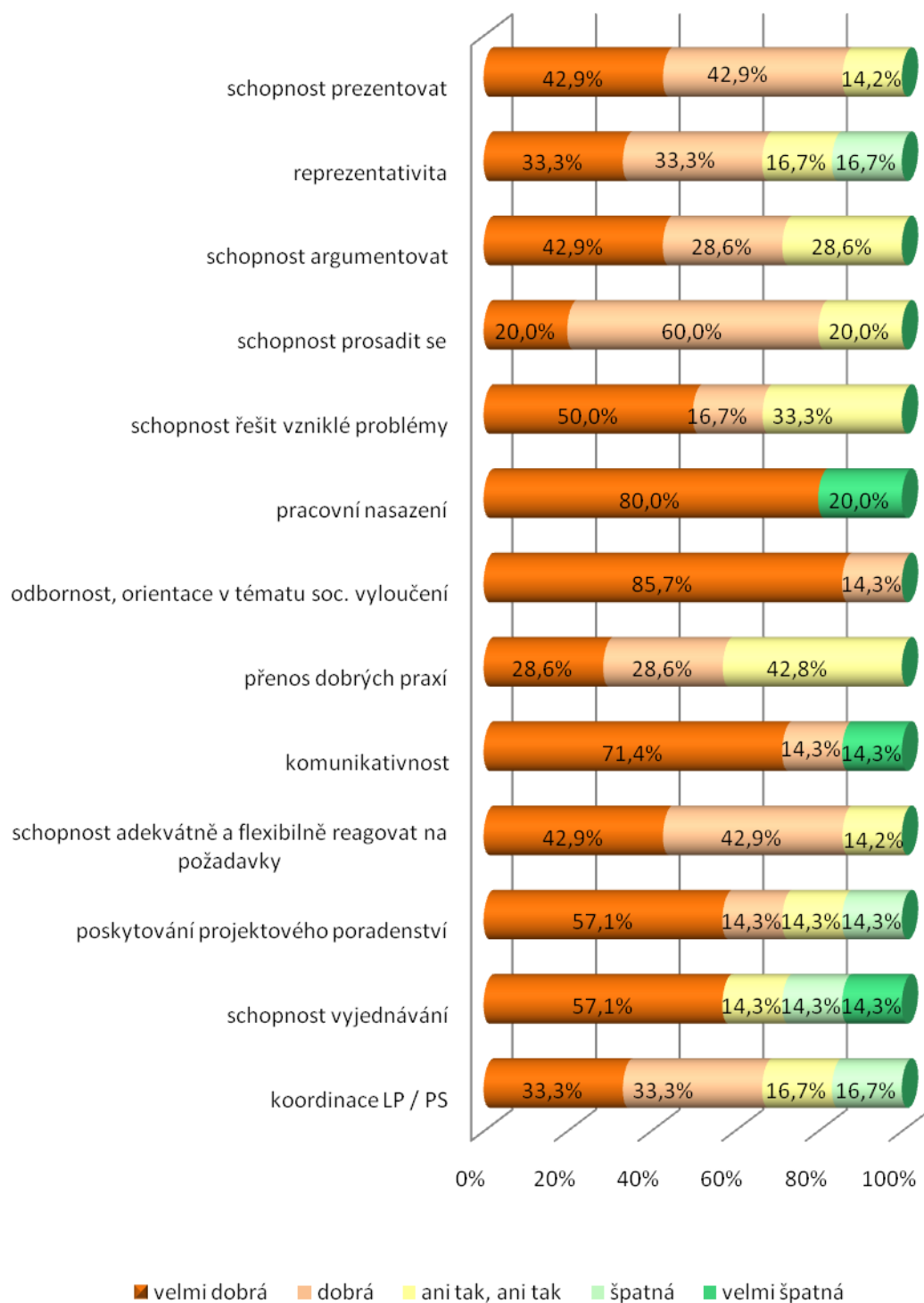
Co se týká **hodnocení kompetencí lokálního konzultanta**, navrhli jsme celkem třináct klíčových kompetencí, které aktéři hodnotili jednu po druhé. Tyto kompetence jsme navrhli podle nároků kladených na práci lokálního konzultanta a vybrali jsme ty, které byly z oblasti sociálních kompetencí a kompetencí v oblasti metod (odborné). Čtenáře žádáme o opatrnost při interpretaci výsledků. Byť aktéři hodnotí kompetence lokálního konzultanta, tak si musíme být vědomi, že zvládnutí kompetencí souvisí s celkovou rolí Agentury a její pozicí v lokalitě – závisí na kultuře sociálního prostředí, na místním kontextu a situaci, který mohl

dát některým kompetencím vyniknout, jiné mohly být zase potlačeny zájmy a potřebami aktérů situace. Kompetence jsou v tomto ohledu spoluvytvářeny.

Jak dokládá následující graf, místní aktéři ocenili kompetence lokálního konzultanta jako velmi dobré nebo dobré následovně.

Více než čtyři pětiny aktérů ocenily konzultantovu schopnost prezentovat (85,8%), schopnost adekvátně a flexibilně reagovat na požadavky (85,8%), komunikativnost (85,7%), odbornost a orientaci v tématu sociálního vyloučení (85,7%). Více než dvě třetiny dotázaných také ocenilo pracovní nasazení (80%), schopnost prosadit se (80%), schopnost argumentovat (71,5%), poskytování projektového poradenství (71,4%), schopnost řešit vzniklé problémy (66,7%), reprezentativitu (66,6%) a koordinaci lokálního partnerství / pracovních skupin (66,6%). Více než polovina aktérů ocenila schopnost přenosu dobrých praxí (57,2%) a schopnost vyjednávání (57,1%),

Hodnocení lokálního konzultanta

5.8. Vyhodnocení metod – projektové poradenství

V Základním dokumentu pro podporu sociálního začleňování ve městech, obcích a mikroregionech se uvádí, že další metodou působení Agentury je poradenství pro čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů. Agentura má poskytovat poradenství pro čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů všem partnerům v lokálním partnerství, přičemž se má zaměřovat na operační programy jako OP LZZ (zejména osa 3), OP VK (zejména osa 1.2), IOP (zejména 3.1b investice do infrastruktury sociálních služeb, 3.1c investice v oblasti sociální ekonomiky a 5.2c zlepšení prostředí v problémových sídlištích) a ROP. Agentura má poskytovat poradenství při administraci projektů a podporu při realizaci Integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM).

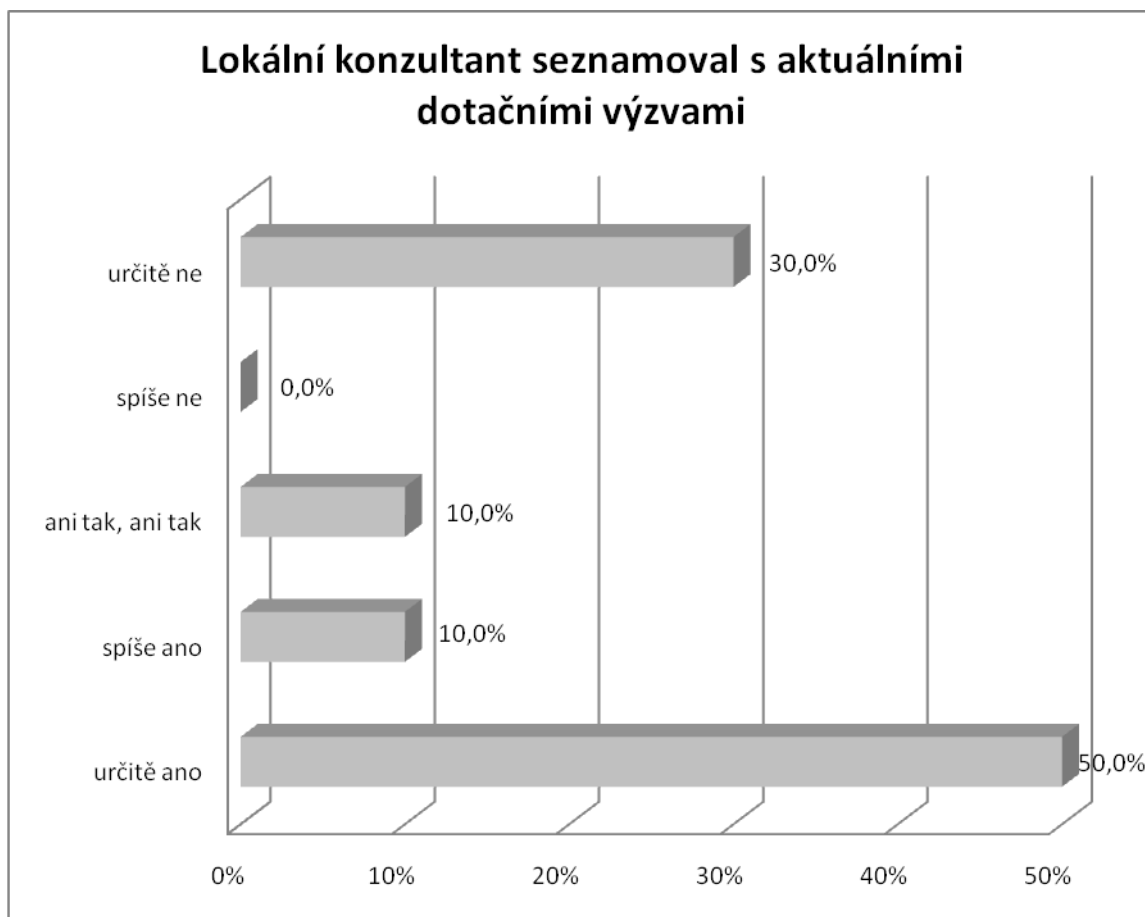
Poskytoval lokální konzultant v lokalitě projektové poradenství? Tři pětiny aktérů uvádí, že ano (60%). A dvě pětiny partnerů uvádí, že ne (40%).

Ti, kteří odpověděli, že neposkytoval, tuto odpověď vztahovali vůči sobě. Tuto službu podle svých nepotřebovali a ani ji nepožadovali. V jednom případě se na konzultanta obrátili jen

jednou, „potom jsme měli obavy ze zneužití dokumentace konkurencí, takže jsme o poradenství nežádali“.

Úkolem lokálního konzultanta bylo **seznamovat aktéry s aktuálními dotačními výzvami**. Podle poloviny dotázaných je konzultant s výzvami určitě obeznamoval (50%) a podle další desetiny je spíše obeznamoval (10%). Desetina aktérů s odpovědí váhala (10%). A více než čtvrtina dotázaných sdělila, že je určitě neobeznamoval (30%).

Název projektu, operační program a č. výzvy	Žadatel	Cílová skupina	Finanční částka	Aktivita projektu	Doba realizace	Schválen/neschválen, příp. jiný stav	Míra spolupráce konzultanta*	Míra spolupráce – hodnocení aktérů	Zapojení projektového poradce Agentury ano/ne příp. jak
Podpora komunikace a rozvoje inkluzivních nástrojů v Ústí n. Labem, OP LZZ výzva 19	Město Ústí nad Labem	Obyvatelé SVL, poskytovatelé služeb	4 357 000 Kč	Podpora akčních skupin, supervize pro pracovníky OSPOD, koordinace inkluze,		neschválen	4, 6, 7	nezjištěno	Ano
YMCA odkoupení nemovitosti, IOP 3.1b výzva 3	YMCA	obyvatelé SVL	Nebylo sděleno	Odkoupení nemovitosti pro poskytování služeb		Podán	1	neví	Ano – konzultace dílčích částí projektu, zejména jeho základní nastavení
Akční centrum Předlice, IOP 3.1b, výzva 3	Město Ústí nad Labem	obyvatelé SVL, poskytovatelé služeb	20 000 000 Kč	Výstavba domu pro poskytování sociálních služeb v lokalitě		Nepodán	1,2	1, 3, 4,5,7,9	Ano . konzultace částí projektu
Posílení soc. služeb v městské části Střekov IOP 3.1b, výzva 3	Oblastní charita Ústí nad Labem	obyvatelé SVL, poskytovatelé služeb	??	Sociální rehabilitace, TSP, SAS		Nepodán	1	1	Ne
Centrum	Romce	Obyvatelé	?	NZDM,		Nepodán	1	nezjištěn	Ne

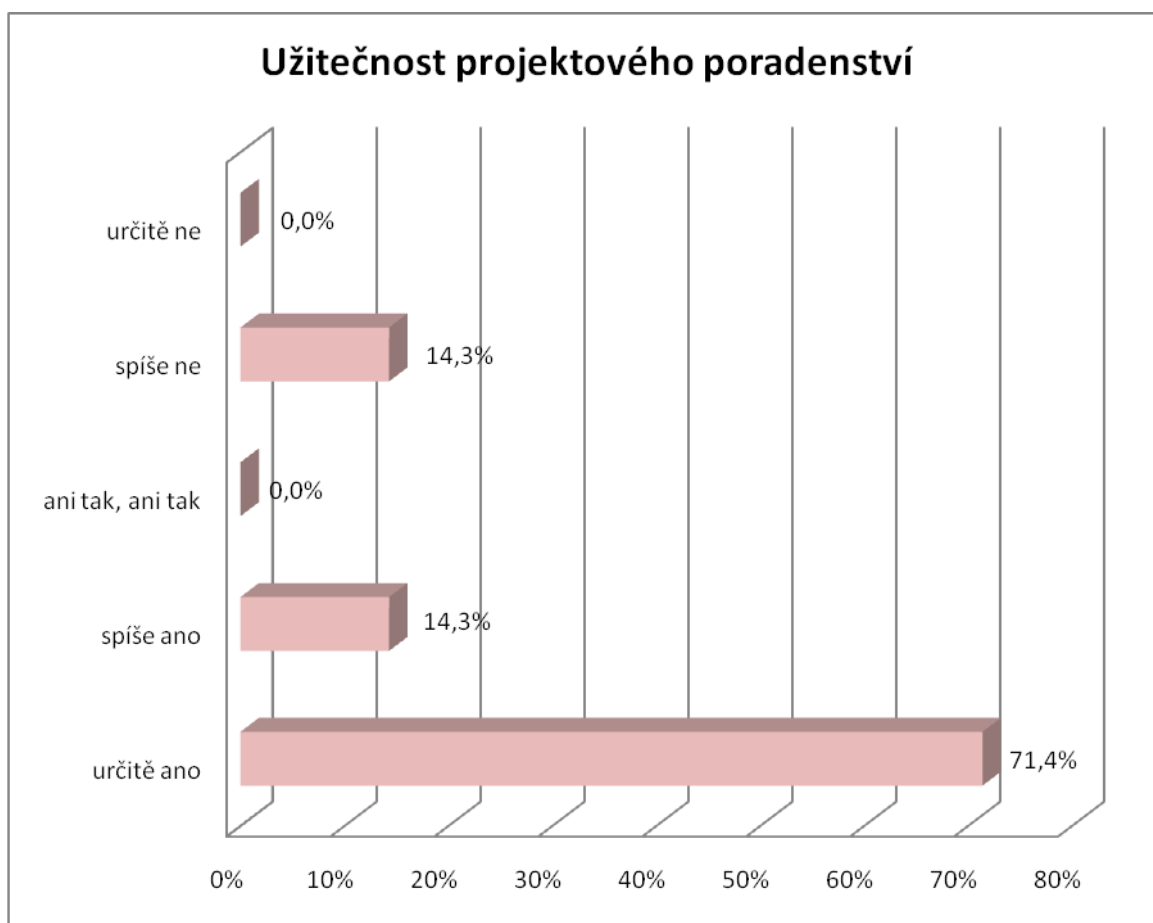
integrace sociálně vyloučených skupin, IOP 3.1b, výzva 3	ntrum o.s.	SVL		??				o	
Program y Světluška , OP LZZ, výzva 19	Oblastní charita Ústí nad Labem	Obyvatelé SVL		TSP, NZDM		Nepodán	1	1	Ano – komentář k připomínkám MPSV k projektu
Terénní program y pro uživatele drog pro SVL Předlice, OP LZZ, výzva 19	Drug - out, o.s.s	Obyvatelé SVL		TP		V přípravě	3	Ano, rozsah nespecifikován	Ne – zatím ne
Rozšíření služeb pro žáky se sociokulturním znevýhodněním a SPU OP VK Ústeckého kraje	ZŠ Hlavní	Žáci ze sociokulturně znevýhodněného prostředí	1970 542	Doučování v rodinách, terénní pracovník pro školu	30.1. 2011 – 30.4. 2012	Schválen	1	1,2, 3, 5, 7,8	Ne

*použita následující klasifikaci (možné i kombinace více možností):

1. konzultace dílčích částí – lokální konzultant nic nepsal, jen připomínkoval
2. konzultace celého projektu - – lokální konzultant nic nepsal, jen připomínkoval
3. spolupráce na projektovém záměru – lokální konzultant pomáhal psát projektový záměr
4. napsání projektového záměru - lokální konzultant napsal projektový záměr
5. spolupráce při přípravě projektové žádosti - lokální konzultant pomáhal psát projektovou žádost
6. napsání projektové žádosti - lokální konzultant napsal projektovou žádost
7. lokální konzultant se podílel také na vkládání žádosti do benefitu
8. spolupráce na realizaci projektu
9. lokální konzultant psal vyjádření k projektu
10. jiná forma uveďte jaká

Jak z tabulky vidíme, v lokalitě bylo zpracováno množství projektů. Jeden byl schválen, dva schváleny nebyly, čtyři nebyly podány a jeden je v přípravě. Lokální konzultant poskytoval projektové poradenství, celkově je v souladu s hodnocením aktérů. Ale jak vidíme z celkové úspěšnosti, o velkých dopadech asi zatím nemůže být řeč.

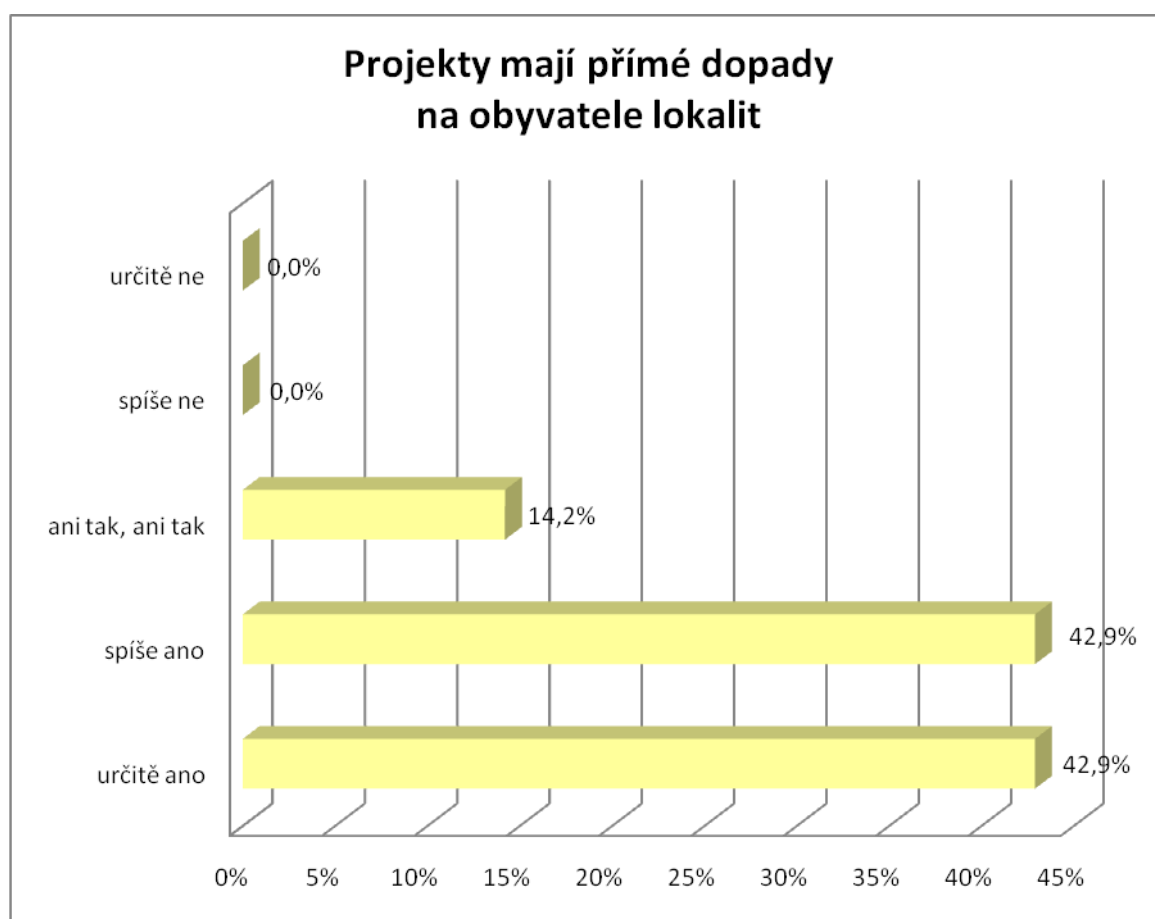
Jak hodnotí aktéři **užitečnost projektového poradenství**? Více než dvě třetiny dotázaných uvedly, že je poradenství určitě užitečné (71,4%) a další více než desetina, že je spíše užitečné (14,3%). Více než desetina pokládá poradenství za spíše neužitečné (14,3%).

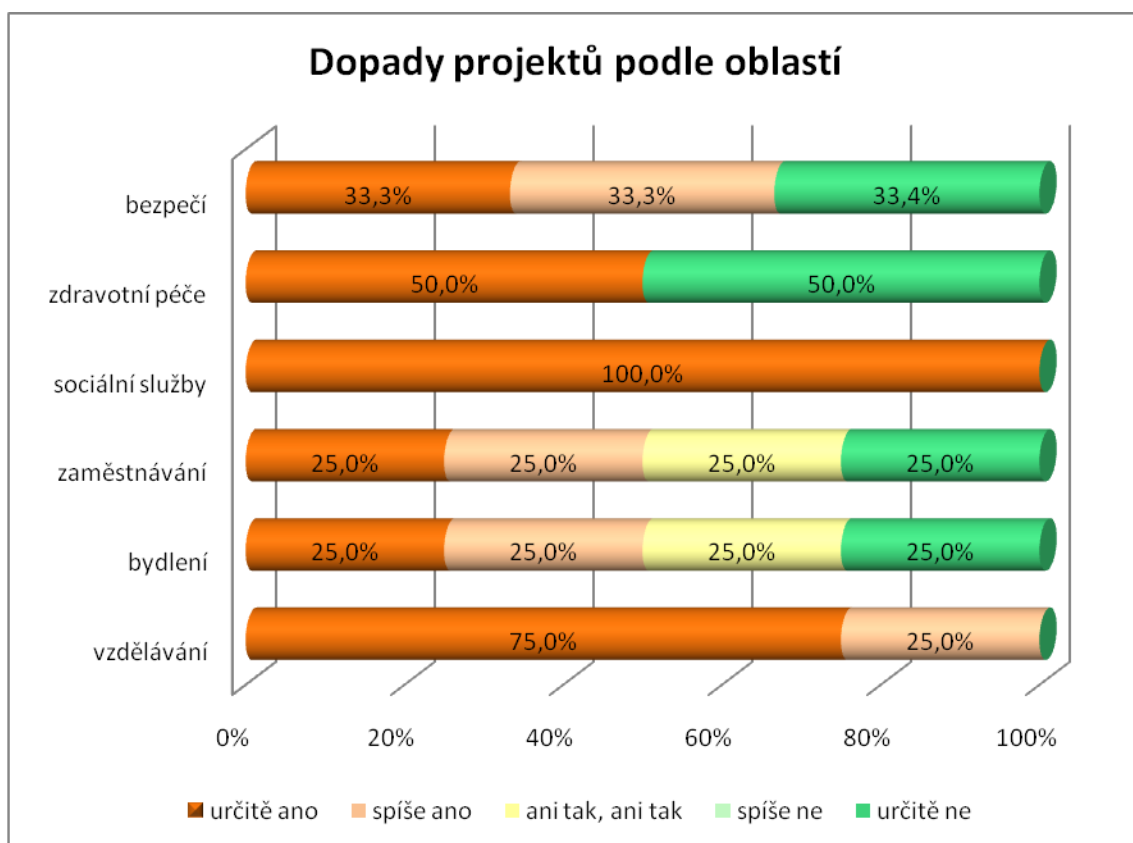
Užitečnost spočívá v tom, že se tímto způsobem prosazují integrační aktivity ve městě. Klade se „*důraz na nepopulární témata, za které politici nechtějí utrácet, zdůraznil bych nutnost jejich financování.*“ „*Ve městě je tendence vrážet peníze do betonu a asfaltu, ne do sociálních problémů.*“ Projektové poradenství přináší velký bonus, kterým je „*pohled odborníka zvenčí. Dal k tomu vyjádření, na jehož základě se pak opravovalo apod.*“. „*Některé výzvy navazují na materiály, které vydává Rada vlády, takže je potřeba návaznosti. Agentura má možnosti*

přenosu dobré praxe, ale pro obec“. „Informace na Ministerstvu, pod který spadal IOP 3.1, se za 12 měsíců tak změnily, že informace podané konzultantem Agentury byly za pár měsíců i nepřesné. Za což konzultant nemohl, to byla vina MPSV“. Hodnocení jsou jak pozitivní „měl zásadní podíl na tom, protože se v tom pohybuje, tak byl excelentní“, ale i negativní „nikdo nám neřekne, jak se zapojit“.

Důležité ale je, zdali **mají projekty přímé dopady na obyvatele sociálně vyloučených lokalit**. Více než dvě pětiny dotázaných se domnívají (42,9%), že určitě mají projekty přímé dopady na obyvatele lokalit a další více než dvě pětiny, že dopady spíše mají (42,9%). Přibližně desetina s odpovědí váhá (14,2%). Nikdo neuvedl, že by projekty neměly na obyvatele lokalit přímé dopady.

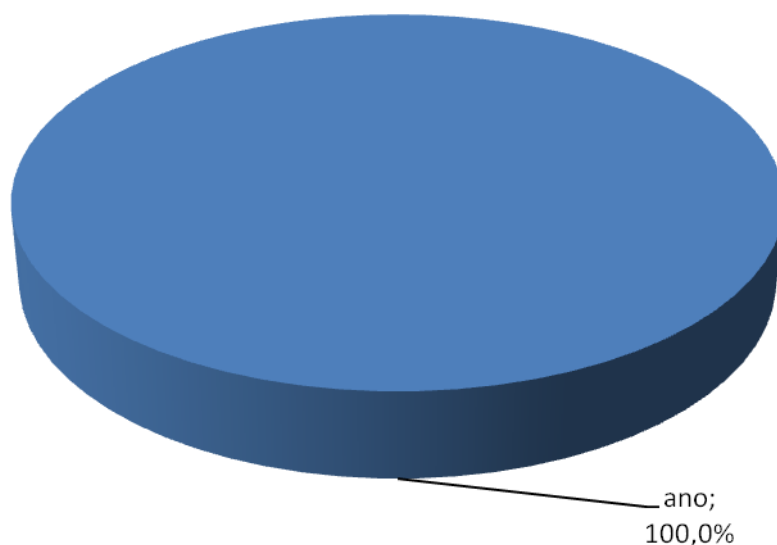
V jakých oblastech mají projekty podle aktérů dopady? Z následujícího srovnání je zřejmé, že dopady se v lokalitě týkají výhradně sociálních služeb (100%), vzdělávání (100%), bezpečí (66,6%), bydlení (50%), zaměstnávání (50%) a zdravotní péče (50%).

5.9. Dopady na místní sociální a integrační politiky

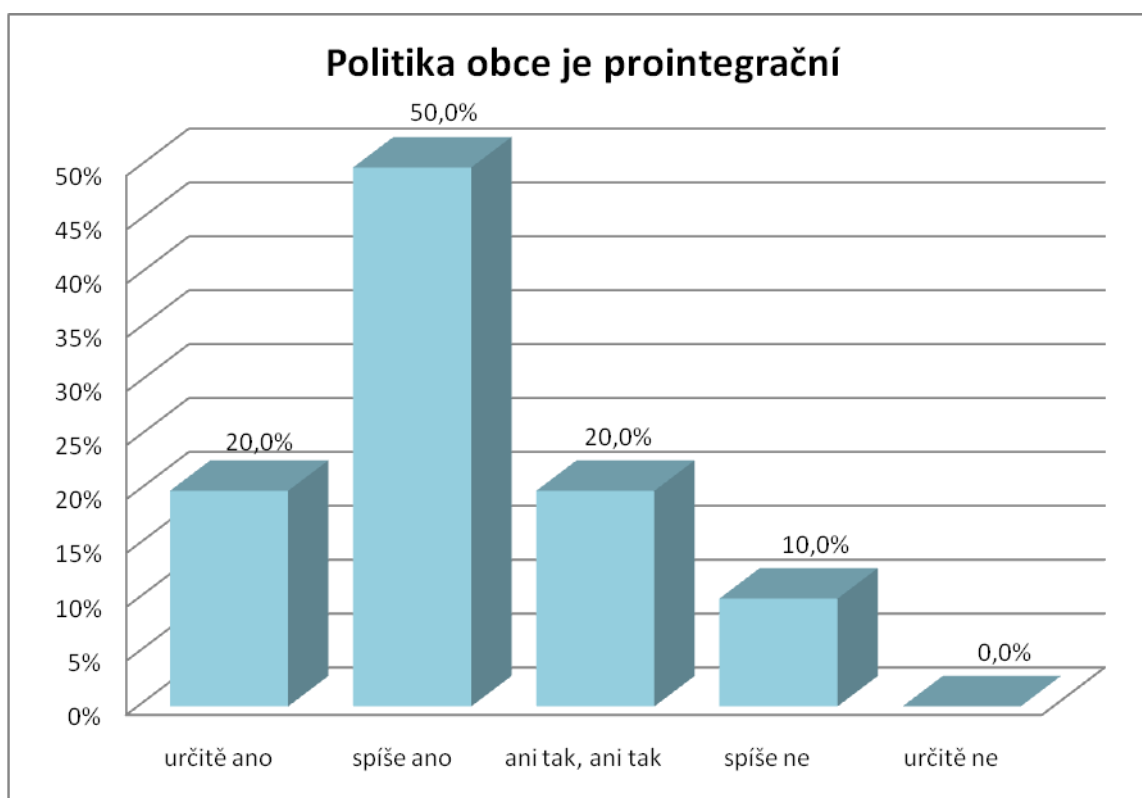
Podléhalo nějaké opatření navržené Agenturou či lokálním partnerstvím schvalování obcí?
 Všichni oslovení aktéři uvedli, že ano (100%).

Některé opatření navržené Agenturou či lokálním partnerstvím podléhalo schvalování obcí

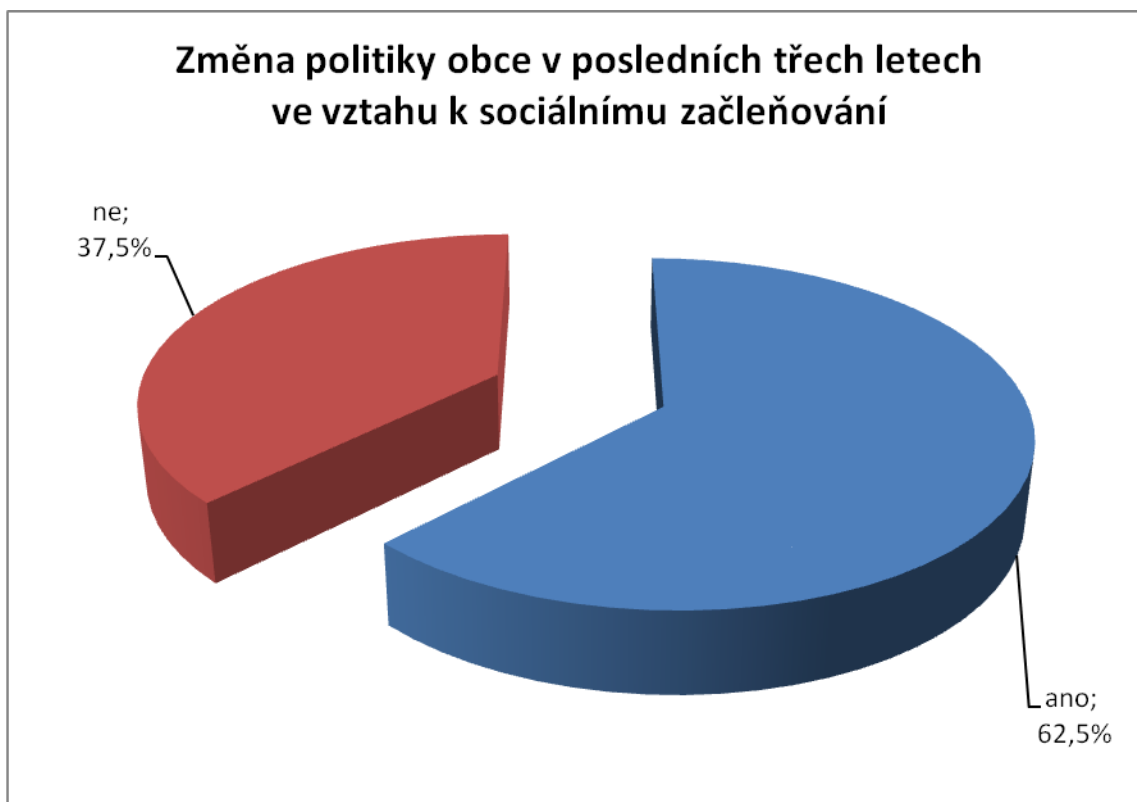
Aktéři uváděli, že schvalování se týkalo opatření v oblasti bydlení a bezpečnosti, mnohých projektů, vytvoření plánu sociálního začleňování, schválení individuálního projektu a akčního centra (projekt nevyšel, ale doteď se na něm pracuje v omezenější podobě).

Působení Agentury do velké míry ovlivňuje politika obce. Považují aktéři **politiku své obce za podporující integraci (prointegrační)**? Za určitě prointegrační ji pokládá pětina dotázaných (20%) a za spíše prointegrační ji pokládá polovina dotázaných (50%). Celkem ji tedy za integrační považují více než dvě třetiny aktérů (70%). Pětina dotázaných neoznačila politiku za ani integrační, ani za neintegrační (20%). Za spíše neintegrační považuje politiku obce desetina respondentů (10%) a za určitě neintegrační nikdo. Obec nepodporuje integraci podle pouhé desetiny aktérů (10%).

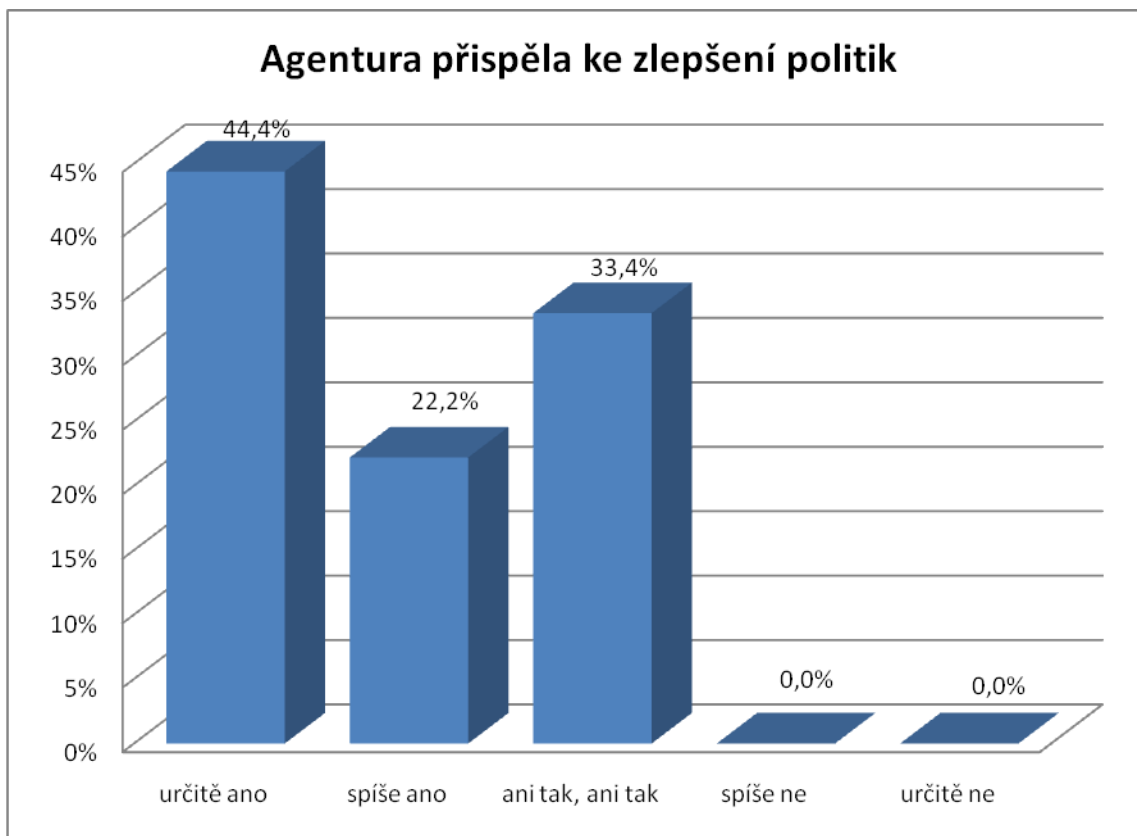
Z rozhovorů vyplývá, že aktéři nepovažují politiku města za ucelenou a systematickou. „Nic moc, sem tam se někdo snaží“. „Problém je tak velký a osob je tolik, že musí být vytvořen na magistrátu speciální odbor. Ústí má opačné tendence. Spoustu lidí, kteří se tímto zabývali, propustilo“. Co se daří, jsou pracovní skupiny. „Daří se udržovat akční skupiny, jedna je na magistrátu, druhá v městském obvodu. Představitelé se snaží vyhledávat racionální řešení problematiky“.

Došlo ke změně politiky obce ve vztahu k sociálnímu začleňování v posledních třech letech? Téměř dvě třetiny dotázaných si myslí, že ano (62,5%). Více než třetina aktérů se domnívá, že nikoliv (37,5%).

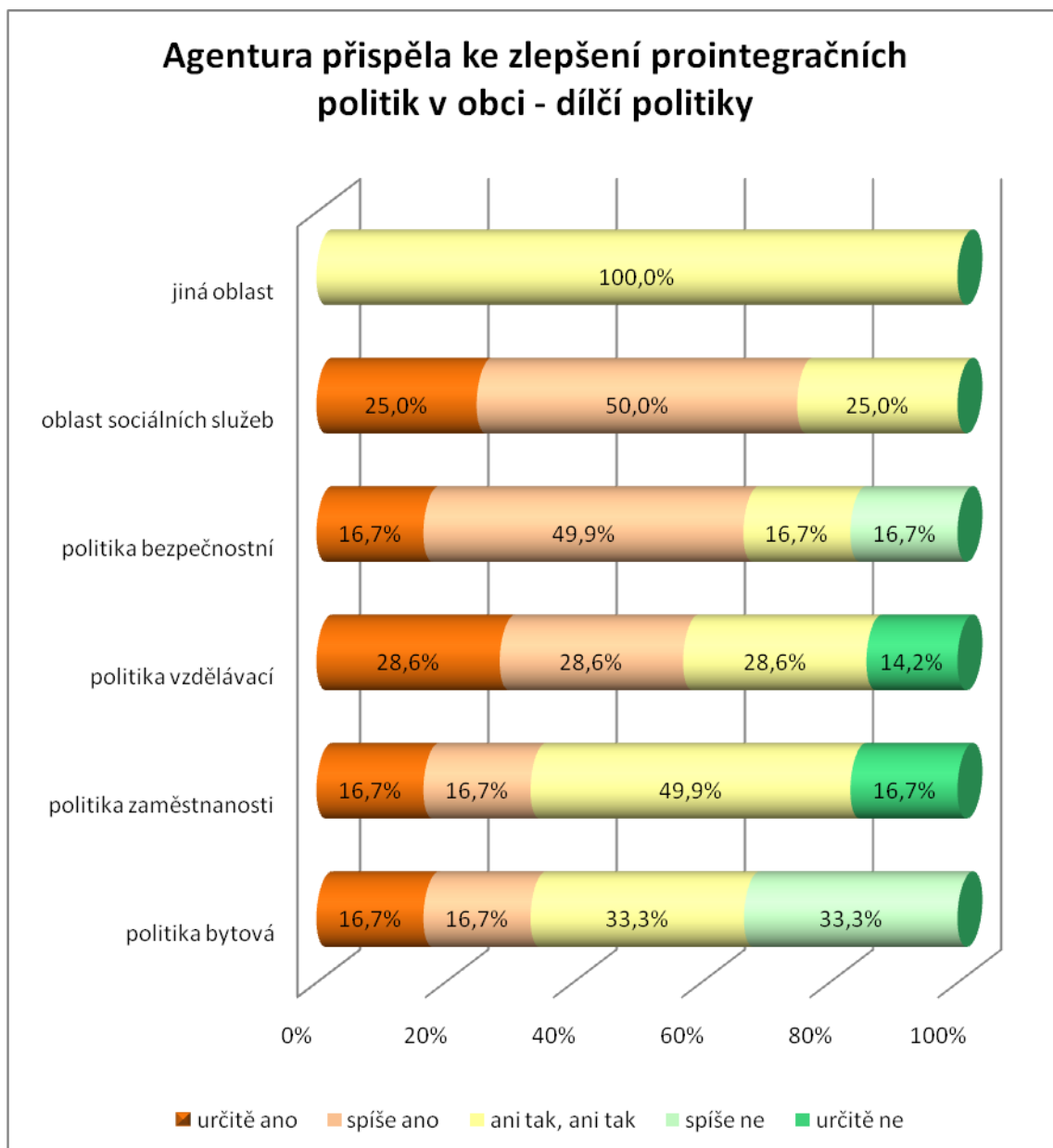

Ti, kteří uvedli, že se politika změnila, hovořili o změně k lepšímu. „*Je posun k lepšímu, hlavně díky Člověka v tísni*“. „*Nastartovaly se procesy, které povedou ke změnám. Zlepšila se možnost kontroly například v problémových ubytovnách*“. Zlepšení aktéři vnímají, ale „*nemění se to takhle rychle, dílčí kousek možná ...*“.

Přispěla Agentura svou přítomností ke zlepšení prointegračních politik v obci? Že určitě ano uvedly více než dvě pětiny dotázaných (44,4%), a že spíše ano uvedla další více než pětina dotázaných (22,2%). Přítomnost Agentury vedla ke zlepšení politik podle dvou třetin aktérů (66,6%). Zhruba třetina aktérů s odpovědí váhala (33,4%). Nikdo neuvedl, že by Agentura ke zlepšení nepřispěla.

A v jakých oblastech politik zlepšení nastalo? Z následujícího grafu je patrné, že ke zlepšení podle názoru aktérů došlo zejména v oblasti sociálních služeb (75%), v politice bezpečnostní (66,6%), v politice vzdělávací (57,2%). Mnohem méně potom v politice bydlení (33,4%) a v politice zaměstnanosti (33,4%).

Přijatá prointegrační opatření se týkají především začátku uskutečňování „strategie akční skupiny primátora, postupně se realizovaly kroky k životu lidí v problémových lokalitách“. Akční skupina je v tomto směru nejviditelnější. Dále se objevují „konceptní návrhy, které navazovaly na IPRM“. Vznikla také firma, „která měla zaměstnávat Romy, ale potom to krachlo“.

Akteři nahlíží na **možnosti řešení problému sociálního vyloučení v obci** následovně. V Ústí nad Labem jsou reakce velmi skeptické. Jedná se o obrovský problém, který není řešitelný ani v dohledné době. „Je to velký problém, nedá se to vyřešit za dva, tři roky“. „Bude to běh na dlouhou trať“. Zoufalství je v rozhovorech nepřehlédnutelné. „Je to velmi těžké, kdybych jen věděl“. „Není to problém, který je možné vyřešit do konce. Neexistuje nástroj, který by mohl modelovat svět chudých čtvrtí. Je třeba individualizovat potřeby jednotlivců, rozšířit

sociální služby“. V Ústí jsou patrné překážky, k nimž se řadí například migrace. „Jakákoli snaha o integraci je potlačena přílivem nových problémových obyvatel“.

Řešení je také záležitostí samotných obyvatel vyloučených lokalit. *„Ani se mi nechce odpovídat, ale dokud ti lidi, co se jich to týká, nebudou chtít, tak se moc nevyřeší“.*

Nastiňuje se i otázka morální. *„Pokud bude motivace lidí chodit do práce, vzdělávat se a vidět, že se vyplácí být poctivý, čestný, morální atd., pak se mnoho zlepší. Současná situace je negativní, motivace ze strany politiků, státu, kraje a obcí není. Pokud lze beztretně lhát, tunelovat státní a evropské peníze přes ‘na oko’ zpracovávání studií, či nejasné výběrové řízení a zakázek na všech úrovních státu, kraje a obcí, sociálně vyloučené obyvatelstvo nemá motivaci nic u sebe měnit a chová se úplně stejně. Peníze do Agentury a jiných institucí, které chtějí řešit sociální vyloučení nic nezmůžou, pokud se nebudou v naší zemi ctít pravidla morálky a etiky“.*

Řešení je spatřováno v oblasti posílení kapacit v sociálních službách, *„měla by nastoupit dlouhá řada terénních pracovníků, je potřeba přímý kontakt“.* Dále v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti. *„Vzdělávání dětí na základních školách, spolupráce s pedagogickou poradnou. Vytváření pracovních míst.“*

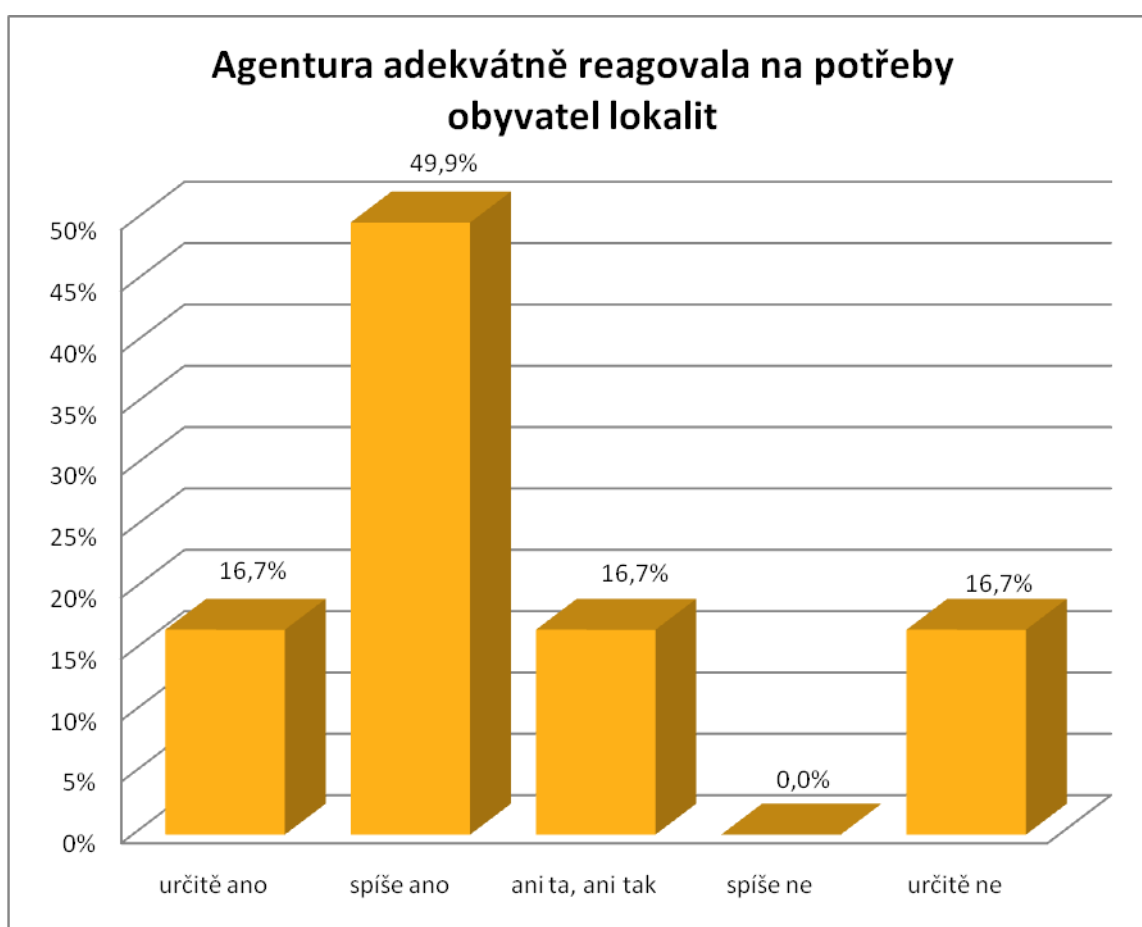
Příčin zdejších problémů je mnoho. Patří sem příliv nového obyvatelstva, dluhy, nezaměstnanost, kriminalita, neochota na straně Romů, nízká úroveň vzdělání, restrukturalizace průmyslové výroby, změna pracovního trhu, korupce, špatné směřování financí, nedobrá politika. *„Vedení měst v minulých letech problematiku moc neřešila a došlo k prodeji bytů do soukromých rukou. Skoupili to mafiáni a to vedlo k dalšímu zadlužování obyvatel.“ „Už někde v 90. letech, kdy město mělo možnost získat zkušenosti z okolních zemí, si město myslelo, že se problematika bude řešit sama.“*

K příčinám patří i *„koncentrace sociálně vyloučených na jednom místě“* a *„rozprodání majetku osobám, kteří lidi zneužívají.“* Klesají ceny bytů a tím se do města sestěhovávají nižší sociální vrstvy.

Problematický je i vývoj veřejného mínění. *„Občané jsou tím problémem unaveni, mají informace o hodně vyplýtvaných penězích a žádného pokroku“.* Evidentní je *„demotivace občanů politiky a úředníků, kteří jsou zkorumpováni, ví se o tom, ale nikdo je nevede k odpovědnosti, ani média, která otevrou kauzu jen na oko, ale nedotáhnou jí do konce.“*

5.10. Dopady v oblasti eliminace sociálního vyloučení

Dokázala Agentura v lokalitě **reagovat na potřeby obyvatel sociálně vyloučených lokalit**? Určitě dokázala reagovat na potřeby podle méně než pětiny dotázaných (16,7%) a spíše dokázala reagovat podle téměř poloviny dotázaných (49,9%). Tedy dvě třetiny aktérů se domnívají, že Agentura dokázala na potřeby obyvatel lokalit reagovat (66,6%). Méně než pětina s odpovědí váhá (16,7%). A téměř pětina aktérů si myslí, že Agentura na potřeby určitě adekvátně nereagovala (16,7%). Celkem tedy na potřeby obyvatel lokalit Agentura podle hodnocení přibližně pětiny aktérů reagovat nedokázala (16,7%).

Překážkou k zohlednění potřeb bylo, že Agentura vstoupila do prostředí, které je potřebami přímo přesycené, jak uvádí jeden z konverzačních partnerů. „Potřeby jsou tak velké a její možnosti tak malé, že to prostě není možné“. Adekvátní reakci na potřeby limitovaly počátky působení Agentury. „Rozjezd byl složitý. Diktovali městům, co mají dělat, teď už je to v pořádku“. Proběhlo „zmapování sociálních služeb, které chybí“. Agentura ale některé

v tomto směru neuspokojuje. „Není to v jejich silách, chybí peníze, které za ni nejdou. Spousta obcí se hlásila hlavně kvůli penězům“.

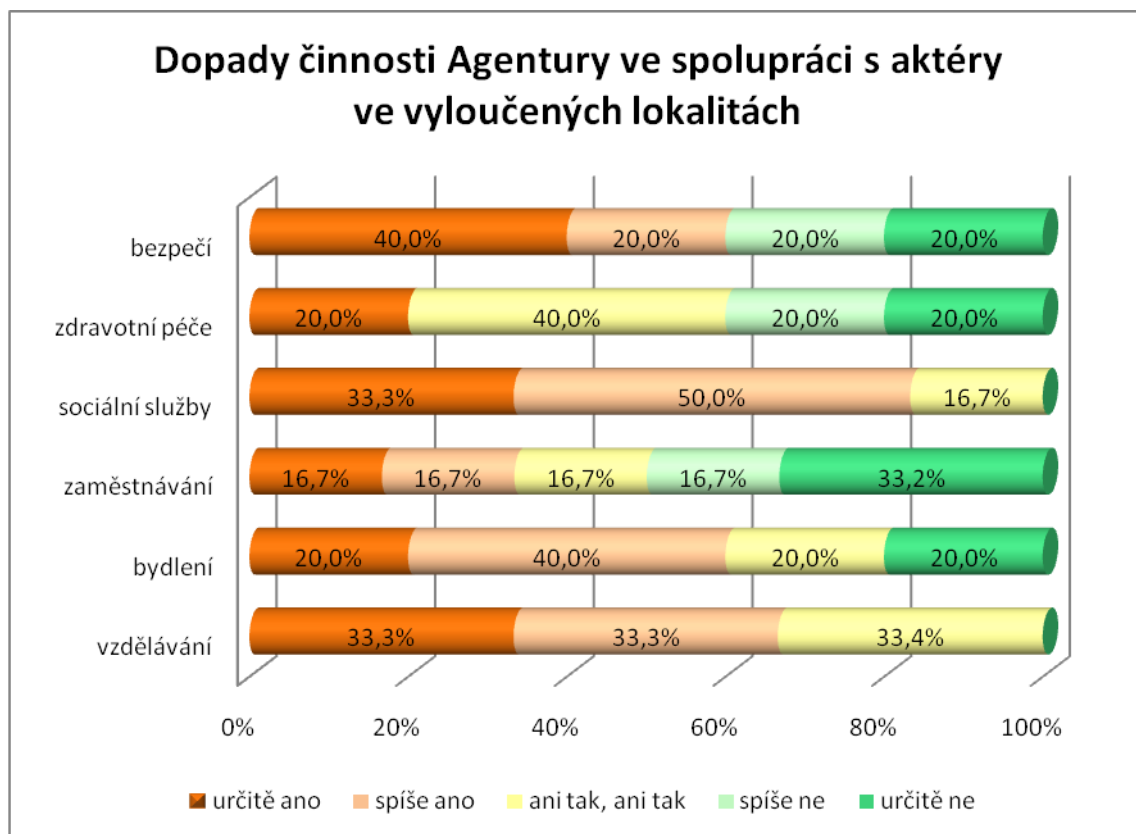
Jaké jsou **dopady činnosti Agentury ve spolupráci s ostatními aktéry**? Aktéři se shodují v tom, že dopady ještě nejsou vidět a nejsou to schopni zcela posoudit. V dalších hodnoceních se dozvídáme, že dopady jsou nerovnoměrné. „Někde se daří, někde ne“. Viditelné jsou zejména v oblasti bezpečnosti, kdy se vytvořily pracovní skupiny a zapojila policie“, dále došlo ke „zkvalitnění poskytovaných služeb, rozšíření nabídky, vzdělávání pracovníků“. Dopady byly dobré, protože se zapojila i samospráva. „Samospráva nenechává problematiku jen tak“.

Výsledky jsou značně podmíněny přístupem jednotlivých aktérů. V Ústí působí „strašně moc možností a faktorů, co zde vstupují“. Je zde tolik obyvatel vyloučených míst, jejich počty jsou do tisíců.

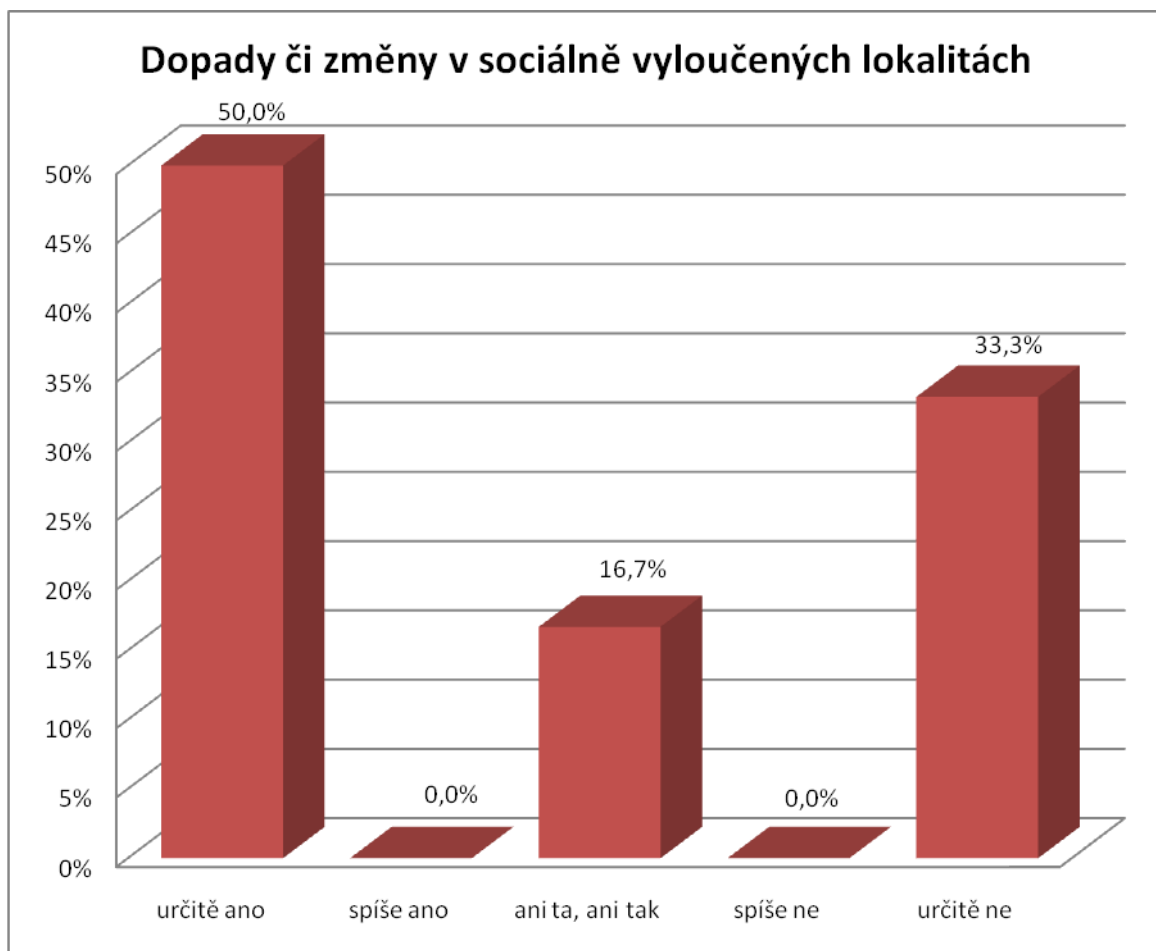
„Jaké mohou být dopady?“ „Projekty se ještě ani pořádně nerozjely“. „V lokalitách není nic vidět a policejní statistiky vykazují stoupající nesnášenlivost“.

I přes tuto skepsi z níže uvedeného grafu vyčteme, jak celkově dopady do lokalit podle dílčích oblastí aktéři hodnotí.

Největší jsou podle aktérů v oblasti sociálních služeb (83,3%), vzdělávání (66,6%), bezpečí (60%) a bydlení (60%). Malé jsou v oblasti zaměstnávání (33,4%) a zdravotní péče (20%).

Existují podle aktérů známky dopadů či změn v sociálně vyloučených lokalitách? Vidíme, jak se názory na tuto oblast liší. Polovina dotázaných tvrdí, že dopady jsou určitě viditelné (50%). Téměř pětina aktérů s odpovědí váhá (16,7%) a třetina tvrdí, že k žádným dopadům určitě nedošlo (33,3%).

6. Shrnutí výsledků

Hodnocení v lokalitě je poměrně rozporuplné. Na jedné straně zde sledujeme, jak komplikovaně se zde zaváděly nástroje Agentury, a přestože se z dokumentace zdá, že mají ryze formální charakter a dají se tudíž očekávat velké neúspěchy, aktéři situaci až tak dramaticky nevidí.

Agentura vstoupila do velkého města, ve kterém fungovaly sítě a mnohé procesy, do nichž bylo také zapojeno město. Některé z nich dokonce samo iniciovalo. Prostor také sytilo napětí mezi některými neziskovými organizacemi a konkurenční „boj o prostor“. Agentura se ocitla v poli, kde se vyjednávaly místní zájmy a do značné míry její působení začaly ovlivňovat a utvářet. Lokální konzultant se ocitl v síti vztahů a praktik, mnohdy ne zvenčí zcela čitelných. Umístění konzultanta v prostorech jedné z neziskových organizací vyvolalo u ostatních pochopitelné reakce. Působení Agentury bylo do jisté míry zasaženo místními vztahy.

Ve městě probíhala řada procesů a fungovaly v něm pracovní skupiny. Není divu, že zájem města o podporu založení další pracovní skupiny nebyl. Je to pochopitelné, vznikla by duplicita a snížila ochota aktérů na schůzky docházet. V tomto směru byla už kapacita místních aktérů dostatečně vyčerpána. Strategické plánování se za těchto podmínek nepodařilo Agentuře nastartovat. Toto ovlivnila i malá podpora města a místní politická situace. Bylo by s podivem, kdyby tomu bylo jinak. Působení také ovlivnila velikost města jako takového a složitost řídicích a vyjednávacích postupů v rámci něj (nutnost komunikovat s politickým vedením města a administrativou).

Agentura zvolila jiný postup, začala se zapojovat do zaběhnutých procesů a pracovat na konkrétních aktivitách. Zapojila se například do Akční skupiny města, která připravovala projekt na akční centrum v Předlicích. Jednalo se o dlouhodobý záměr města a neziskové organizace. Tato aktivita, ale i mnohé jiné další ilustrují, že se Agentura ocitla v toku událostí, které ji ovlivňovaly, přičemž je řídili místní aktéři. V tomto směru Agentura neměla prostředky, jak se více prosadit a působila bezzubě. Dostupné nástroje Agentury se do tohoto prostředí nehodily a jiné nebyly k dispozici. Metaforicky vyjádřeno - jednalo se o situaci, kdy jste posazeni do člunu s ostatními a nedržíte v rukou ani kormidlo a bohužel ani veslo. Agentura tak hledala intuitivně prostor, kde by se dalo uplatnit. Nalézala si místa pro koordinaci některých připravovaných aktivit a činností, což se jí, jak se zdá, docela dařilo (např. koordinace a podíl na přípravě „měkkých“ částí projektu). Nicméně když se město rozhodlo nepodat již připravený investiční projekt (IOP 3.1), tak to znehodnotilo i práci Agentury. Tím padly i případné aktivity navazujícího individuálního projektu. V rámci Skupiny pro akční centrum Předlice Agentura vypracovala právní expertízu v oblasti bydlení. To vyústilo v některé dílčí aktivity.

Lokální partnerství fungovalo značně limitovaně, bylo svoláváno minimálně. Zájem partnerů o ně byl malý. Obdobně tomu bylo i se strategickým plánem. Místní aktéři nebyli dostatečně k těmto procesům motivováni, podíleli se na procesech již déle běžících a fungujících, dále měli své individuální strategie, kterou neprovázel zájem je sdílet s ostatními. Ve městě funguje nepsané pravidlo dělby teritorií působnosti. Agentuře tak nezbylo nic jiného než tento stav akceptovat a podporovat aktéry více individuálně. Lze to vysledovat na využití projektového poradenství Agentury. Ve výsledcích vidíme, že toto aktéři dokázali ocenit. Otázkou ale je, jestli tato rezignace na ambici systémové koordinace a síťování nedevalvovala působení Agentury jako takové. V tomto světle je poněkud zajímavé rozhodnutí Monitorovacího výboru o prodloužení působení Agentury do konce roku 2012.

Jak vidíme, samotný výběr obce pro spolupráci s Agenturou považují místní aktéři spíše za dobrou volbu. V rozhovorech aktéři uvedli, že výběr byl správný, protože ve městě existovala řada problémů, které se městu nedařilo řešit. Agentura, byť procesy neřídila, působila jako jejich urychlovač. Agentura dokázala v Ústí nad Labem jen zčásti aktérům objasnit, jak bude v obci působit a jakým způsobem bude pracovat. Celková atmosféra v obci ve vztahu k příchodu Agentury se dá charakterizovat jako optimistická a postoje obce jako celku vůči příchodu Agentury byly víceméně příznivé. Očekávání se naplnila jen z části, hodně aktérů v tomto směru váhá dát jasnou odpověď. Do jisté míry je to dáno tím, že mnozí neměli očekávání velká nebo neměli žádná. Poslání Agentury jsou vnímána různorodě. Naplnila Agentura své poslání ve městě? Také zde působí výsledky Agentury víceméně matně.

Byť se velké cíle nedařilo naplňovat, přece jen nalézáme úspěchy v oblasti podpory rovného přístupu, která mířila především do oblasti sociálních služeb, do oblasti bezpečí, do oblasti zdravotní péče a do oblasti zaměstnávání. Nejmenší podpora rovnosti se týkala oblasti vzdělávání. S tím, že by obec dokázala po ukončení pilotního působení Agentury funkčně řešit problematiku sociálního vyloučení v partnerství s dalšími subjekty v místě, souhlasí každý druhý aktér. Více než polovina aktérů také uvedla, že Agentura v místě podpořila proces sociálního začleňování. Působila na místní autority a podporovala aktéry v rámci již fungujících procesů. Změny jsou spíše než intenzivní trvalé a pozitivní. Zdá se, že procesy by ve městě pokračovaly dále i bez Agentury. Není ale jasné, kdo by měl být tím koordinačním prvkem.

Celkové vyhodnocení působení Agentury v obci působí spíše matně, občas i mírně pozitivně. Aby více uspěla, potřebovala by mít vyšší statut, silnější pozici, pravomoci, jimiž by se ve složitém prostředí prosadila. Ale – bezesporu má Agentura smysl. Jako organizace (ve smyslu instituce) působila Agentura na aktéry spíše neutrálně. Její cíl je vnímán v prostředí města různorodě, na druhou stranu ale poměrně reálně. Existuje mnoho okolností, které její působení ovlivnily. Zejména se jedná o složité místní vztahy mezi místními aktéry.

Lokální partnerství zde sice vzniklo záhy, ale mělo trochu jiný charakter než v jiných lokalitách. Bylo tzv. dvoustupňové. Vznikla platforma a také jakýsi její řídicí orgán, který ale následně příliš nepracoval. Byla v něm zastoupena univerzita, Agentura a město. Ten měl potvrzovat rozhodnutí členů platformy. Tento model příliš nefungoval. Do partnerství byli osloveni vhodní partneři a složení bylo optimální. Ne všichni aktéři pokládají složení lokálního partnerství po dobu jeho fungování za optimální. Výsledky lokálního partnerství jsou mírně rozpačité, málo se setkávalo a víceméně neplnilo svou úlohu. Ale i přesto mělo ve městě svůj smysl. V rámci lokálního partnerství vznikly pracovní skupiny, nějaké výsledky dosáhly – zejména v oblasti projektových aktivit.

Ke zpracování strategického plánu se staví aktéři poměrně rozporuplně. Strategický plán lokálního partnerství nevytvořilo. Vznikl náhradní plán, zpracovaný na základě analýzy stávajících dokumentů, zejména komunitního plánu a situační analýzy a SWOT analýzy provedené s některými aktéry ve městě. A to na konci roku 2010. Je evidentní, že se jednalo o formální aktivitu, která neměla valného smyslu. Spíše naopak, mohla devalvovat působení Agentury. Nedošlo k jeho naplnění, k čemuž ale může dojít v dlouhodobějším časovém horizontu.

Na hodnocení lokálního konzultanta můžeme sledovat, jak je kontextuálně podmíněné a můžeme ho srovnat s hodnocením v Broumově (jedná se o tutéž osobu). Celkové výsledky v lokalitě ovlivňují i hodnocení kompetencí konzultanta.

Projektové poradenství je hodnoceno pozitivně. Jedná se o prostor, kde bylo možné působit. V místě bylo poskytováno, jeho výsledky však podmiňují procesy a rozhodování, které leží zcela mimo vliv Agentury. Partneři vnímají velkou užitečnost tohoto servisu. O přímých dopadech projektů na obyvatele sociálně vyloučených lokalit místní aktéři ale nepochybují. Dopady se týkají výhradně sociálních služeb, vzdělávání, bezpečí, bydlení, méně pak zaměstnávání a zdravotní péče.

Politika obce je považována za spíše prointegrační, ale málo ucelenou a nesystematickou. V posledních třech letech se politika města ve vztahu k sociálnímu začleňování zlepšila. A Agentura k tomu svou přítomností přispěla. Ke zlepšení podle názoru aktérů došlo zejména v oblasti sociálních služeb, v politice bezpečnostní, v politice vzdělávací. Mnohem méně potom v politice bydlení a v politice zaměstnanosti.

Agentura dokázala na potřeby obyvatel lokalit reagovat, ale dopady činnosti Agentury ve spolupráci s ostatními aktéry ještě nejsou viditelné. Největší jsou podle aktérů v oblasti sociálních služeb, vzdělávání, bezpečí a bydlení. Malé jsou v oblasti zaměstnávání a zdravotní péče. Rozporuplně jsou hodnoceny známky dopadů či změn v sociálně vyloučených lokalitách, někteří je vidí, někteří vůbec ne.

Jak z výsledků odvozujeme, tak Agentura do Ústí nad Labem vstoupila nepřipravená. Lokalita je poměrně složitá a je nasycena různými procesy a zájmy. Přestože místní aktéři hodnotí výběr obce mezi pilotní lokality, my nad tím pochybujeme. S nástroji, které má Agentura k dispozici, nemohla v lokalitě uspět. Samotní aktéři a probíhající procesy omezily zásadní nástroje působení, jakými jsou lokální partnerství a strategické plánování. Zkrátka u vesla byli jiní aktéři. Agentura si ale dokázala nalézt svou pozici, byť zvenčí hůře čitelnou a participovala na podpoře dílčích procesů a aktivit, což aktéři dokázali ocenit. Problém, který zde vidíme a který potvrzují i rozpačitá hodnocení z lokality, se týká především ustoupení od ambice systémové koordinace a ocitnutí se pod vlivem mnohých ne vždy čitelných a řízených procesů.